

ఆంధ్ర దేశము

విసరళా దేవిగారికి శిక్ష విధింపబడుట

నెం. 117, ఉం. చం. 74 నెం. రెండు
లకును చెరి 6 నెలలు. మొత్తము 12
నెలలు విడికైదు వేయబడుట

తీపురము, మే 31:—పుత్ర పురములో డిప్టీ కలెక్టరు
హాయి మొయిహుద్దీన్ ఖాన్ గారికి శిక్ష విధింపబడుట
గంటలకు విచారణ జరిగినది. ఆమె ఒరియా లా
టుమెంటు ఇచ్చినది. నా స్పృహ దేశవేషము అని ఆమె

మే నెం 7-వ తేదీని గంజాము పట్టణమునందు బహి
లో నేను ఉపన్యసించితినిగాని ఆనాడు సభలో నేన
పూచేయలేదు. సభముగియగానే నేను పుత్రపురమువెల్లి
లో ఆమె తెలిపెను. నేను సాయంకాలము 5 గంట
పాటు ఒక్కొక్క సార్లు 5 నెలలవరకు రెండు నెలలు
12 నెలలు విడికైదు వేయబడుట, వెంటనే ఆమెను
ఇచ్చాపురము తీసికొనివెళ్ళిరి. ఆమెకు సహాయము
గొట్టినందున పంపిరి. (ఓ. వి.)

వాలంటీర్లను చాలమంది ప్రజలును చొల్లంగి
ఉప్పును తీసికొనివచ్చి ఉప్పు తయారు
ముట

కాకినాడ, జూన్ 2:— నిన్న సాయంకాలము 50
మంది వాలంటీర్లు 500 మంది తక్కిన ప్రజలును గలిసి సమ
ప్రకాశనోల్లంఘనము చేయుటకై చొల్లంగికి వెళ్ళిరి. అచ్చట
నుండి ఉప్పును తీసికొనివచ్చి ఉప్పు తయారుచేసిరి. సాయం
కాలము 8 గంటలకు శ్రీయుత సత్యనారాయణగారును మరి
కొందరును బహిరంగసభలో ప్రసవ్యసించిరి.

గురజానపల్లిదాడిలో వాలంటీర్లకు లాఠీదెబ్బలు
తగులుట

శ్రీయుత సత్యనారాయణగారు వెంకటాచారి గారు
నున్న వాలంటీర్ల వాలంటీర్ల కిరీటమునుండి నాయకుని ఆజ్ఞ
లకుండు పోయినవారు నిన్న సాయంకాలము గురజానపల్లిలో
సభాదాడి సత్పరి, రిజర్వు పోలీసువారు లాఠీలను ప్రయోగిం
చిరి. శ్రీయుత వెంకటాచారి జగన్నాథాచారిగార్లకు దెబ్బలు
తగిలినవి. వాళ్ళిద్దరు జిల్లా అనుభవితలోనున్నారు. కొందరు
క్రేకులకుగూడ కొద్దిగా లాఠీ దెబ్బలు తగిలినవి. (ఫీ. ప్రె.)

ప్రతిమకు ఖద్దరు సీమగుడ్డల వివాదం పుస్తకము ఉచితము

మహాత్మాగాంధీ ప్రతిమ

నిత్యనందస్వరూపుడగు మహాత్మాగాంధీ దివ్యప్రతిమ
కూర్చుండినదాని పెద్దపయిజు 8+5 నెలలాలయిపో
చేయబడినది. వెల రూ. 1-12-0 8 ఒకేపర్యాయము కొను
వారికి బల్లవైనుంచు టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా. 4 ఒకేపర్యాయము
కొనిన, కోల్డుగోల్డు పాకెటు గడియారం ఉచితము. 6 ఒకేప
ర్యాయము తెప్పించిన గ్రామఫోన్ పెట్టె ఒకటి స్లేటుతో ఉచి
తము. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మహారాజ డిపో, అరుణాచలమొదలిది 18 నీలు, మదరాసు.

శ్రీ కృష్ణవతారతత్వము

ఇది పురాణరాజము లన్నింటినుండియు మహాభారతవారి
వంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథల సంగ్రహించి వరుసగా నులభ
కైతిని వచనరూపమున వ్రాయబడును. సంకేతములు తొలంగు
నట్లు కాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. స్తోత్రములతో
ముద్రింపబడును. 850 పుటలకు దక్కునగాకుండ జక్కని
తైండుచేయించి 8 నెలల కొకతూరి 1-8-0 లకు చందాదారు
లకు పి. పి. గాం బంపబడును. 12-0-0 లు పంపినవారు పోష
కులుగా బ్రకటింపబడుదురు. 1 నుండి 11 నాకు సంపుటములు
సిద్ధముగా నున్నవి. 51

జనమంచి కేమెడికల్
ప్రధాన ఆంధ్ర పండితులు,
హైస్కూలు మునిసిపల్, కడప.

పాఠశాల
వి. శా. రి.
విశేషము.

మలయచందనము

రహస్యము
నా నేపథ్య
వచ్చును

గనేరియా (నెగ)కు కురారము, 3 హాటలలో గుణము కలుగును
ప్రఖ్యాతి పొందినది. వెల డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చందన లులం కొన్న 8-0-0 రెండును ఖర్చులతో 6-0-0

20-1

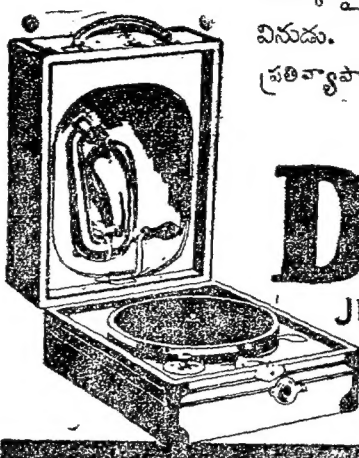
గంధర్వపార్శవీ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

దీని ధ్వనియందుండు

ఆనందమును గ్రోలుదు.

నుభవైన చిన్న వాద్యమును, గొప్పధ్వని మృదు
వైన పలుకు గల్గి, చేత దీనికొనిపోవుటకు విలుగల
డెక్కావై ఒకపర్యాయము స్లేటు పాడునప్పుడు
వినుడు.

ప్రతివ్యాపారస్తుడును ఒకసారి సంతోషముగ వినిపింపగలడు
ధర రు. 45-పైగా

DECCA

JUNIOR PORTABLE

SEN & PANDIT,

P. O. Box 402, Calcutta.

సుందరమైన చర్మమే

నీయొక్క హక్కు!

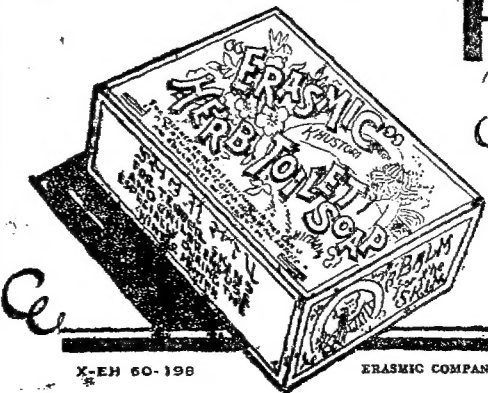

మీయొక్క ముఖవర్చస్సును కాపాడుటలోను, చెడకుండ యుండుట
లోను ప్రకృతియే మీకు ఉపాయము కలిగించుచున్నది. "ఎరాస్మిక్"
పౌరస్థానపునందు శోభితముతోను, ప్రావీణ్యతతో చేర్చబడిన ప్రకృతి
పంబంధించిన ఓషధుల సహససారములను, శిషింపచేయునట్టి నూనె
చేర్చుటవలన—సృష్టి తనవిధములో, తానే నీయొక్క ముఖవర్చస్సును,
కాపాడుటలో సహాయము చేయును. అదియే ఈ మనోహరమైన సబ్బు
యందలి రహస్యము. నెమ్మదిగా శుభ్రముచేయుట, ఉపశమనమును ప్రతి
రోజు మీ చర్మమునకు గలిగించవలెను. మీయొక్క చర్మము స్వాభావిక
మైన, ఆరోగ్యకరమగు సౌందర్యమును త్వరలోనే పొందును.

ERASMIC

HERB

Toilet Soap

X-EH 60-198

ERASMIC COMPANY LIMITED, LONDON, ENGLAND

విశాఖపట్నం సత్యాగ్రహాభివర్ణన

50 మంది సత్యాగ్రహులతో శ్రీమతి జానకీబాయి గారు నిరశనవ్రత మూసిరి

జూన్ 1:—సత్యాగ్రహాభివర్ణన ఇంకను తీవ్రనిరోధమున నున్నది. భోజనసామగ్రిలను ప్రతిసారియు పరిశీలించిన నే గాని, అనుమతిపడకుండా అవమానకరముగ పోలీసులు ప్రవర్తించుటలను, సత్యాగ్రహులు ఏబదిమందితో శ్రీమతి జానకీబాయిగారు నిన్నటి ఉదయము నుండియు నిరశనవ్రత మూసిరి. రాకపోక లేకుండా లేనందున సాయంకాలము వరకును ఈసమాచార మేరికిని తెలియుటలేదు. సాయంకాలము అయిదారువందలకు పైగ శిబిరముచుట్టును జనులు సమావేశము కాగా అప్పుడు శిబిరము దాదామీదనుండి ఈవిషయమును శ్రీమతి జానకీబాయి గారు ప్రకటించిరి. ఆమె యువనవ్యసేంపు చు నిట్లు చెప్పిరి. “పోలీసువారు మేము మాటిమాటికి తెప్పించు సామానులను పరిశీలించుచున్నారు. పనివాండ్రను అన్యమతిలేని దే విడుదలలేదు. అవమానకరముగ వారిచే మాటిమాటికిని పరిశీలించబడుట మాకిష్టములేదు. వారిని బ్రతిమలాడి వారిదయా దాక్షిణ్యములపై బీదించుట మాకవమానకరముగనున్నది. ప్రజాద్రవ్యమును పోలీసుల అనుమతితో మేము ఆరగింపము. కావున నేటి ఉదయమునుండియు మేము నిరశనవ్రత మూసితిమి. మా భోజనసామగ్రిలను వారు ఈవిధముగ ప్రతిసారియు నిరోధించి అవమానకరముగ పరిశీలించుట మానువరకు మేము భుజింపము. పిమ్మట దాదామీదనుండి గంధి రంగ దాను గారును బాపిరాజుగారును ఉపనయించిరి. ఈవార్తలన నగరమంతయు ఆట్టుడికి నట్టుడికి పోవుచున్నది. విశాఖపట్నం శిబిరమునేకాక నాలుగైదు స్థలములనుండి బయలుపడెదలన ఉపదేశములను పైతము ఆయాచోట్ల నిరోధించి నట్లు తెలియుచున్నది. బాలచెరువుగల్లిపైకిదాడి నేడు సరిపెదరని ప్రకటించబడియున్నందున నేడు రిజర్వుపోలీసులు బాలచెరువు వెళ్లిరి. నిన్నటిదినము పలుసార్లు మాపరంబై డెంటు గారును తదితరులను బాలచెరువు వెడలినవచ్చిరి.

శ్రీయుత చింతికింది సూర్యనారాయణగారు

31-5-30 తేదీని నిర్బంధింపబడిన శ్రీచింతికింది సూర్యనారాయణగారి కేసు నిన్న విచారణ జరుగవలయుండెను. యథా ప్రకారము కోర్టుకు ఆయనను తీసికొనివచ్చిరి. సబ్ జడ్జి డి.వి. రామారావుగారు నేడు విచారణ జరుగనట్లు తెలుపబడెను. శ్రీ సూర్యనారాయణగారికి సత్యాగ్రహాభివర్ణననుండి భోజనము రావలసి యుండెను. శిబిరమున నిరశనవ్రతమునుబట్టి ఏరిక భోజనమువచ్చియుండలేదు. నిన్న సాయంకాలము దనుక ఏరిక భోజనములేదు. ఇంకొక విశేష మేమన న డివిజనులు ఆఫీసరుగారు నిన్న రి గంటలకువచ్చిరి. రాగ నే శ్రీ సూర్యనారాయణగారిని కోర్టుగదిలోనికి ప్రవేశ పెట్టిరి. అప్పుడు ప్రభుమును మరియు కేసు ప్రారంభింపబడెను. అంత శ్రీ సూర్యనారాయణగారు క్రిందకూర్చునిపోగా డి. అఫీసరుగారు మీరు నిలచి యెయ్యండలెనని ఆజ్ఞాపించిరి. రెండు ఇతర కేసులగుసర్వం తము ఆయన అట్లే నిలిచియుండిరి. తరువాతి మరు నాడు విచారణ యని తెలుపబడెను. వీరి రాత్రిభోజనమునకే విర్వాటుచేయనియలెనని శ్రీ బుచ్చి సుందరరావుగారు కోరగా తిరువారు ఆలోచించియుండి, అఫీసరుగారినిరి.

బస్సులపై ఆటంకము

కాంగ్రెసువారిని సత్యాగ్రహులను బస్సులపై నెక్కించుటపైని పోలీసువారు బస్సు ఆధికారుల కరిగించినందున ఖద్దరు కట్టినవారిని బస్సులపై నెక్కించుటలేదు.

మరి పదుముగ్గుర అరెస్టు

జూన్ 1:—నేడు సత్యాగ్రహాభివర్ణన నిరోధముననే యుండెను. చుట్టునుచేరుజనులను పోలీసులు బలవంతముగ నెట్టివేయించిరి. లోపల సత్యాగ్రహులు నిరశనవ్రతము సాగించుచుండిరి. మధ్యాహ్నము పోలీసులు శిబిరములోని ప్రవేశించి శ్రీయుతలు చుండ్రుగల్లి బాపిరాజు, చుండ్రుగల్లి రామారావు, చుండ్రుగల్లి పుష్పమూర్తి, డివి నేని వెంకటరామయ్య, ఇన్ఫర్మారి కోటేశ్వరరావు, నమ్మలూరి సుబ్బారావు, పోలంగి రామారావు, కొత్త నెలసంహారావు, గొల్లపల్లికనకము, కొండేటి కృష్ణమూర్తి, గొల్లెల రామయ్య, కోనూరి వెంకటరాజు, వీరరాఘవ గణేశమాయనేమన్నన్ గొల్లను నిర్బంధించిరి. ఈపదు ముగ్గురును ఏలూరునుండి వచ్చియుండిరి. వీరితో వచ్చియుండిన

ఇంకొక సత్యాగ్రహినిమాత్రము విడిచిరి. వీరు వెంటనే పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకుపోబడిరి.

అనకాపల్లిలో నిరోధము

ఇదివరకు బాలచెరువుదాడికి నిర్బంధించినకార్యక్రమము ప్రకారము మాడుగులనుండి పడునైదుగురు సత్యాగ్రహులు 30 తేదీకి అనకాపల్లిచేరిరి. ఈదళము శ్రీధర్మాలాభపులనర సయ్యగారి గృహమున బసచేయగనే పోలీసుల గృహమును ముట్టడించి కాపలావేసిరి. వారిని చూచుటకు రాకపోకలకు ఇతరుల నిరోధించుటలేదు. ఇట్లుండగా నిన్నటిదినము నిరోధింపబడిన సత్యాగ్రహులలో నుండి పైకిపోవువారితో కలిసి చాక చక్రముగ పదుముగ్గురు బయటకువచ్చివేసిరి. బయటకువచ్చిన వీరు రెండుదళములక్రింద భాగింపబడి ఒకదళము పోలవరము ఉప్పు గల్లిపైకిని రెండవదళము బాలచెరువు గల్లిపైకిని దాడికి వెడలిరి. ఈ విషయము పోలీసులు గుర్తింపలేకపోయిరి. నిరోధమున గృహములోని పడునైదుగురు కలరనియే అనుకొనిరి. కాని నిన్నరాత్రి అనుమానముపై గృహము పరిశోధింపగా ఇరువురేక ను పడిరి. పట్టణము నందలి కొన్నిగృహములను అన్ని మార్గములను పరిశోధించిరి. కాని జాడ లభించుటలేదు. నేడు ఉదయము అనకాపల్లిలో పదిమంది వాలంటీయరులు దాడికివెడలుటకు సిద్ధము కాగా వారిని నైతము ఆగృహముననే నిరోధించిరి. నేటి మధ్యాహ్నము నేను అనకాపల్లి వెడలినవచ్చిని. నిరోధింపబడి యున్నవారిలో, మెడికలు వాలంటీయరు డెంగాలి శ్రీయుత కృష్ణసేంగుగారుమాడ నున్నారు. నిరోధమునుండి పదుముగ్గురు సత్యాగ్రహులెట్లు వెడలగలిగిరిని విచారించగా మొదట గృహమును ముట్టడించునపుడు పోలీసులు లోనిసత్యాగ్రహులను పరికింపలేదనియు, లోనికి పలువురును పోనిచ్చుటచే వారితోకలిసి వచ్చినపుడు వారిని గుర్తింపలేకపోయినయు, వారు వెడలిన పిమ్మట కొన్ని గంటలకు పోలీసు లిద్దిగ్రహించిరినియు తెలిసినది. ప్రస్తుతము నిరోధమున నున్న పండ్రెండుగురును నేడు భోజనము చేయుట లేదు. రాత్రిభోజనముల నేర్పరచుట కంగీకరింపబడెను.

బాలచెరువుగల్లిపై దాడినలిపిరి

అనకాపల్లి నిరోధమునుండి విడివడినవచ్చిన శ్రీయుతలు గోపాలభూపతిదేవవర్మ, బదరి నారాయణగోపాలదేవుసాంతో, కొడుకుల సుబ్బన్న, గూడెం సత్యనారాయణ, కోరమల్లి జోగారావుగారు నేడు ఉదయము బాలచెరువుగల్లిపైకి ఉప్పు తెచ్చుటకు దాడివెడలిరి. వీరు గల్లి ద్వారము చేరగనే నిరోధించిరి. కొట్టెదమని గద్దింపగా సత్యాగ్రహులు వెరవ మనిరి. అంత సారియుదుగురును నిర్బంధించి మోటారులారీపై విశాఖ పట్టణము తీసుకవచ్చి తాలూకాచేరిలో నుంచిరి. పోలీసులు తీవ్రముగ నెచ్చటివారి నప్పుట నిరోధించినను సత్యాగ్రహులు ప్రకటించి కలెక్టరుకు నోటీసు నంపినప్రకారము నేడు కొలది మందిచేతనే నను దాడినలుపబడినది.

తాత్కాలికముగ విరమించుట

రాష్ట్రసంఘమువారి అనుమతి లేనిదే మండలములలో ఉప్పుగల్లిపై దాడినలుపరాదనియు, (విరమింపవలెననియు) రాష్ట్రసంఘతీర్మానములు నేడు సత్యాగ్రహాభివర్ణనకు చేరుటవలన తాత్కాలికముగ ఈదాడి విరమించితిమనియు, అనుమతి నైకొని మరల దాడి ప్రారంభించెదమనియు శ్రీమతి జానకీబాయి గారు నేడు సాయంకాలము ప్రకటించిరి. ఈప్రకటన వినినంతనే పోలీసుల కాపలా నిరోధము తొలగింపబడెను. యథాప్రకారము రాకపోకలు సాగుచున్నవి. సత్యాగ్రహులు నిరశనవ్రతమును విరమించిరి. రెండుదినములను కఠిన నిరశనవ్రతమువలన సత్యాగ్రహులు పలువురు అలసియుండినను ఉత్సాహముగ నుండిరి. దాడి విరమింపబడుటచే నేటిఉదయము బాలచెరువు ఉప్పుకొత్తారులవద్ద నిర్బంధించిన అయిదుగురును రాత్రి 7-80 గంటలకు వదిలివేసిరి.

(స్వకీయవిశ్లేషి)

రాజమార్గము

అశోకమునకు సాధాగ్రమునకు అభ్యుదయమునకు రాజమార్గము

కామశాస్త్రము

ఉచితముగ తెలుసుకొనితే సహాపంపబడును. వివిధవిషయములు చూడవలెను:—

ఆ తంకని గ్రహణ మధ్య ధూలయము

26 బ్రాహ్మ, మదరాసు.

విశాఖపట్టణమున పోలీసువారి సత్యాగ్రహాభివర్ణన ముట్టడిం

వలంటీరు శ్రీయుత చింతికింది సూర్యనారాయణగారిని అరెస్టుచేయుట

విశాఖపట్టణము, మే 31:—సూర్యనారాయణగారి మరయొక వలంటీరును నిన్న విజయనగరమునుండి రిద్దరును శిబిరములోనికి వెళ్లబోగా పోలీసువారు ఆ పిమ్మట మరియు వలంటీరును వదిలివేసిరి గాని అతనిలోనికి పోనిచ్చులేదు. నేడు ఉదయమున 10-80 సూర్యనారాయణగారిని సబ్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు తీసికొనివెళ్లిరి. మేజిస్ట్రేటు మధ్యాహ్నము రి గంటలకు కోర్టుకు వచ్చిరేపటికి వేసెను.

శిబిరమునందలివలంటీరులు నిరాహారదీక్ష

బూనుట

విశాఖపట్టణము, జూన్ 1:—పోలీసువారు నింకను ముట్టడించియే యున్నారు. శిబిరములోనికి గబడెడు ప్రతివస్తువును పరిశీలించుచున్నారు. ఇందులకు అసమ్మతిని తెలుపుటకు శిబిరమునందున్నవారు నిన్న ఉదయముండి నిరాహార వ్రతమును పూసిరి.

శ్రీమతి దిగుమర్తి జానకమ్మగారు దాదామీద నెక్కి ఉపనయించుట

శిబిరములోని వార్తలు నెలకిని తెలియనీయ చేయుట చే నిన్న సాయంకాలము శ్రీ దిగుమర్తి జానకమ్మగారును వలంటీరులు దాదామీద నెక్కిరి. అపుడచట వీధిలో అయిదారు నంద మంది ప్రజలుండిరి. ఈ ముట్టడినిగూర్చి మరి అసమ్మతి తెలుపుటకు నేడు ఉదయమునుండియును మేమందరమును భోజనములను మానివేసితిమి. ఆచారపదార్థములను పోలీసువారు పరిశీలించుట మానివేయువరకును మేము భుజింపము” అని జానకమ్మగారు తెలుపుటవలననే వారు నిరాహారదీక్షను బూనినట్లు పాఠకులకు తెలిసినది.

మరికొన్ని దళములనుగూడ అరెస్టు చేయుట

బాలచెరువుకు వెళ్లుటకు నేరువేరు స్థలములనుండి బయటదేర మరీకొన్ని దళములనుగూడ పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. మాడుగులనుండి బయలుదేరిన దళమును అనకాపల్లివద్ద అరెస్టుచేసిరి. బాలచెరువులో రిజర్వు పోలీసుదళము నుంచిరి.

(డి. వి.)

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిలవారి క్షీరవర్ధని

మె బుడ్డి 1-కి రు 1-8. తిల్లంలకు చనుబాలను వృద్ధిచేయును. అన్ని పావులలో దొరకును ఆయుర్వేద వినియయ (రిజిస్టర్డు) బెజవాడ.

శుక్రబంధు

ఎంత దుర్బలమైన పిల్లమునైనను గట్టివరచి పిల్లగఁ బ్రభావమున ప్రభావమును చూపును. శుక్రవర్ణమును కట్టుటలో పేరుపొంది, శ్రీపురుషులకు నిరతియైనను కలిగించుటకు దీనిని వినియయ వ్రాసెదము లేదు. 25 మా.2-8-0 17-కి

శ్రీపురుషులందరి వైద్యశాల, చుర్రాపాడ-రామచంద్రపురంపాట్ల, గోదావరిజిల్లా.

ఘనసారచందిని

నెగరోగములకును, శ్రీలక్ష్మీకునుమహాధులకును, శ్రీవైష్ణవయినది. ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, సొంబలగు అంటు నెగరోగములను, శ్రీలక్ష్మీకు సంభవించు కుసుకు రోగములను, నిర్మాలుము గావించును. నీసా 1-కి రు 1-8-0.

దీనికి అనుపానముకై చందిని అత్తరు నుపయోగించుట ముఖ్యము. చందిని అత్తరు నీసా 1-కి రు 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. పి. పి. ఎ. అంతుకో, ఆయుర్వేదపరమాంబ-పెరిదేవీ, నెల్లూరుజిల్లా.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు ధృ. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు ధృ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కాలమును తెలుపబలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

నోటీసు

తిరుమలతిరుపతివద్ద కా దేవస్థానములకు 1930 సంవత్సరం జూలై నెల 1-వ తేదీతో ప్రారంభం కాగల 1340 ఘనలీకి నష్టయికావలసిన అన్ని అవల్ రకంజిసి సామానులకున్న 1930 సంవత్సరం జూలై ఆగస్టునెలలకు మూత్రం కావలసిన నెయ్యి కిన్ని లెండరు చేయకొరువారు 10-6-30 తేదీ సాయంత్రం 4 ఘంటలలోగా యాదిగువ సంతకము చేసినవారికి చేకలాగున నీలువేయబడిన లెండర్లను పంపుకొనవచ్చును.

2. లెండర్లపైన ఫలానావస్తువు ఫలానికాల మునకు లెండరు అని వ్రాయబడి తిరుమలతిరుపతి వద్దరా దేవస్థానముల శ్రీ విచారణకర్తలవారి పై విలాసంతో దాఖలు చేయబడవలెను. లెండరు కవరుమీద లెండరుదారుని యొక్క పోస్టల్ పై విలాసము స్పష్టముగా వ్రాయవలెను. అట్లు లేనంతట నదరు లెండరు మంజూరు కాజాలదు.

3. అన్ని లెండర్లనుగాని లేక వాటియందు కొన్నిటినిగాని కారణము తెలుపకనే త్రోసివేయుటకు శ్రీ విచారణ కర్తలవారు స్వతంత్రులై యున్నారు.

4. ఈదిగువ 8 వ పేరాలో కనిపవస్తువులలో ఒక్కొక్కదానికి రూ 100 రొక్కముగా గాని లేక కరెన్సీ నోటు రూపముగాగాని ధరావత్తుపైకమున్న సదరు సామానుల యొక్క మాసలాయున్న పంపు కొవలెను. దేవస్థానం కచ్చేరి నోటీసు బోర్డుపట్టి దాఖలా యితర జిసిసామానులు యావత్తుకున్న లెండరు అక్రీతోడ రూ 100 ధరావత్తు తోనున్న పైమేరకు సామానుల వివరం అడ్రెసు కనుపరచబడి దాఖలుచేసుకొవలెను. లెండర్లు పర్యవసానమునకు వెనుక గైరమంజూరు లెండరుదార్ల సామ్యులను వాపచు యివ్వబడును.

5. లెండరు మంజూరు పుత్తెపు లెండరు దారుకు స్వయముగా గాని లేక యివ్వబడినపై విలాసము మేరకు పోస్టుద్వారాగా గాని పంపబడిన 10 రోజులలోగా మంజూరు లెండరుదారునికి పంపబడేపుత్తెరపులో తెలియచేయబడు మొత్తమును ఛార్జర్ డిపాజిట్టుగా చెల్లించి క్రమమయిన స్థాంపులో లెండరు వస్తువులను కనుపరచి అగ్రిమెంటు వ్రాసి యివ్వవలెను. నదరు అగ్రిమెంటు నమూనా కోరి నంతట దేవస్థానం కచ్చేరిలో నుంచి తెప్పించుకొవచ్చును.

6. పైకనిన పరత్తుల ప్రకారం నడవక తప్పినంతట ముందుగా చెల్లించిన లెండరు డిపాజిట్టు మొత్తమును దేవస్థానం వట్టంక్రింద జమ కట్టుకొవడమే గాక కంట్లాక్చరు జవాబుదారిపై యితర విధముగా వైసలాతి చేయబడును. లెండరుదారు అగ్రిమెంటు వ్రాసి యిచ్చేనరకు తనకంట్లాక్చు సామానులను సరఫరా చేయుటకు అనుమతి యివ్వబడనేరదు. అగ్రిమెంటు వ్రాసి యిచ్చే వరకు దేవస్థానములకు కావలసిన సామానులను యితరత్ర భరించుచు అలాకొనుగోలు ధర కంట్లాక్చు రేటుకంటే యెక్కువగా యేర్పడినంతట అందుల వ్యత్యాసము పైప్రకారము నిడచుకొనక తప్పిపోయిన కంట్లాక్చరువద్దనుంచి పనులు చేయబడును.

7. యావత్తు కంట్లాక్చు వస్తువులను తిరుపతి శ్రీ గోవిందరాజస్వామివారి దేవస్థానంలో

యేర్పాటు చేయబడిన జనరలు స్టోరలోగాని లేక దేవస్థానంవారు కాలోచితములను అనుసరించి యితర జాగాలలో నష్టచేయవలసినట్లు తెలిపినంతట కంట్లాక్చరు తమ సొంతఖర్చులతోటి అట్టి జాగాలకు నష్టచేయవలెను. నష్టచేయు వస్తువులన్నియు అవి లోరకంగా వుండవలెను.

8. దేవస్థానములకు కావలసిన క్రింద నమూనా దువరిచే వస్తువుల వుజ్జాయింపు పరిమాణములు యీ దిగువ నమూనాచేయబడివున్నది.

వస్తువుల వివరం	ఘనలీకి కావలసిన వుజ్జాయింపు పరిమాణం.
(1) మేలురకం నెల్లూరు (ప్రాతది బియ్యం)	160000 కొలక శేర్లు శేరు - 80 తులాలు
(2) ,, తెనాలిబియ్యం	30000 ,,
(3) ,, కస్తూరి	168 X X యెత్తు
(4) ,, పచ్చకర్పూరం	195 శేర్లు (శేరు - 24 తులాలు

(5) సూర్యమార్కు కుంకుమ పువ్వు - ఈ నగు కును నష్టే ఏస్. నారాయణ అండు కంపెనీ బొంబాయివారి వద్దనుంచి పార్శ్వ శ్రీ విచారణ కర్తల వారి పేర తెప్పించబడవలసినది. 100 శేర్లు ,,

(6) క్రష్ణపూడ్. దీనిలో కలుపవలసిన 8 రకముల వస్తువులున్నదిగువ కనిప పరిమాణముల మేరకు ప్రత్యేకముగాచేర్చి నష్టచేయవలసినది. 270000, పానులు. (120 పాన్లు క్రష్ణపూడ్ పుంజగల బస్తా 1-కి లెండరు రేటు యియ్యవలెను.

మీరట్ వోటు	25 పా.	
పంజాబు బార్లీ	10 ,,	
ఆస్ట్రేలియన్ బాఫ్	10 ,,	
గోధుమపాట్టు	30 ,,	
శనగలు	20 ,,	యీవస్తువులు విన
పులవలు	10 ,,	రించి నష్టయి చేయ
పెసలు	10 ,,	వలెను.

(7) బాణ సామానులు. ప్రతిరకమునకు రేటు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా నమూనాచేయవలెను. సుమారు 5000 రూపాయలు కిమ్మతు గలది.

(8) కలపటంలేని ఆవులేక 250 మణుగులు యెనుపనెయ్యి (1930 సం॥ జూలై ఆగస్టు నెలలకు మాత్రం)

సం. శ్రీమహాంతు ప్రయాగ వానదీ విచారణ కర్తలవారు.

కావలెను

హిందూదేశములో తయారుచేయబడిన శ్రేష్టమైన అగ్గిపుల్లలకు ఉత్తరసర్కారులలో సబ్ ఏజెంట్లుగ పనిచేయుటకు కావలెను. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఆంగ్లేయభాషలోనే జరపవలెను.

వివరములకు: షాస్టుబాక్సు నెం. 451, మద్రాసు.

ఇండియాలో ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము

ఫ్రాంచిప్రభుత్వమువారు తమవరగణాలలోని భారతీయులకు నిర్బంధ వైసికశీక్షణ మొనంగ కోరబడుట

పుదుచ్చేరి, జూన్ 1:—హిందూదేశములోని ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు పుదుచ్చేరిలో ఫ్రెంచి ఆధినితే రాజ్యాధిపాలక సంఘమువారి పథ నోకటి జరిపిరి.

ఫ్రెంచి యిండియాలోని భారతీయులకు నిర్బంధ వైసికశీక్షణ మొనంగుట ముందిని సిఫార్సు చేసిరి. ఈ పద్ధతి అమలుపరచుటవల్ల బ్రిటిష్ వారికిని ఫ్రెంచివారికిని గల ఒడంబడికలకు భంగము వాటిల్లదని నిర్ణయించిరి.

ఫ్రెంచి యిండియాలోని పీ డబ్ల్యు తాలూకు పన్నుదలకు పతేలు తిరిగి ఖాయపరచుచుండునట్టి పద్ధతి రద్దుచేయవలయునని సలహా యొసంగబడినది.

ఫ్రాన్సు దేశములో విద్యాభ్యాసమును చేయుటకై ఫ్రాన్సుదేశమునకై పంపబడు భారతీయ విద్యార్థుల విద్యార్థి వేతనమునకై కొంతనము ప్రతిదేట బడ్జెటులో ప్రత్యేకింపవలయునని సిఫార్సు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు

పూనా మహిళావిశ్వవిద్యాలయము

మహిళావిశ్వవిద్యాలయ పట్టదానసభాసంకల్పము నడపి వేయబడినది

చిత్తూరు, జూన్ 1:—పూనాలోని మహిళా విశ్వవిద్యాలయముయొక్క పట్టదాన సభ యీ జూన్ నెల 18-వ తేదీన పూనాలో జరిగవలసియుండెను. ఆ సభకు ఆంగ్ల విద్యాలయ కై నుచాన్సలరుగా రను కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించవలసియుండెను. కాని పూనాలో ఇష్టాదు ప్రబలియున్న రాజకీయ కలవరములవల్ల యీ సభాసంకల్పము నడచుకొనబడినది. (ఆ. ప్రె.)

పాటియాలా విచారణ

సర్వస్వానందజు జతల ప్రతినిధులు సిమ్లాకు వచ్చుట సిమ్లా జూన్ 1—పాటియాలావిషయమున ఫిట్టిపాటికు గారి విచారణగూర్చి ఆసమ్మతిని తెలుపుటకు పాటియాలా సంస్థాన ప్రజల ప్రతినిధులు ఏడుగురు సిమ్లా వచ్చి రాజప్రతినిధిని సందర్శింపగోరిరి. వారికి తగిన ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. “24 గంటలలో సందర్శనమున కవకాశము నియ్యనిచో మేము కల్యాణ, ఆంబాలా మన్ననస్థులములకు వెళ్లి ఆచట మారాకొరకు నిరీక్షించుచున్న సత్యాగ్రహప్రజలజతలవారి నందిరిని యచటికి తీసికొని రావలసియుండును.” అని వారు తం తి వార్త నంపిరి.

“దొరతనమువారు తమ నిర్ణయము నిడివరకే ప్రకటింపిరిగాన మీరు మహాత్మా వెళ్లి ఫిట్టిపాటికుగారిని కలుగుకొనుడు” అని వారికి ప్రత్యుత్తరము పంపబడినది. (బి. వి.)

హైకోర్టు, మద్రాసు

ఓ. పి. నెం. 93 of 1930.

1918 సం॥ ఇంకేయన్ కంపెనీస్ ఆక్టును, ఆల్ ఇండియా క్రాఫ్ ఇన్ స్ట్రూమెంట్స్ అండ్ జనరల్ డెనియేషన్ మెంటు, లియలెడ్ వారికి గల సంబంధమువిషయములో.

పిటిషనరు:—సాహుకారు మేముసారి ఆబ్దుల్ కరీమ్ మియాసాహెబ్, రాయచూటి, మరి 4 గురు.

ఇంగునూలమున తెలియజేయబడే మేముసగా వైసకేసుప బడిన కంపెనీని సూచివేయటకుగాను వాటాదార్లయిన మేముసారి ఆబ్దుల్ కరీమ్ మియాసాహెబ్, మరి 4 గురు 29-4-1930 తేదీ హైకోర్టువారికిపెట్టిన దరఖాస్తు విచారణ నిమిత్తం 24-7-1930 తేదీకి వాయిదావేయబడియున్నది. కాన ఎవరైన వాటాదార్లు, వై ఆబ్దు ననుసరించి కంపెనీని సూచివేయుటకు గల యాతేషణలను తెలుపుకొనవలసినవారు వాయిదారోజుకు స్వయముగాగాని లేక వక్తా ద్వారాగాని తెలుపుకొనవలెను. పిటిషను సకలు కంపెనీ వాటాదార్లకు గావలసిన యెడల క్రిందివారివద్ద క్రయమునకు దొరకును.

కె. నరసింహ అయ్యర్ అండ్ టి. వి. సుబ్బాస్వామి అయ్యర్, పిటిషనర్ల ఆడ్వోకేట్లు.

చెన్నపురిలో సత్యాగ్రహము

నలుగురు వలంటీరులను అరెస్టు చేయుట

శ్రీయుతులు దామోదరం, లలిగి స్వామి,
సుందర రాజు, గోవిందరాజులుగార్లు తిరువల్లి క్షేత్ర
బీచిలో ఉద్వేషభోవుట

మదరాసు, జూన్ 3:-నిన్న పుడమిపాన వీరు నలుగురు వలంటీరులును మైలాపూరు నందలి సత్యాగ్రహ శిబిరము (ఉదయవనము) నుండి బస్సులో బైలుదేరి తిరువల్లి క్షేత్రలో బెబ్బురోడు మొగవద్ద దిగి జాతీయగీతములను పాడుచు ఉర్రేగింపుతో సమద్రతరమునకు వెళ్లి అచట సముద్రపు నీళ్ళను పురిగించి ఉద్వేష భోజనము చేయుటకు పోయిరి. నిప్పు రగల్గాల్పివడెంటే పోలీసువారచటికి వచ్చి వారి నలుగురిని అరెస్టుచేసి ఒక బస్సులో పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసుకు తీసుకొనిపోయిరి. అచట చెరసాలలో నుంచిరి.

శ్రీయుతులు అప్పాస్వామి, వివేకానంద, నాగరాజు శర్మగార్లను గూడ అరెస్టుచేయుట

ఈ ముగ్గురు వలంటీరులను నిన్న సాయంకాలము తిరువల్లి క్షేత్ర బీచిలో 144 సెక్షను ధిక్కరించి బహిరంగస్థలలో నుపన్యసించుట కవతీకి వెళ్లిరి. వారిలో నొకరు మాటలాడ నారంభించగానే పోలీసువారువచ్చి వారిని ముగ్గురినిగూడ అరెస్టుచేసి ఎగ్జామినేషన్లు చేరసాలకు తీసుకొనిపోయిరి. మొత్తము 7 గురు వలంటీరులను నిన్న అరెస్టుచేసిరి.

మరియొకదళమును పారదోలుట

శ్రీయుత లక్ష్మణస్వామిగారు అను వలంటీరును మరియొక వలంటీరును నిన్న సాయంకాలము మైలాపూరునకి వెళ్లి పుట్టలో మాటలాడబోగా పోలీసువారు వచ్చి సభను చెదరగొట్టిరి. వీరి కిద్దరికిని కొద్దిగా బెబ్బులు తగిలెనని తెలియుచున్నది.

ఉదయవనం హుండి వనూళ్లు శ్రీయుత కృష్ణయ్యగారు (నియంత) గారి ప్రకటన

“కొందరు చెన్నపురి సత్యాగ్రహ శిబిరము తరఫున హుండి వనూళ్లు చేయుచున్నారని తెలిసినది. ఉదయవనం హుండిపై నా సంతకమును పడుటచేయుటకు సంబంధించిన వలంటీరు పేరునుగూడ నుడుచుగాన విరాళముల నియ్యదలచిన నా శిష్యులను పరీక్షించుచుండ గోరెనను” అని శ్రీయుత కృష్ణయ్యగారు ఆశ్రమమునండి ప్రకటించుచున్న బులిటను పత్రికలో వ్రాసిరి.

పోలింగ నల్లూరులో తుపాకులను కాల్చుట

20 వందకి గాయములు తగులుట

మదరాసు, జూన్ 3:-15 రోజుల క్రితము పోలింగ నల్లూరులోని సత్యాగ్రహ శిబిరము నలునుండి తొలగించిన పిమ్మట ఆ గ్రామములోనివారే కాంగ్రెసు ప్రచారముకొరకు సభలను చేయుచుండిరి. అవతీకి వలంటీరుల నెవరిని రానియ్యవలెననుట కచట లాటినుబిడ్డవద్ద పోలీసువారు కానియ్యున్నారు.

నిన్నను మామూలు ప్రకారము తులకర్కంత్తుడిలో సభజరిగినది. అప్పుడు 15 మంది కనిష్టేబులతో పోలీసు ఉద్యోగులవతీకి వెళ్లి రెండు నిమిషములలో విరిచునుండి వెడలిపోవలెనని వారిలో చెప్పగా గ్రామములు నిరాకరించిరి. అంతట ఉద్యోగుల ఆజ్ఞానుసారము కనిష్టేబులు లాటిలను విసరిరి. వెంటనే ప్రజలలో కొందరు పోలీసువారిపై రాళ్లు రువ్వరి. అంతట పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చిరి. కొన్ని బాదులును గాలిలో రుద్రపిమ్మట మోకాళ్ళకు దిగువ భాగమున కాల్చుటకు ఉత్తరువియ్యబడెను. అటుల కాల్చుగా శ్రీయుతులు సింగారనాయక రు (25 ఏండ్ల వయసు) వీరాస్వామి నాయకరు (80) మాత్తుకన్న నాయకరు (80) గార్లకు మోకాళ్ళకు దిగువను గుండుదెబ్బలు తగిలెను. మరి 17 మందికి కర్రదెబ్బలు తగిలెను. మొత్తము 20 మందికి గాయములు తగిలెను అంతట ప్రజలను తరమివేసి పోలీసువారు తాలూకా కచేరీలో నున్న తమ శిబిరమునకు వెళ్లిపోయిరి.

నేడు ఉదయమున శ్రీయుత సింగారనాయకరుగారిని చెన్నపురి తీసుకొనివచ్చి తంబుచెట్టిబీధిలో నున్న డాక్టరు యు. రామారావుగారి వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి. అచట రామారావుగారి కుమారుడగు డాక్టరు కృష్ణారావుగారు పరీక్షచేసి యెడమ మోకాటికి వెనకప్రక్క రెండుగాయములు తగిలెనని

సర్టిఫికేటు యిచ్చిరి. గాయము ప్రమాదకరమైనదని తోచినందున జనరలు హాస్పిటలుకు తీసుకొని వెళ్ళదని చెప్పిరి. తక్కిన వారినిద్దరినిగూడ జనరలు హాస్పిటలుకు తీసుకొనివచ్చిరి. నిన్న మధ్యాహ్నం వీరిని ముగ్గురి జనరలు హాస్పిటలులో చేర్చుకొని అచటనే యుంచి చికిత్సచేయుచున్నారు. (జి. వి.)

ఎగ్జార్జుస్ట్రీలు నూలువడుకుటకు పాఠశాల

పాంథియను రోడులో మెటర్నిటీ హాస్పిటలుకు
నెదుట నున్న పాంథియను గార్డెన్సులో
వర్క్కుపడుట

మదరాసు, జూన్ 3:-ఇచట ప్రతిదినమున మధ్యాహ్నము 3 గంటలు మొదలు సాయంకాలము 6 గంటలవరకు స్త్రీలకు నూలువడుకుటకు సంబంధించిన పనులన్నియను ఉచితముగా నేర్పబడును. ప్రతియును రాట్నములును ఇయ్యబడును. కానలసినవారికి రాట్నములు విక్రయింపబడును. ఆదివారమునాడు పాఠశాలముయబడును. శ్రీయుత హృషీకేశరెడ్డిగారి (చెన్నపురి హిందీకార్యాలయము) భార్య వచ్చినవారి కందరికినీ నేర్పబడు. జాతీయగీతములగూడ నేర్పబడును. ఇదివరకు 25 మంది స్త్రీ లిద్దరు నేర్చుకొనిరి. 12 రాట్నములు విక్రయింపబడెను. నేటినుండి ఆరువారములవరకును నేర్పబడును” అని ఎం. ఇ. కళిస్సగారిభాగ్య ప్రకటించిరి. (జి. వి.)

చెన్నపురిలో మొత్తము 61 మందిని అరెస్టు చేయుట

21-4-30 మొదలు 2-6-30 వరకు 61మంది
అరెస్టు చేయబడిరి.

మదరాసు, జూన్ 2:-చెన్నపురిలో తొలుదొల్ల జేతొద్దారక కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావు గడ్డ రంగయ్యనాయకుగార్లు 21-4-30 ని అరెస్టుచేయబడిరి తదాదిగా నేటివరకు మొత్తము 61 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. వీరిలో శ్రీయుతులు జేతొద్దారక నాగేశ్వరరావు, అగ్రహారేంద్రకాశం, గడ్డ రంగయ్యనాయకు, డా॥ భావ్యంబెట్టి, వి. ఎల్. కాత్రి ప్రాసెక్యూటరు రావజోగారావు, శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మ శ్రీయుతులు డాక్టరు నుబ్బారావు, గరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావు, టి. వి. నుబ్బారావు, పారుపూడి రామమోహనరావు, రామజోగి చాదర, కే. రామచంద్రరావు, దుర్భావేంకటాద్రి, బుచ్చిబాబు, నరసింహస్వామి, నల్ల నరసింహరావు, బాపయ్యచౌదరి, ఎస్. నరసింహం, టి. వి. నుబ్బారావు గార్లు మున్నగువారాంధ్రులు. (జి. వి.)

వరాలీలో వలంటీరులకు దెబ్బలు తగులుట

పోలీసువారు స్త్రీలను బలవంతముగా తొలగించుటచే వలంటీరులు సత్యాగ్రహ మొనరించుట

నేడు మధ్యాహ్నమునవరాలీవద్ద నైసికులు కొందరుచుట్టు దశతీగెలను వాగుగా విగించి కట్టుచుండిరి. చుట్టుపట్టున వసిించుచున్న కొందరు స్త్రీలవతీకివచ్చి అటుల కట్టబొడవదిరి. వారు వినక పోవుటచే సత్యాగ్రహ మొనరించిరి. అంతట పోలీసు వారు ఆ స్త్రీలను బలవంతముగా పంపివేసిరి. అందులను వలంటీరులకు ఆగ్రహము కలుగుటచే వారందరూ ఒక్క పెట్టున గలిసి ఆ తీగెను తీసివారవేసి వారి పని కభ్యంతరమునకులు గజేసిరి. అంతట పోలీసువారు చాలమందివచ్చివలంటీరులను లోపలికి త్రోసవేసిరి. నేడు సాయంకాలము 5 గంటలపై నైసికులు తుపాకులను ధరించి మరల తీగెలను విగించసాగిరి. అప్పుడు పోలీసు కమిషనరుగూడ నచటనేయుండెను. మరి 10 నిమిషములకు ఒక రాయి ఒక సోల్దరు బోపీకి తగిలినది. బోపీకింద బడినది. అంతట చాలకలవరము ప్రారంభమైనది. వలంటీరులు యీ వలకు త్రోసుకొనివచ్చిరి. పోలీసువారు చాల సారులు లాటిలను విసరిరి. 12 గురికి బలపగుదెబ్బలు తగిలినది. వారిలో కొందరు స్మృతిభ్రష్టపడిపోయిరి. వెంటనే 19 వ మైదరాబాదు రెజిమెంటు ఆచటికివచ్చెను. ఇప్పుడు కాంతి నెలకొనినది. ఆ రాయి బోపికిందకి విసరబడెనని తెలియుచున్నది. వరాలీలో దెబ్బలు తగిలినవారిలో 25 మందిని బొంబాయిలో కాంగ్రెసు వైద్యశాలకు పంపిరి. వారిలో 5 గురికి తలలమీద మిక్కిలి బలమైన దెబ్బలు తగిలెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి వర్తక సంఘమువారి ప్రతినిధులు మహాత్ముని సందర్శింపగోరుట

ఉద్యోగులు అనుమతి నియ్యకపోవుట

బొంబాయి, జూన్ 3:-నిట్లు లెనను కాంగ్రెసువారికిని దొరతనమునకును సమాధానమును కలిగించుటకుగాను బొంబాయి వర్తక సంఘ ప్రతినిధులగు శ్రీయుత హుస్సేను భాయిలాల్లీ సర్ పురుషోత్తమాను, భావూర్దాను, లాల్జీ నారాయణగార్లు మున్నగువారు గాంధీమహాత్ముని సందర్శింపగోరగా ఉద్యోగులు అనుమతి నియ్యవలదని ఇప్పటివరకును నిలిపియుంచబడిన పురుషోత్తమాను, నారాయణగార్లు రాజీనామా లిఖింప సంపాదనని తెలియుచున్నది. ఈ వర్తక సంఘమువారి ప్రతినిధులు రాజప్రతినిధితో సంభాషించుట గూడ జరుగునట్లు కనబడుటలేదు.

వాణిజ్యప్రముఖులు రాజీనామాలు నియ్యదలచుట
గో. సి. జహంగీర్, సర్. సి. నేత్సా, హెచ్. సి. హెడ్జి, ఎస్. ఎన్. హజీ, సర్ పురుషోత్తమాను, లాల్జీ నారాయణగార్లు మున్నగువారు కాసనపంపుసభ్యులకు రాజీనామా లనిచ్చెదరని తెలియుచున్నది అని బొంబాయి క్రానికలు ప్రకటించెను. (ప్రె. ప్రె.)

ప్రభుత్వాధికారులు రాయబారములకు సమ్మతింప కుండుట

కాంగ్రెసు ఉద్యమము పూర్తిగా నణచివేయబడు
వరకును రాయబారములను జరుపదలచుకొనలేదు

అని గొప్ప యుద్యోగి తెలుపుట

బొంబాయి, జూన్ 3:-రాజకీయవిలేఖరి బొంబాయిలోని యిండియను డెయిలీమెయిలుపత్రికకు తెలిపిన విషయములు.

భారతదేశమునందు త్వరలోనే కాంతిని నెలకొల్పవలెనని కార్మిక ప్రభుత్వమువారు కోరుచుండినను గూడ భారత ప్రభుత్వవిధానమునకు భాధ్యులగువారికి మాత్రము యిప్పుడు కాంగ్రెసువారితో రాయబారములను జరుపు సుదృఢము లేకమైనను కనబడుటలేదు. ఎప్పటికైనను భారతదేశమును గూర్చి రాజకీయ పరిష్కారము జరుగక తప్పదుగాని కాంగ్రెసు ఉద్యమము పూర్తిగా అణచివేయబడు వరకును కాంగ్రెసువారితో మేము రాయబారములను జరుపదలచుకొనలేదు” అని యిండియా ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన యొక ప్రమాఖును తెలిపెను. ప్రస్తుత మవలంబించబడుచున్న విధానమును యిర్విను ప్రభువుగారు పూర్తిగా నామోదించుట యేగాక యింకను కఠినములగు పద్ధతుల నవలంబించుటనుగూర్చి గూడ నూచనలను చేయుచున్నారు.

బొంబాయి రాష్ట్రము సైనిక శాసనము

బొంబాయిరాష్ట్రమునందు పెక్కు మండలములలో సైనిక శాసనమును ప్రకటించుటనుగూర్చి యిండియా ప్రభుత్వము హోను డిపార్టుమెంటువారపుడే ఆలోచింపసాగినది గూడ తెలియుచున్నది.

“జాతీయోద్యమమును అణచివేయుటకు దొరతనము వారు మహమ్మదీయుల సహాయముననే ఆధారపడుచున్నారు.” అని కొందరు ఉద్యోగులు అనుద్దేశ్య పూర్వకముగా తెలిపిన విషయము మరింత సంతోషకరముగా నున్నది. “అని యీ విలేఖరి వ్రాసెను. (ప్రె. ప్రె.)

త్రిభువనదాను మాల్వీగారి స్వర్ణ పతకమును పంపివేయుట

వీరు కేసరి హిందుస్వర్ణపతకమును త్యజించుట

బొంబాయి, జూన్ 3:-పోలీసువారు అక్రమముగా అహింసాపూరితులగు వలంటీరులను కొట్టుచుండుటకు తన అసమ్మతిని తెల్పుటకు మాల్వీగారు కేసరి హిందుస్వర్ణపతకమును తిప్పి వేయుచు బొంబాయి గవర్నరుకు లేఖవ్రాసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

ఈ క్రింది రిజిస్టరునందున్న వారు ఇటీవల జరిగిన పరీక్షలయందు కృతార్థులైరి.

యల్. యల్. పరీక్ష

1 వ తరగతి:-

108 255 and 405.

2 వ తరగతి:-

13 25 31 32 48 51 64 114 119 137 141
177 185 192 195 250 293 297 302 304 316
320 345 360 383 497 533 622 655 823 and
857.

3 వ తరగతి:-

5 6 12 14 16 17 18 20 22 24 26 27 28
29 37 41 42 44 49 50 53 55 57 61 62 66 67
69 71 72 75 77 84 85 86 87 94 103 104 113
115 117 118 125 126 132 135 136 139 144
153 154 157 158 165 173 174 176 178 183
186 194 200 208 209 211 212 213 218 221
222 226 228 229 233 to 235 241 243 248 254
261 264 267 272 274 to 276 278 280 285 287
290 291 298 301 303 309 311 to 313 317 321
to 323 326 328 331 to 334 339 to 341 343
347 349 352 358 359 369 375 to
378 382 384 390 393 398 404
407 413 414 415 418 422 435 437 453 463
467 to 472 474 to 476 484 486 to 488 494
496 498 500 506 509 511 515 521 to 523 528
529 531 538 540 544 549 555 556 558 563
565 568 575 577 590 596 599 604 to 607 609
623 624 627 631 635 638 642 652 653 659
686 691 716 728 733 734 740 745 748 749
757 758 760 766 769 778 783 785 801 804
805 813 to 815 817 819 824 825 827 829 830
832 835 836 838 to 840 844 846 to 851 854
to 856 858 862 864 866 to 871 873 874 879
880 and 882.

వి. ఎల్. పరీక్ష

1 వ తరగతి:-208.

2 వ తరగతి:-

71 79 106 110 115 133 157 & 198.

3 వ తరగతి:-

2 4 to 8 10 12 21 24 25 27 to 32 34 37
38 40 44 46 51 52 54 58 59 66 68 70 73 75
80 82 88 93 97 102 105 107 108 111 112 117
119 120 124 125 127 132 134 136 137 141
143 144 149 151 154 158 160 162 164 166 to
168 170 171 173 177 180 185 186 191 196
199 200 202 205 207 208 211 212 214 216
217 236 252 268 275 299 301 302 310 332
340 342 346 352 356 357 365 378 380 384
389 438 441 446 452 455 459 468 472 486
488 495 509 519 523 529 537 544 546 577
588 589 660 662 & 670.

లాల్ బిన్ స్టిట్టాటు పెన్నిన

పంపెములు

ఉదకమండలము జాను 4:- లాల్ బిన్ స్టిట్టాటు పెన్నిన ముపంపెముల పోటీలు ఆదివారము, సోమవారము మంగళవారము రోజులందు ఆడబడెను. ఈ పోటీలను పీక్షామంటకు పెక్కుమంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. పురుషుల డబుల్సుయందు 5 పోటీలును, పురుషుల సింగుల్సుయందు ఒక పోటీయును ఆడబడెను. శింగారవేల జట్టు తంపవ్ గారి జట్టును ఓడించెను. కృష్ణరాజు, మాధవరాజు గార్లుకును, డయాస్, జీవరత్నం గార్లుకును జరిగిన పోటీ చాలాసేపు ఆడబడెను. టి. బి. బాలగోపాల్, వి. వి. మన్నాడియగార్లు అతిసులభముగా డా. రామన్ గారి జట్టును ఓడించిరి.

ఫలితములు

పురుషుల సింగిల్సు

వి. వి. మన్నాడియగార్లు పూనయ్యగారిని ఓడించిరి. 6-0, 7-5 రామరావుగార్లు పతిగారిని ఓడించిరి. 7-5, 8-9.

పురుషుల డబుల్సు

నవాబ్ లాహిరుద్దీన్, మేజరు ఆలి గజాగార్లు ధర్మలింగంగారి జట్టును ఓడించిరి 6-1, 6-1

మ్యాక్, వెంకటరామనజాలుగార్లు రామచంద్రన్ గారి జట్టును ఓడించిరి. 6-1, 6-1.

శ్రీ ఫలేపూరు పాఠశాలలో సమ్మె

శ్రీ, జూన్ 2:- అరవీవిద్యన ప్రసిద్ధి కెక్కిన ఫలేపూరు పాఠశాలలో ఒక ఉపాధ్యాయుడు పెనువరు దురంధుడు నాకులైనవారు త్యాగమూర్తులు కారదని నుడివెందు గూఢచారియను, విద్యార్థులు సమ్మెచేసిరి. (ప్రీ. తె.)

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితము 1923 సం॥ రం.

హెడ్ ఆఫీసు - బొంబాయి

బ్రాంచి - కాకినాడ

కర్రంటు అక్కాంటు యేమిన్ని భిక్షులేకనే పెట్టుకొనవచ్చును. వడ్డీ రోజునిజులపై 100 కి సం॥ 2 1/2 చ॥ యివ్వబడును.

వేనిలస్పాన్డం అక్కాంటు రు 5 అంతకుపై యిత్తులతో ప్రారంభింపబడును. వడ్డీ పెట్టాని కనీసపు నిలువలమీద 100 కి సం॥ 2 చ॥ యివ్వబడును.

పిక్నెడ్ డిపాజిట్టు 12 మాసములకు 100 కి సం॥ 6 చ॥ పుచ్చుకొనబడును. 2 లేక 3 సం॥ లకు ప్రో కపు రేట్లు యివ్వబడును. అన్ని విధములైన బ్యాంకునాణ్యపాఠములు చేయబడును. వివరములు దరఖాస్తుమీద తెలుపబడును. దోర్నాల శోభనాద్రి శాస్త్రి, యం. ఏ. స్క్రెటరీ.

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

నేను ప్రకటన వెలువడును

అలహాబాదు, జాను 6:- కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ "ఆనందభవనము"లో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ఆధ్వర్యము జరుగుచున్నది. ఇంకను ముగియలేదు. ఇదివరకు పేర్కొనబడినవారు గాక డా॥ బిహను చంద్రాయగారు ఒక రోజు సభకు వచ్చిరి. లక్ష్మీ అల్లదలగూర్చి డిల్లీ వర్తకులవిన్నపము పత్రికా ప్రతినిధులను విన్నపములగూర్చి ముఖ్యముగ చర్చ జరుగుచున్నది. కమిటీవారు వర్తక సభమువారి ఒకవంతుకనుభూయపరచుట కష్టములేనట్లు తెలియుచున్నది. పత్రికల బహిష్కారముగూర్చి గూడ సభ్యులు సంకోచించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇంక నేను నిశ్చయింపలేదు నేను ప్రకటన వెలువడును. (ఆ. తె.)

బిల్లి మోరా సత్యాగ్రహ శిబిరమును తీసివేయవలెననుట

బరోడా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు

బుల్సారు, జాను 1:- బ్రిటిషు దొంతనమువారు సత్యాగ్రహ శిబిరములను తీసి వ్యవసాయముచేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. దర్శనకుచెల్ల గోరు వలంటీరులు నివసించుటకు బిల్లి మోరాలో నొకశిబిరము యేర్పరుపబడెనని నాకు తెలిసినది. అచట నెవరును శిబిరమును నెలకొల్పగూడదు. అచట సమావేశము కాగూడదు. వలంటీరులకెట్టి సహాయమును చేయగూడదు. అని నవసారి నుబాదారు బిల్లి మేజిస్ట్రేటు నాదర్శిగారు ఉత్తరువుచేసెను. అట్లుపైని నవసారి మ్యూసిసిపలు సంఘాధ్యక్షుడు డా॥ రామనరావు యునుగూడగారు నాదర్శి గారితో మాటలాడిరి. ఈ ఉత్తరువును రద్దుచేయనిచో దానినుల్లంఘింపవలెనని యే నవసారి పాఠకులు తెలించుచున్నారు. అని తెలిసినదని బుల్సారు విలేజు రిపోర్టాయి క్రానికలు పత్రికకు వ్రాసెను. (క్రానికలు)

పంజాబు క్రొత్త నియంత

నర్దూరు శార్దూలసింగుగారి స్థానమున మాల్వీ అబ్దుల్లాగారు డిక్టేటరుగా యెన్నుకొనబడుట

లాహోరు, జాను 6:- శార్దూల సింగుగారు ఆరెస్టు కాబడినందులకు వారి సభినందించుటకును ధర్మనకు వెళ్ల నున్న 24 మంది వలంటీరులను గౌరవించుటకు సత్యాగ్రహ ముతన నియంతయును మాల్వీ అబ్దుల్లా గారి నాయకత్వము క్రింద నిన్న సాయంకాలము లాహోరులో గొప్ప ఊరేగింపు జరిగినది పిమ్మట మునిసిపలు గార్లెన్లలో గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగినది ఆసభకు మాల్వీ సాహెబుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నర్దూరు శార్దూలసింగుగారి సభినందించుచు క్రియుత మంగళ సింగు గారిక తీర్మానము ఉపపాదించిరి. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యదర్శి మాలానాగా రనువదించిరి. యోగ్రీముగా ఆమోదింపబడెను.

వడాలా సత్యాగ్రహ వలంటీరుల కేసులు వలంటీరులకును పోలీసువారికిని కాంగ్రెసువారు సమాధానమును కలిగించుట

బొంబాయి, జాను 6:- వడాలాలో ఆరెస్టు చేయబడిన పెక్కువందల మంది వలంటీరులు వడాలాలోనుంచి. తన కేసుల విచారణ త్వరగా జరుగుటలేదనియును తమకు చాల యిష్టండుల కలగజేయుచున్నారనియును వలంటీరులు తెలిపెరి. వలంటీరులు పేరులు చెప్పక పోవుటవలన త్వరగా కేసులు పెట్టుటకు వీలులేకుండవచ్చునని పోలీసువారు తెలిపిరి. కాంగ్రెసువారిపుడు పోలీసువారికిని వలంటీరులకునుగూడ సమాధానమును కలగజేసిరి. (ఆ. తె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

నెల్లూరు సత్యాగ్రహము

నెల్లూరులో ఆరెస్టుల మొత్తము

ఇప్పటివరకు 115 మంది ఆరెస్టుచేయబడుట

నెల్లూరు, జాను 6:- నెల్లూరులో నింతవరకు 115 మంది ఆరెస్టుచేయబడిరి. (స్వ. వి.)

నెల్లూరులో శిక్షలు

శ్రీయుతులు చెక్కా కొండయ్యశనగలు రామలింగం బెజవాడ రామచంద్రయ్య మురళిగారి పెట్టి లక్ష్మయ్య కొండా నారప్పనాయుడు చెక్కా బుచ్చి కొండయ్య (కొండవరుగల్లు తుంగ నుండరరామిరెడ్డిపునుబల్లి వెంకటరెడ్డి వేమిరెడ్డి రమణారెడ్డి ముచ్చూరు సుబ్బారెడ్డి ఇందూరు వెంచయ్యరెడ్డి (వెదపుట్టెడు) గార్లకు శిక్ష.

నెల్లూరు, జాను 6:- నీరందరు తాటిమట్టలను సరికినం దులకు కొత్తూరు సబుమేజిస్ట్రేటు గారు విరంధరికిని చెరియెని విడినెలల కఠినశిక్షను రు 30ల జరిమానాను విధించిరి. జరిమానా చెల్లించక పోయినచో మరియొకవారములు ఖైదుశిక్ష అనుభవించవలెననిరి. (స్వ. వి.)

నెల్లూరు నాయకులకు శిక్షలు

3 నెలలు విడిఖైదు రు. 50- జరిమానా (జరిమానా బదులు 1 నెల కైదు)

ఉప్పు చేసినందులకు శిక్ష

(స్వయీవిలేఖరి)

నెల్లూరు, జూన్ 6:- జిల్లాకాంగ్రెసుకమిటీ అధ్యక్షులగు రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్యగారు నెల్లూరు సత్యాగ్రహ నియంతలగు ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారును నెల్లూరులో సప్రసిద్ధవర్తక ప్రముఖులగు మేనకూర సీతారామిరెడ్డి గారును ఉప్పు చట్టమును ఉల్లంఘించినందులకై ఉప్పుచట్టము 74 సెక్షను ప్రకారమును పీనుకొడు 148, 114 సెక్షనుల ప్రకారమును నేరస్థులని భావించబడుటచే డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు గారియెదుట నేను విచారించబడిరి. కోర్టులో స్త్రీ పురుషులతో నిండెను. నాయకులను పూరేగించిరి. ఉపయం 8 గంటలపై విచారణ ఆరంభమయ్యెను. వెంకటసుబ్బయ్యగారు సీతారామిరెడ్డిగారు ఏపైలు 18 లేదీ మైపాడునందు ఉప్పుచేయుటకై బాలంటీరులు నడిపించిరి. అచట ఉప్పు తయారు చేసిరి. రామసుబ్బయ్యగారు గూడ అదే నేరమును మేనెల కి తేదీని చేసిరి. వెంకట సుబ్బయ్య రామసుబ్బయ్యగార్లు తాము నేరస్థులమని కోర్టులో చెప్పిరి. సీతారామిరెడ్డిగారు వామ్యూల మిచ్చుటకు నిరాకరించిరి.

మగ్గురు నాయకులకు ను 3 నెలలు విడిఖైదు విధింపబడెను. రు. 50లు జరిమానా విధింపబడెను. జరిమానా చెల్లించనిచో మరియొక నెల కైదు శిక్ష అనుభవించవలెను. పురమున పారతాళము జరిగెను (తంజివార్లు)

మాల్యాలో పోపు

(మతగురువు) రాజశేయములందు ప్రవేశించి జోక్యము కలుగజేసికొనటంబడిగాదని తైముసత్రిక మాంచెట్టరు గార్ల యన పత్రికవాఖ్య యొనగ్గుచున్నవి. ప్రజలు ఎట్లు ఓటుచేయవలెనని పోపు డెలుపునట. అట్లు మాడదని గవర్నరు వాదించుచున్నాడు. పోపుయధికారమును ప్రభుత్వమువారి హక్కులను నిష్కరించుచున్నది అన్ని కలు జరుగు సాధ్యమట దినుచున్నాడు.

సోమవారమునుండి సర్పంట్లలో స్త్రీ పురుషులు కలసి స్నానమాడవచ్చునట.

విదేశవార్తలు

దొమనియను ప్రభుత్వ విధానమును తయారు చేయుటకే

కొండుటేబిలుసభను ఏర్పాటుచేయవలెను

డాక్టరు బి.సెంటుగారి యభిప్రాయము (రూటరు)

లండన్, జూన్ 5:—మాంచెట్టరుగారియను శక్రికా ప్రతినిధి యడుగ డాక్టరు ఆనిబిసెంటుగారి రిట్లుచెలిపి:—
 దొమనియను ప్రభుత్వవిధానమును తయారుచేయుటకే కొండుటే బిలు సభను ఏర్పాటుచేయవలెను. లేనిచో నిరంతరము చిక్కులే ఉండును. ఇక నెలతమాత్రము సహించి యూరప్ నజాలరు. తక్షణము సంపూర్ణ దొమనియను ప్రభుత్వము నిర్మించు భారతీయులు సామ్రాజ్యములోనే యుండుట కిష్టపడెదరు. తక్షణమునగా నేమో నిర్వచించుటని ఆపత్రికాప్రతినిధి యడుగ ఆయను యిటుల తెలియజేసెను:—దొమనియను ప్రభుత్వవిధానమును తయారుచేయుట వెంటనే పూనుకొనవలెను. దొమనియను ప్రభుత్వవిధానమునే ప్రవేశపెట్టెనున్నారని ప్రకటించవలెను. అప్పుడు భారతీయులు సంతృప్తులగుదురు. భారతీయులు తమ కాపనములను తామే జేసుకొని తమ పన్నులను తామే విధించుకొను స్వాతంత్ర్యము నిచ్చిన గాని వారు, మిత్రులుగా నుండజాలరు. బ్రిటిషుసంబంధ ముండితిరవలెను. స్వాతంత్ర్యోద్యమము అంతటముగా నున్నటుల తలంచున. కాంగ్రెసు స్వాతంత్ర్య తీర్మానము తమ నిశ్చయమును దెలుపుటకే ఆనగా తమ మనోభిప్రాయము దెలుపుటకు చేయబడిన తీర్మానము. భారతీయులు అంగ్లేయుల వాగ్దానములను నమ్మజాలక పోవుటచే వారికి అంగ్లేయులపట్ల అవాహ లేర్పడినది. ఎంత నేపును కబుర్లతో కాలక్షేపమును జేయుచున్నారు. క్రియాశూన్యముగ నున్నది. అంతయు కాలమును బట్టియున్నది. ఇంగ్లండు భారతీయుల ఆశయమును తృప్తికొందునని భారతీయులు ఇంగ్లండునుటకు విశ్వసించుటమానదురు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారి కష్టముల నేనెఱుగకపోలేదు. గాంధీగారిపలుకుబడి ఏమో చాల ఎక్కువగా నున్నదని ప్రభుత్వమువారు ఉన్నదానికంటె ఎక్కువగా తలంచుచున్నారు.

కొండుటేబిలు సభ

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 5:—కొండుటేబిలు సభ కెవరిని నియమించునది వారిపై ఎన్నుకొనునది ఇప్పుడు జెప్పవలెదని ప్రెమియర్ గారితో కామన్సుసభలో చెప్పుకొన గల్గెను.
 ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనముల దున్న విషయములను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారంగీకరించుచున్నారని కామన్సు సభలో బోమరుప్రభు వడుగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సభకంపిన ప్రకటనముల ననుమానించుట కెట్టి యవకాశము లేదని చెప్పుకొనిరి.

భారతదేశము

స్వపరిపాలనముగల దొమనియను తరుణ మొనగవలెన

డాక్టరు ఆనిబిసెంటుగారి యవస్థాసము (వై నై న్)

లండన్, జూన్ 5:—కామన్సుసభ కమిటీ గదిలో డాక్టరు ఆనిబిసెంటుగారు భారతదేశమునుగూర్చి ఇచ్చిన యవస్థాసమును పెక్కుమంది సార్ల మెంటుసభ్యులు భారత నారీయులు తమ దేశముదుస్తులతో వివదించిరి. సార్ల మెంటు సభ్యుడగు ప్రెమియర్ గారు రద్దయ్యెను వగొందిరి. ఇండియాకు దొమనియను ప్రభుత్వముచ్చి విషయమై బాగతగ ఆలోచించవలెననిరి. దొమనియను ప్రతిపత్తి అనుట కంటె స్వపరిపాలనముగల దొమనియను అన్నచో బాగుండుననిరి. ఇంగ్లండు భారతదేశమును సమానత్వముతో మెలగిననే భావివాగ్దానము నిలుచునని విశేషముగా రనిరి. సాధ్యమైనంత త్వరలో ఇంగ్లండు ఇండియాకు దొమనియను ప్రతిపత్తి నియమించు ఇండియాకు సామ్రాజ్యములో నుండునటుల జేయుటకు ఇంగ్లండుకు కష్టముగ ననిరి.

ఇంగ్లీషుభాషలు రైలు

ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుట (వై నై న్)

రగ్గి, జూన్ 5:—ఇంగ్లీషుభాషలు రైలు అక్కరలేదని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించినది ప్రధానామాత్యుడు కామన్సుసభలో నేడు ప్రకటించెను. ఈవిషయమై ప్రభుత్వ ప్రకటనము వెలువడుననిరి. ఈవిషయమై చర్చించుటకు స్వేచ్ఛగా ఓటుచేయుటకును అవకాశ ముండునాయని యడుగ చర్చకు కావలసిన సౌకర్యములన్నిటి నిచ్చెదమని మన్గోనాల్లుగారనిరి. ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షులు గొందరు ప్రభుత్వ తీర్మానముతో అంగీకరింపవచ్చునని చాంబల్లేనుగా రనిరి. ఈవిషయమై భిన్నాభిప్రాయము లున్నటుల చెలియునని మన్గోనాల్లుగారనిరి. నిశ్చయముగ ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువై అభిశంసన తీర్మానమునకు జేయు ఏర్పాటులను జేయువాడనుగానని మన్గోనాల్లుగారనిరి. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమునకు వచ్చుటకు కారణములను చెలిపెదరాయన వాటిని ప్రభుత్వ ప్రకటనములో చెలిపెదమనిరి.

బ్రిటిషు మంత్రుల నియామకములు

దొమనియనుమంత్రి.—జే. హెచ్ ధావన్ గారు.
 లార్డు క్రిస్టియన్.—వెర్నన్ హార్డెన్ గారు
 వ్యవసాయ మత్స్యకాళామాత్యుడు.—డాక్టర్ క్రిస్టఫర్ ఆడిసన్ గారు.
 వ్యవసాయ మంత్రి కార్యదర్శి.—డి.ఎ.వారుగారు.
 యుద్ధ కార్యాలయమున సహాయమంత్రి.—డి.ఎ.వారుగారు
 ప్రభువు గనులమంత్రి.—మార్షెల్ ప్రభువు యుద్ధకార్యాలయమున ఆధిక కార్యదర్శి డి.ఫెన్ బ్యాండ్సు.
 ఆఫీనివేషుల మంత్రి—ప్యాస్సీకు ప్రభువు.

ఇరువురు మంత్రుల రాజీనామా

(వై నై న్)

రగ్గి, జూన్ 5:—ఆనాలోగ్గయుచే తన మంత్రిపదవికి రాజీనామా నీయవలసినవైనదియు త్వరలోనే తమబాధ్యతను తొలగించవలెననియు బక్స్టుమంత్రిగారు మన్గోనాల్లుగారికి ఉత్తరము నంపిరి. వ్యవసాయమంత్రి యగు బక్స్టుమగారి ఆలోచ్యము బాగులేందులకుచాల విచారముగ నున్నదని మన్గోనాల్లు గారనిరి. బక్స్టుమగారు వ్యవసాయమునకు జేసిన మహత్వేషము మరవజాల మనిరి. ఇతనికి పీరుబిరుదును నిచ్చిరి
 X నుల మంత్రి గూడ రాజీనామా నిచ్చెను.
 తమ ప్రభుత్వమున పనిచేయుటకు అవకాశమిచ్చినందులకు కృతజ్ఞుడని మన్గోనాల్లుగారితో చెలిపిరి. అది వారు గౌరవమే అయినను దానిని వర్జింపవలసినవైనను. ఇతని రాజీనామాను మన్గోనాల్లు గారంగీకరించిరి. ఆతని నేపథ్య కొనియాడుచు ముందుగూడ పిలవనంతవరకు యథాకీర్తితోడనేదని నమ్ముచున్నాడననిరి.

పోప్ నేనాని

శిలావిగ్రహము

యువరాజు బహిర్గతము చేయుట (వై నై న్)

రగ్గి, జూన్ 5:—గ్రాస్టీనరు గ్రువుండులో యువరాజు పోప్ నేనాని శిలావిగ్రహమును బహిర్గతము జేసిరి. ఆతడు తనకాలమునాటి వైస్రొధిపతులలో గొప్పవ్యక్తి. తాను అందరికంటె మేధాని అయినను నేర్పుకొనుట కెన్నడును వెనుదీయలేదు. నేడు చేయవలసిన కేపటి కెంతయో ముఖ్యముగా నుండునని తలంచువాడు. జయపజయములచే ఆతడు ఎగిరిపడుటగాని ముంగిపోవుటగాని లేదని యువరాజు ఆతని శిలావిగ్రహమును బహిర్గతము జేసెను. ఇంగ్లాండు స్వదేశమునకొనే పోపునేనాని కొలిచెననిరి.

పుష్పనేనాని శిలావిగ్రహమును శేషమునది దగ్గర గ్రీన్విచ్ పార్కులో నుల్కాము ప్రభువు బహిర్గతము గావించెను.

సవగణ

ఇంతకుముందు తెనాలి తాలూకా పెదపూడి వాలంట్టీర్ విచారణవిషయమును తెలుపుచు అందు పోపాటున బి. క్లాసని వ్రాసియుంటిని. సి. క్లాసు అని యుండవలెను.
 కె. యన్. సింహా,
 నెక్రటరీ.

భారతదేశ రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

సర్ వెస్లీ విల్సన్ గారి విముఖత (బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 5:—కార్లటను క్లబ్బులో భారతదేశ రాజ్యాంగ విధానమును గూర్చి సర్ వెస్లీ విల్సన్ గారిట్లు నడిచిరి. రాబోవు సంస్కరణములు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నిచ్చునవిగా నుండవలెను. నిస్సరముగనుండు యధికారము తీయవలెనని ఇతని యభిప్రాయము. అతివాదుల సాయమును బడయగోరుటకు జేయు ప్రయత్నము లన్నిటిని ఖండించిరి. ఇండియాలో తమకు మిత్రులగువారి సాయమును బడయవలె ననిరి. ప్రపంచములో ప్రతిదేశములోను సహాకృతులుగ నుండురు. వారిని నేపాకులుగ జేసుకొన వలెనను. అందుచే కొంత రాని కొయ్యలకు ఈఅతివాదులతో సఖ్యపడుటకు ప్రయత్నించుట అవివేకము బ్రిటిషు ప్రభుత్వముపట్ల విశ్వాసముతో నున్న వారికి సాయముచేయకపోవుట గూడ అవివేకమే ప్రభుత్వ ప్రయోజనం నీతి చాల కష్టమైనది. భావిక రత్నమును గూర్చి స్పష్టముగ తా నేమియు జెప్పజాల ననుచున్నాడు. ఒకవంక భారతీయులకు దొమనియను ప్రభుత్వము నీయనున్నా రనుచున్నాడు. ఇంకొకవంక భారతీయు లిందులకు తగదనుచున్నాడు. ఇట్టి సందర్భములలో తా నేమియు జెప్పలేకున్నాడనని విల్సన్ గారు రనుచున్నాడు. భారతీయులు వైస్రొధును సినిలసర్వీసు కాళును నిర్వహించుకీ ఏర్పడువరకు మిమ్ములనే నియమించి జీత మిచ్చెదము. మేము మాత్రము ప్రభుత్వ సారథ్యమును నడిపించెద మనుచున్నా రనే ఆశ్చర్యించుచున్నాడు. కాని అట్టి పని ఏ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును అంగీకరించరనిరి. లా అర్డరును పెక్కుమంది త్వరములవరకు స్థానిక కాపాదల స్వాధీనుచేయరాజుట. అట్టిదేదైన జరిగెనా అయ్యది విపత్తే యనుచున్నాడు. సరిగా అదమాయించజాలని భారతీయులకు లా అర్డరును స్వాధీన పరచుటకంటె పాడుపని వేరొకటి యుండరాదనుచున్నాడు.

సార్వభౌమదంపతులు బకింగహం మందిరమును వీడి నిష్క్రమింపగా క్యాండెంసుహం కేగిరి.

రంగూన్ అల్లరుల విచారణ

బహిరంగముగా జరుగదు

రంగూన్, జూన్ 5:—ఇటీవల రంగూన్ లో జరిగిన అల్లరులను విచారించుట కొక కమిటీ నేర్పాటుచేయుచు ప్రభుత్వము వారిక తీర్మానమును ప్రకటించుచున్నాడు. విచారణకమిటీ కధ్యక్షులు జస్టిస్ బ్రాక్ గారు బర్మా కాన్సిలు (వెసిడెంటు యూపూగారును, య్. య్. కోవాన్ జి. బాయి (న్యాయవాది) గారును, హెచ్. బి. ప్రయిర్ గారును సభ్యులుగా నున్నారు. విచారణ అంతరంగికముగా జరుపబడును. దీనికి కారణములను తెలుపుచు ప్రభుత్వమువారు విచారణ సంఘసభ్యులను బట్టి, నిస్సాక్షికమును సమగ్రమునకు విచారణ జరుగగలదని రూఢియనియు, ఇప్పుడిప్పుడే అననయంపబడుచున్న కలహభావములు బహిరంగ విచారణవలన సావరములగుటయేగాక వృద్ధి బొందగలవనియు, నుడువుచున్నార. కాబట్టి విచారణ వార్తలు దినపత్రికలలో ప్రచురము కాకుండుట మంచిది. కార్యదర్శిగారు, ఏ. జె. పోజ్, ఐ. సి. యన్. గారు దినదినమును విచారణ సారాంశములను ప్రకటించుచుండురు. దీనివలన విచారణ తేలికయగును. సాక్షులకుగూడ నిర్భయము కలుగును.

విచారణకర్తలు విచారణను గూర్చిన తేదీ వివరములను ముందు ప్రకటింపగలరు. (ఆ. ప్రె.)

రాజీనంపు ప్రయత్నములు

రంగూన్, జూన్ 5:—రాజీనంపుమువారు నిన్న ఓడకాప్టనుల కలసికొని, పూర్వపురాజీనలన ఎగుమతి దిగుమతుల పరిస్థితు లెటులున్నవో విచారించిరి. రాజీనంపుమువారి నూచలనాలలో చించుట కంగీకరించిరి. రాజీనంపులను ఆచరణలో పెట్టుటనుగూర్చి కొన్ని నూచలను బోర్డువారు ఓడకాప్టనులతో లియజేసిరి.

పిమ్మట, రాజీనంపుము ఓడవీజంట్లను కలిసికొని ప్రస్తుత పరిస్థితులను వారితో చర్చించెను. యంత్రపుపనివాండ్లు బర్మా జర్జములలో తగినంతమంది లేరు. సమయానుకూలమైన సర్దుబాటును కొన్నిటిని తర్కించిరి. తరువాత రాజీనార్థ ఎత్తుడు దింపుడు మనుష్యులతో మాట్లాడి పనిని తొందరగా చేయజూసిన బాధ్యత నెఱిగించిరి. రాజీభావము ఆచరణలో కన్నట్లునంత కాలమును పనివివరములలో మార్పుల నాలోచించుట సమంజసమని వారి భావము.

రంగూన్, జూన్ 5:—గవర్నరు సర్ చార్లెస్ బ్లెన్ గారు అల్లరిరంగములను మరల సందర్శించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ద్రవిడరాష్ట్రము

రామేశ్వరములో అరెస్టులు, శిక్షలు

శ్రీయుత ఎ. ఎస్. రామస్వామి అయ్యరుగారిని మరీ 8 మంది వాలంటీర్లను అరెస్టుచేసి ఖైదు విధించుట

రామేశ్వరము శివరమునకు నాయకులగు శ్రీయుత ఎ. ఎస్. రామస్వామి అయ్యరుగారిని నిన్న అరెస్టుచేసి కేసు విచారణ చేసిరి. పీ జీ. 117 పెక్కుక్రింద వార్తపై సేరము మోపబడెను. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ప్రభుత్వము తరపున సాక్ష్య మిచ్చెను. అయ్యరుగారు సాక్షిని కొనుపరీక్ష చేయుటకు నిరాకరించిరి. ఆయన సాక్ష్యములలో చెప్పినదంతయు నిజమే యని చెప్పుచు వా రీక్రింది ప్లేటుమెంటు నిచ్చిరి.

“మా నాయకుడగు గాంధీచూహాత్ముని పద్ధతిననుసరించి దేశసేవచేయుట సేరమైనచో, నేను సేరముచేసినాడనీ. కాని కి నేను తుమాపణకొరకు, పశ్చాత్తాపపడెను.” అని వారు చెప్పిరి.

కోర్టు వారు రామస్వామి అయ్యరుగారికి 15 నెలలు కఠినశిక్షయును, 200 రు జరిమానాయాను చెల్లించకపోయినచో మరీ మూడు నెలలు ఖైదును విధించిరి. అయ్యరుగారు వి తరగతి ఖైదీలలో చేర్చబడి తిరుచనాపల్లికి గొనిపోబడిరి.

శ్రీయుత సుబ్రహ్మణ్యపిల్లగారిని మరీ 7 గురిని అరెస్టు చేయుట

అయ్యరుగారికి తరువాత నాయకుడుగ నియమింపబడిన శ్రీయుత సుబ్రహ్మణ్యపిల్ల (రామనాథ్) గారిని, మరీ ఖైదు గురు వాలంటీర్లనుగూడ నేడుదుయమున ఉప్పు తయారుచేసినందుకై అరెస్టుచేసిరి. 10-80 గంటలకు కేసు విచారణ జరిగినది. సత్యాగ్రహము సేరము నంగీకరించిరి. యజ్ఞ. కణ్ణుసామి గుండరమాణిక్యంగారులు 21 యేండ్లకు లోబడినవారగుటచే తుమాపణగోరినచో మేజిస్ట్రేటు వారిని విడిచిపెట్టెదననెను. కాని వారందుకు నిరాకరించిరి. పిమ్మట మేజిస్ట్రేటు వాలంటీర్లకుండరకును చెరి 6 నెలల కఠినశిక్షను 100 రు జరిమానాయును విధించిరి. జరిమానాయానుకపోయినచో మరీ 6 వారములు ఖైదు ననుభవించవలెననిరి. వైచారినందరిని ఈ సాయం కాలము మధుర జైలుకు తీసికొని వెళ్లిరి. (బి. వి.)

కారైకుడినుండి వాలంటీర్లదళము వేదారణ్యమునకు వెళ్లుట

కారైకుడి, జూన్ 1:- శ్రీయుత రాయ చౌక్ కలింగం గారి నాయకత్వముక్రింద నేడు పదిమంది వాలంటీర్లు వేదారణ్యమునకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. వారిలో శ్రీయుతులు ఎం. వి. చిదంబరంపిల్ల బి. ఎ., పి. ఎ. ఆచార్యగారుగూడ కలరు. చెట్టి నాడు ప్రజలు వారిని ఉత్సాహముతో వీడ్కొల్పిరి. (శ్రీ. తె.)

తిరుచనాపల్లిలో తమిళనాడు సత్యాగ్రహ కార్యాలయమును పోలీసువారు సోదాచూచుట

సత్యాగ్రహ కార్యాలయపు మేనేజరు ప్రకటన తిరుచనాపల్లి, జూన్ 2:- “విగ్ బహర్” పీథిలోనున్న సత్యాగ్రహ కార్యాలయమును మేనెల 30 లేదీ ఉదయం గం 7 లకును, మధ్యాహ్నము గం 1-15 లకును, రెండు సార్లు లు పోలీసువారు సోదాచూచిరి. సత్యాగ్రహోద్యమమునకు సంబంధించిన రికార్డుల నంతయు తీసికొనిపోయిరి. సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగారును, తక్కిన పోలీసువారును, చాలమర్యాదగల ప్రవర్తించిరి.

“కార్యాలయముయొక్క వ్యవహారము సాగిపోవుచున్నది. ఇంతవరకును మానాయకులగు శ్రీయుత డాక్టర్ రాజక్ గారు గావించిన యేర్పాట్లను కొనసాగించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు చందాలు మొదలగునవి పన్నియు మేనేజరు, సత్యాగ్రహ కార్యాలయము, కొత్తావ్ చావడి, తిరుచనాపల్లి అను చిరునామాకు పంపవలసి యుండును.”

అని వారి ప్రకటనమున నున్నది. (శ్రీ. తె.)

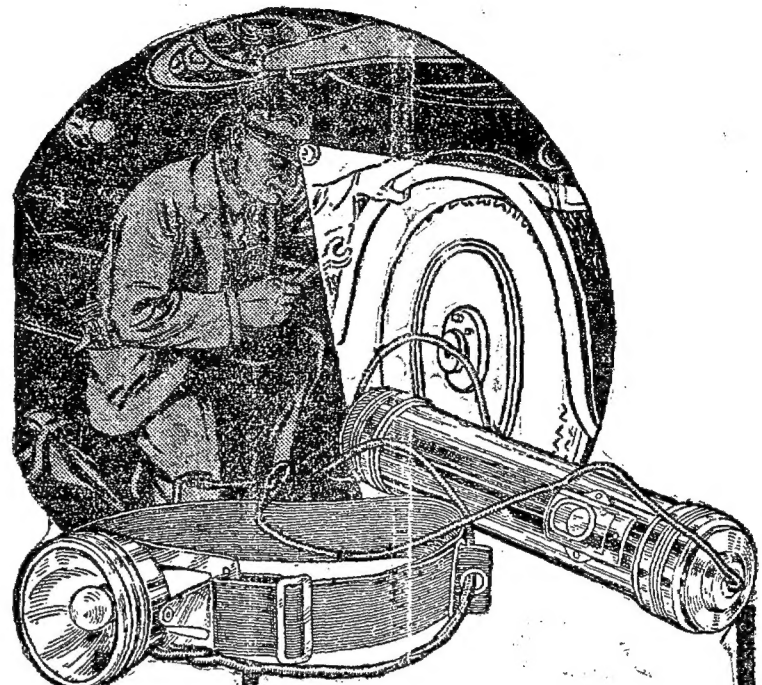
రాజుగారి జన్మదినోత్సవము

కరాచి పౌరులు ఉత్సవములో పాల్గొనక పోవుట కరాచి, జూన్ 3:- బ్రింక్ దేశము భారతీయులయొడ మాత్రులను అనావరముపట్ల నిరసనభావము వెల్లువెత్తె భారతీయు లెవ్వరును రాజుగారి జన్మదినోత్సవములో పాల్గొనకుండనుండవలయునని యిచ్చుటసత్యాగ్రహసంఘమువారు కరపత్రమును ప్రకటించిరి. అందుచే నేడుఉదయమున జరిగిన ఉత్సవమును ఇచ్చటి భారతీయులు పూర్తిగ బహిష్కరించిరి. (అ. తె.)

ముఖ్య ప్రకటన

ఒకానొక సుసామ శాంపిలుబుడ్లకు ఉచితముగ పంచిపెట్టుటకై పంపు కొవవల కాలన్యవధి 31 మే 1930 నుండి 1 జూన్ 1930 వరకు హెచ్చించబడినది. పంప కు యిదివరలో ప్రచురించబడిన రీతిగ 16 జూన్ 1930 నుండి ప్రారంభమగును.

P. SETT & Co. CALCUTTA.

మీకన్నుల నెటు ద్రిప్పినను నెలుతురుండగలదు.

సౌకర్యముగ మీటోపికిగాని లేక తలకుగాని నెడలైన రచ్చున పట్టాతో ధరించగలిగిన వింతెట్లగు ఫ్లాష్ లైట్లు వెలుతురు మితలనుయెటుల త్రిప్పిన దానివలెనే వెలుతురుగూడ రాగలదు. కాంతిని కష్టయిచేయుటకుమాడున తగిన వారముకటి ఫ్లాష్ లైట్ బేటరికి తగిలించబడి జేబు గలదును లేక బెల్టునందు నమర్చుతగయున్నది. వ్యవసాయదారులకును ఇంజనీర్లకును, డాక్టర్లకు, సేవా నాయకులకును, మోటారునడుపువారిలకును, అటలాడువారికిని, రెండుచేతుల పనులందును పయోగించగల మరీ యితరులకందరికి ఉపయోగపడును.

విన్ చెస్టర్ పిటింగ్-ఆర్మ్స్ కంపెనీ న్యూఢెవెక్, కాన్, యూ. ఎస్. ఏ.

WINCHESTER TRADE MARK HEADLIGHT

బొంబాయి వెండి బంగారు వ్యాపారస్థుల సంఘము

ప్రభుత్వమువారి చర్యలను అధిక్షేపించిరి.

బొంబాయి, జూన్ 2:- బొంబాయిలోని వెండి బంగారము వ్యాపారస్థుల సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారి విరోధిత చర్యలను ఖండించుచు వైస్రాయిగారి కొక ఉత్తరమును వ్రాసిరి.

ప్రజలను భయపెట్టవలెనని ప్రభుత్వమువారు యీ పనులను చేయుచున్నట్లు లోచుచున్నది. సందర్భావసరములకు అతీతమైన శిక్షలు దండనలు ప్రయోగింపబడుచున్నవి. ఇట్టి పనులవల్ల ఉద్యమము నానాటికి విజృంభించు చున్నది. ఈ విషయములను గూర్చి వైస్రాయిగారికి తెలియజేయుచు అనేక సంఘములవారు విజ్ఞాపనలను పంపిరి. కాని, ప్రభాసంఘముల వారు వివరించినవిషయాలన్నియు అతిశయోక్తులయ్యె పోలీసు వారిచర్యలే వ్యాయసత్కృతము లనియు వైస్రాయిగారు భావించుచున్నట్లు కన్పించు చున్నది. కాని, ప్రభా ప్రమాణులు తెలియజేయుచున్న విరమములు అతిశయోక్తులు కావు. కాని, వాస్తవ విషయములను తగ్గించి వర్ణించి

యుండిరి. ఈ రీతిగా గవర్న మెంటువారు పోలీసువారిచర్యల పన్నిటిన సమర్థించేయెడల ప్రజలయందుగల ప్రభుభక్తి ఇంక ను ఊనింపగలదు పోలీసులలో జాతీయపతాకాలను చేతబట్టిన వారికి ఆతి తీవ్రమైన శిక్షలు విధింపబడియున్నవి. పీఠాంగం లో వాలంటీర్లకును, శ్రీ వాలంటీర్లకును తగిన దెబ్బలును ఇందుకు తార్కాణములు. అవటి వాలంటీర్లు దాహపీడితులగుటచే శ్రీవాలంటీర్లు నీళ్లుయివ్వజోయిరి. కాని యీ శ్రీలను పోలీసువారు కొట్టిరి. బలూభాయి దేశాయిగారు ముగ్గు పీడర్లు స్వయముగా యివిచూచిరి. (అహమ్మదాబాదు నివాసి యగు అబులాలా శేఖరాయిగారు గొప్పముల్లుల అసామి) కూడ యివి ప్రత్యక్షముగా చూచిరి. (శ్రీ. తె.)

హిందీ ప్రచార

ముద్రణాలయమును రూ 2000

కోరుట

నిన్నటిదినము మదరాసులోని హిందీ ప్రచార ముద్రణాలయమువారిని ప్రభుత్వమువారు ఆర్డినెన్సు ప్రకారము రూ 2000 ధరానకు చెల్లించవలసివచ్చినందున ముద్రణాలయము యూయ బడినది.

రాష్ట్రీయ బ్రాహ్మణ మహాసభ

కుంభకోణమునందు జూన్ 1 వ తేదిన నమావేశము

స్వాగతోపన్యాసము

అవస్థానసంఘస్థాపకులగు బి. బి. కె. కామ నుజా చారిగారి స్వాగతోపన్యాసమునందు యాద్రోదియ శ్రమలు సంక్రమింపబడినవి.

ఈ మహాసభ యితరసంఘములతోడల ద్వేషభావముతో గాని జనాభాపరమైన భగవద్దేవతానుభవము నందును మన్నింపఁజూచుచున్నది. ఈ మహాసభ బ్రాహ్మణసంఘము సంరక్షింపబడుటకు జరగజరుగుచున్నది.

స్వసంఘసంరక్షణావశ్యత

భారతదేశము భారతీయులచే పరిపాలింపబడుచున్నదని మన యొక్క స్థానము గూర్చి నా కెక్కువసందేహములే పొడముచున్నవి. నాయొక్క సందేహములకు తీవ్రకారణములు గలవని నిరూపించుటకునే ఈ రెండుదృష్టాంతములను జూపెదను. మొదటిదృష్టాంతము భారతదేశము. ఈచట్టము భారతజాననసభలో అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడినది. వీరిలో బ్రాహ్మణసంఘము చాల స్వల్పము. ఈచట్టము అనేకసంఘములకు హానికరముగా నున్నది. ముఖ్యముగా దక్షిణభారతదేశ బ్రాహ్మణసంఘమున కెక్కువ హానికరముగా నున్నది. మన బాలికలు రజస్వల లగుటకుపూర్వము వివాహమొనర్పబడవలెనని మనశాస్త్రము విధించుచున్నది. మనదేశముందు బాలికలు 12 లేక 13 ఏండ్లలోపుననే రజస్వల లగుదురు. కాబట్టి భారతచట్టము బాలికలు 14 ఏండ్లు పూర్తిగాకాకముందు వివాహమొనర్పబడ గూడదని విధించుట యనగా బాలికలు రజస్వల లయిన తరువాతనే వివాహ మొనర్పబడవలెనని యర్థము. కాబట్టి యీ చట్టము బ్రాహ్మణసంఘమున హానికరమునగుచేత, మనము దీని నతిక్రమించి మన శాస్త్రమునైన అనుసరింపవలెను. ఇకముందు రాబోవు శాసనసభలకుడ ప్రస్తుత రీతిగనె చాల తక్కువమంది బ్రాహ్మణులతోమాత్రమే కూడి యుండును. కాబట్టి బ్రాహ్మణ సంఘక్రయమున కికముందు గొప్ప అపాయము రానున్న దనటకు ఈ దృష్టాంత మొక్కటియే చాలును.

ఇక రెండవ దృష్టాంతము. బ్రాహ్మణేతరులకు మన సంఘమునెడల గల ద్వేషభావము, ప్రస్తుత మద్రాసు ప్రభుత్వము బ్రాహ్మణేతర పక్షపాతముతో గూడి యుండుట లోక విదితమే. ఇందుకు నేను విచారపడెదను. ప్రభుత్వోద్యోగములనుండి బ్రాహ్మణులు పూర్తిగా వెడల గొట్టబడినచో నేనెక్కువగా సంతోషించెదను. అప్పుడు బ్రాహ్మణులు తమకున్న లను తెచ్చి వేదములందు జూపబడిన ఆదర్శములను చేపట్టుదును. బ్రాహ్మణేతరులనుండి బ్రాహ్మణులకు లభింపగలరాధ మెట్టిదో నిరూపించుటకు ఈదృష్టాంత మొక్కటియే చాలును. కాబట్టి, మతవిషయము లందున, సాంఘికవిషయము లందున, బ్రాహ్మణసంఘమునకు తగినసంరక్షణము నొసగవలసినదిగా మనము ప్రభుత్వమువారిని గౌరవలెను.

స్వసంఘసంస్కారము

కొంతకాలమునుండియు మనము శాస్త్రవిధులను అనుసరింపజేయుచున్నాము. మన విషయము స్వసంఘసంస్కారమునకు పూనవలసియున్నది. మనబాలుకులకు పునయనము జరిపిన తోడనే, వేదములను నేర్పవలెను. ఇందుకు తగిన యుపాధ్యాయులతో గూడిన మన స్వంతపాఠశాలల నేర్పాటు చేయవలెను. మన బాలికలకు వివాహము జరుపుటయందు అనవసరముగా అధిక ప్రయత్నమును శిర్చు చేయు దురాచారమును విడువవలెను. విదేశీయులయందు దుష్ప్రతిభను వస్త్రపుల సుకయోగింపగూడదని మనశాస్త్రము విధించుచున్నది. ఈ సూత్రము ననుసరించి మనము విదేశీవస్త్రముల నుపయోగించుట మాని వేరవలెను. ఈ విషయమున మనము గాంధీజీహాత్యునివార్త ననుసరించి రాట్నమును చేపట్టవలెను. మన స్త్రీలు స్వర్ణపురుగుకాల మంతయోను నూలువడుకుటకు నియోగింపవలెను.

మన సోదరులు రాజకీయ సంస్కారమునందు తమకుగల అధికోత్సాహము వలన, హిందూ శాస్త్ర విధులను పాటించుటకును, పంచములను కుట్టుకొనుటయందును దేవాలయములందు ప్రవేశకట్టుటయందును మనశాస్త్రవిధులనే మన మనుసరింపవలెను. ఇందులన మన సంఘమునకు సంఖ్యాబలము తగ్గినట్లగుగాక. సంఖ్యాబలము కంటె మన ఆదర్శములను మనకు ముఖ్యము, అనాదినుండియు నేర్పడియున్న యొక పవిత్రమును మతమును విజ్ఞానమును సంరక్షించు బాధ్యత మనయందు గలదు.

త్వరలోనే సమావేశము కానున్న రౌంటుటేబిలు సమావేశమునందు మనము ప్రాతినిధ్యమును కొరవలెనో లేదో యను విషయము మన ప్రస్తుతసమావేశమునందు చర్చింపబడవలసిన విషయములో నొక ముఖ్యవిషయ మయి యున్నది.

అధ్యక్షోపన్యాసము

బ్రాహ్మణ మహాసభ కర్మక్షతతపావించిన శ్రీయుత వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారు (అడ్వకేటు, మద్రాసు) అధ్యక్షోపన్యాసమునందు యీ క్రింది యంశములు సంగ్రహింప బడినవి. ప్రస్తుత స్థితిలో మన రాజకీయశక్తి చిట్టు పరిణమించు చున్నది. ఈసమయము లో చింతించి లసియింపవలెను.

ప్రజాస్వామ్యసద్భుతి పనికిరాదు

మన దేశములో రాజకీయోద్యమము లన్నియు నూడు సామాన్య జేతములతో అనుసంపాదించుచున్న ప్రజాస్వామ్య సద్భుతి ముత్రమే అయిపోయిచున్నది. ఇంతకంటె నెక్కువ ప్రమాదకరమును మార్గమును నే ముహించబాలకు. ఈ సద్భుతి మనసరివిధించి మన దేశములో నిత్యం రాజకీయ సంస్కరణములు జరుపుచుట్టుబడును. కాని ఫలితములు మన కిష్టము ముఖ్యము నగుచునే యున్నవి. ఇప్పటి రాజకీయములు ధనవంతులతో, స్వార్థపరులకునుబాధము క్రిందికిగిరిపోయి మనము ప్రపంచచరిత్రలో నన్నడును వినియుంటిని ట్టి నిరంకుశ పద్ధతులకు లోబడియున్నాము. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము సర్వసామాన్యమున హక్కు. ఇట్టిహక్కు ప్రస్తుత ప్రభుత్వపద్ధతులకెడల నేదో యొకవిధముగా నిరోధింపబడుచునే యున్నది.

మనము ప్రస్తుతము జరుపుచున్న విచారణయొక్క ముఖ్యోద్దేశము రాజకీయసంబంధ మయినది కాదు. అనాది నుండియు నుద్భిరసాపితముయి యున్న బ్రాహ్మణమతము విజ్ఞానము, ఆదర్శములన్నియును విశేషపండిత కాపాడుటకే మన విషయము సమావేశముయి యున్నాము.

బ్రాహ్మణేతరోద్యమము

మన దేశములో రెలయెత్తుటకు బ్రాహ్మణుల మనము మనమో యెక్కువ బాధ్యతనుయితి మని నాయభిప్రాయము. కాని యీ యోద్యమము బ్రాహ్మణుల యెడల ద్వేషభావముతోనే యుండునని ననటకు సంబంధములేదు. నా బ్రాహ్మణేతరసోదరులు బ్రాహ్మణులయందు తమకుగల ద్వేషమువలన తమ స్వధర్మమును మరచి మతద్వేషు లగుట నా కెక్కువ విచారమును గలిగించుచున్నది. మన ప్రాచీన మతమును పునరుద్ధరింపగల పహాళరమ లిప్పుడు మన దేశము నకు కావలసియున్నది.

భారతాశాసనము

పూర్వాచారప్రియుల యభిప్రాయమునకు విరూధముగా శాసించబడినది. ఈ శాసనము మన సంఘమును పునాదులనండి నిర్మూలించుటకే గావించబడినది. ఈవిషయమున మన మిత్రులగు స్వరాజ్యవాదులే మనకు ద్రోహ మొనర్చిరి. అధిక సంఖ్యాకుల పరిపాలనా పద్ధతికింద నింక నెంతటి వివాదకరమును నూతనవిద్వత్తులుబడుచున్నారో నే ముహించుటకు భయపడుచున్నాను. వ్యక్తులయొక్కయు, సంఘములయొక్కయు, మతాచారములకు సంబంధించిన విషయములలో శాసనము గావించుటకు ఎట్టి ప్రభుత్వమునకు గూడ అధికారముండగూడదని మనము ప్రపంచమనకంతకును చాటవలసిన సమయ ముదెంచినది. త్వరలో జరుగనున్న రౌండు టేబిలుసమావేశములో తగిన ప్రాతినిధ్యముకొరకు మనము ఆందోళనయు గావించవలెను.

భావిక ర్తవ్యము

కేవలము రాజకీయందోళనము మూలముననే మనము బ్రాహ్మణసంఘము నుద్ధరింపబాలము. మన ఆదర్శములందుమాత్రమే గాక, మన జీవితములందుగూడ దైవజ్ఞానము ప్రత్యక్షమును చందవలెను. మన గ్రామములలోగూడ నైతిక ధర్మము నశించినందుకు నేను విచారపడుచున్నాను. కాబట్టి మనము స్వసంఘోద్ధరణమునకు తీవ్రప్రచారమును సలుపవలసి యున్నది. బ్రాహ్మణ విజ్ఞానాదర్శములయొక్క శ్రేష్టస్వమును బోధించు కరపత్రములను ప్రకటింపవలసియున్నది. ఇందుకు సంబంధించిన విషయములగుర్చి ఉపన్యాసములను, చర్చలను గూడ, ప్రతి పట్టణముందును, గ్రామమునందును, యెక్కాటు చేయవలసియున్నది.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి-బెజవాడ

ఆంధ్రదేశముందు అతి ప్రసిద్ధులగు మానుడులకును మా పిల్ల కేటానుటకునే శ్రేష్ట వ్రాయును.

చంద్రా నర్సరీతోటలు - నేలం జంక్షన్

నేలం మామిడిపండ్లు పంపుటకు తయారు. ఆర్డుతో అడ్వాన్సు. 8 సం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, ఇతర ఫల అంటుచెట్లు డిమాండ్ 7½ సీము, స్వదేశీ తక్కువ ఫలాలవిత్తులు, 24 డిమాండ్ నెట్ రు 2½, 12 డిమాండులు 1½. క్యాటలాగు ఇకాం.

Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

చంద్రాను మాల్కెట్ రిపోర్ట్

(4-6-30)

వీరునివృత్తి దునియెలు

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 22x22 (B) 7-10-0, 7-2-0, 6-14-0, 7-0-0, 8-12-0, 8-0-0, 7-4-0, 1708 (B) 10-14-0, 1702 B, 78 B 7-10-0, 9000 B 12-2-0, 80 B 4-18-0, 80 B 7-18-0, 4-9-6, 5-10-0, 5-12-0, 7-8-0, 7-8-0, 9-1-0, 7-0-0, 7-8-0, 7-7-0, 7-7-0, 8-8-0, 8-9-0, 2/64's Rs. 8-1-0, 2/84's B 10-12-0, 224-0-0, 222-0-0, 290-0-0.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 11-2-0, 9-8-0.

కృష్ణమూర్తియొక్క ధరలు:

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 24-10-0, 24-8-0, 89-0-0.

నదునుచేసినతోలు రుచి 1-8 ధరలు

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 0-10-6, 0-11-0, 0-14-6, 0-14-9, 0-11-8, 0-18-6, 0-14-9, 0-15-8, 0-11-8, 0-18-8, 0-12-6, 0-18-6, 0-12-6, 0-12-9, 0-9-0, 0-9-8, 0-18-0, 0-18-8, 1-5-0, 1-8-0, 2-3-0, 2-4-0, 1-15-0, 2-1-0, 2-3-0, 2-5-0, 1-14-0, 2-0-0, 1-14-0, 2-0-0.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 581, 41-8-0.

శ్రీనివాసయ్యంగారు 1-8 అమ్మ రు 88-0-0

వెండి బంగారముల ధరలు

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 18 9 6, 18 9 9, 21 12 0, 21 8 0, 49 12 0, 0 9 6.

విదేశముల బహిష్కరణము

బొంబాయి వర్తకసంఘముల సానుభూతి

బొంబాయి, జూన్ 1:—విదేశీయ బహిష్కరణమును తీవ్రముగా కొనసాగించుటకు బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు వివిధ వాణిజ్య సంఘములవారిని సహజేతరచి ఒక గావించిరి.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుడగు జీనాబాయి జోషీగారు ఆగ్రహము వహించిరి. విదేశీయ బహిష్కరణమును, కొనసాగించుటయందు వర్తక సంఘముల సహాయము బడయుట యొక్క ఉద్దేశ్యముని ఆగ్రహము నుడిచి. సభలో సన్నాహ రందరును బహిష్కరణ సిద్ధాంతము నామోదించుచున్నారాయని వారణికిరి. అందును తమ సమ్మతిని తెలియజేసిరి. తరువాత అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు చేసిన తీర్మానములను ఈ శ్వరభాయి పటేలుగారు సభవారికి చదివి వినిపించిరి కాంగ్రెసువారు ఖద్దరు ఉత్పత్తి చేయుటయందు తమకే ప్రాధాన్యముల నన్నిటిని వినియోగించుచుండగా, ఈ సభలో పాల్గొనిన సంఘములుగూడ భారతదేశీయ విల్లుబట్టలను హెచ్చుగా ఉత్పత్తిచేసి తద్వారా బహిష్కరణమునందు కాంగ్రెస్ వారికి సాయపడ ప్రయత్నించుచున్నారని మన్ననపతిగారు చెప్పిరి. కాని దేశీయవిల్లులు ఖాదీనంటి ముతకబట్టలను యాచుచేయుచో సవిఖద్దరుతో పోటీపడి దానిని చంపి యునని ఆ. భా. కా. సంఘమువారు తీర్మానించిరి కాంగ్రెస్ వారికి తోడ్పడుటలో నీవర్తక సంఘములు తమకే కేవలములేక పని చేయుననట నిస్సందేహమని యాచు చెప్పెను.

తరువాత తమవర్తకమును గూర్చి వర్తకులు సంతకము చేయువలసిన దరఖాస్తు ఫారములను వివిధసంఘములకు పంచిపెట్టిరి. 10 మందికి మించిన సలహా సంఘముగూడ యీ సంఘముల ప్రతిభలునుండి యొన్ని కొనవలెనని తీర్మానింపబడినది. ఈ సంఘము కాంగ్రెస్ బహిష్కరణసంఘమునకు సలహానిచ్చుచుండును. ఇప్పటికి ఘన ఆభివృద్ధిచెందినది. ఈసంఘములు కావలసిన సంగతులను తెలియజేసినచో వారిని ఎచరగా ప్రాతినిధ్యముగలది.

ఈ క్రిందిసంఘములు సభలో నుండినవి.

- (1) బొంబాయి ముద్రణాలయధికారుల సంఘము (2) బొంబాయి ఆటో ముద్రణ సంఘము (3) విదేశీయ కోరా బట్టలవర్తకులు (4) సిప్రెడర్స్ సంఘము (5) మోటారు వర్తకుల సంఘము (6) చోలు సరీ వర్తకుల సంఘము (7) పట్టు వర్తకుల సంఘము (8) బాటాదార్ల సంఘము (9) ఫాస్ఫే ఫుల్కే వర్తకుల సంఘము (10) మహారాష్ట్ర వాణిజ్య సంఘము (11) రత్న వర్తకుల సంఘము (12) గడ్డల వర్తకుల, హాకడామ్మ సంఘము (13) ఇక్ కంటామ్మ సలహాదారుల సంఘము (14) గాజు సామాను వర్తకుల సంఘము (15) ఖాదీ బందరు (16) చక్కర వర్తకుల సంఘము (17) కాయ దాన్యపు వర్తకుల సంఘము (18) ఇనుము వర్తకుల సంఘము (19) కాలన్ బ్రోకరుల సంఘము (20) హిందూస్థాన్ నేటివ్ వర్తకులసంఘము (21) ఇన్స్యూరెన్స్ వర్తకులసంఘము.

ఇంకా యితర సంఘములు కూడ సభలో పాల్గొనెను. (ప్ర. ప్ర.)

గవర్నరుల మార్పు

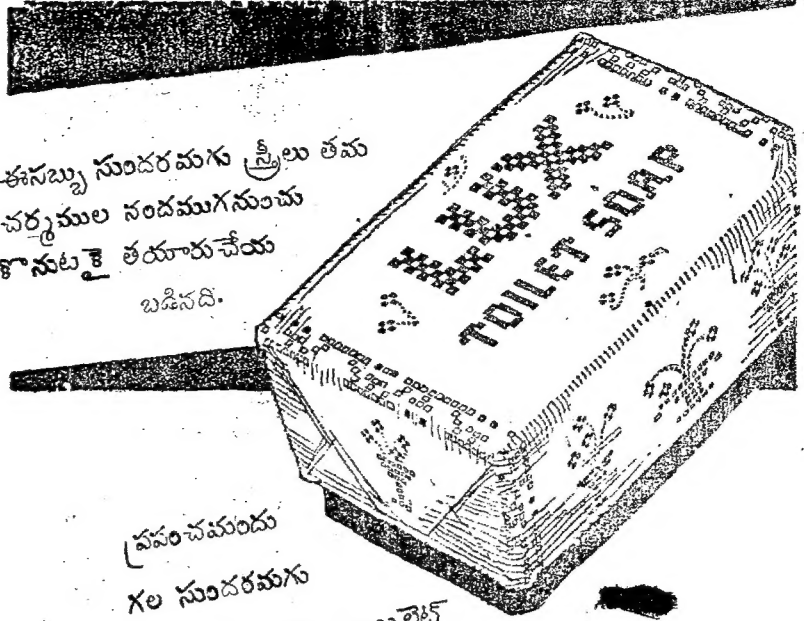
బెంగాలు కొత్తగవర్నరు

సిమ్లా, జూన్ 3:—గౌ. సర్ ఫ్రాన్సిస్ బాక్స్టెన్గారు బెంగాలు గవర్నరు 1930 జూన్ 5 వ తేదీనుండి నాల్గునెలలు నెలవునై బోలుచున్నారు గావున వారిస్థాన సర్ మాన్యజీ వేన్సుగారు బెంగాలు గవర్నరుగాను, గౌ. జి. బి. స్పిన్సె గారు బీహారు బరిస్టా గవర్నరుగాను పనిచేయుదురు. (ఆ. ప్ర.)

గార్వాల్ రెజిమెంటు విచారణ

రావల్పిండి జూన్ 3:—గార్వాల్ రెజిమెంటుకు చెందిన 17 మంది సోల్దరులు పెహావరు అల్లరుల సందర్శనమున రాజద్రోహమునై ప్రవర్తించినను నేరమునకు ఈదినము. అబ్దులాబాదునందు కోర్టుమాన్యుల విచారణ ప్రారంభమగుచున్నది రెజిమెంటు కమాండరు ముద్దాయిలకు వాదన వసతులను కలుగజేసినాడు. వారి కోరికపైనే సంయుక్త పరగణాల కాసనసభకు ఉపాధ్యక్షుడగు ముకుందలాల్ గారు పక్షిలుగా నియమింపబడిరి. ఒక విలిటరీ ఉద్యోగిగూడ పక్షిలు సహాయమునై నియోజకుడాయెను. (ఆ. ప్ర.)

ఈసబ్బు సుందరమగు స్త్రీలు తమ చర్మముల నందముగనుంచు కొనుటకై తయారుచేయబడినది.

ప్రపంచముందు గల సుందరమగు స్త్రీలందరును లక్ష్మీటాయిలెట్ సబ్బునే వాడుదురు. ఇది చర్మమునకు సున్నితమైన యందమునిచ్చి, యౌవనవంతులుగజేయును. ఈయదృశ్యముగ విలువైన నురుగు మురికిని పోగొట్టును—మీగడ మాదిరిగ నుండును. నేడే అందమైన ఒక ఈతల సబ్బు విక్రమ కొనుడు.

LEVER BROTHERS LIMITED, PORT SUNLIGHT, ENGLAND

LUX Toilet SOAP

రాజ్ జోలు

ఉప్పుసత్కారము

మే, 30:—కాకినాడసహాయముననున్న చొల్లంగిల జరుగుచున్న ఉప్పుసత్కారములో పాల్గొనుటకు దాక్షుర రామమూర్తి, కాత్రిగారును కొందరువారింట్లను రెండురోజుల క్రితము, కాకినాడకు వెళ్లిరి.

బర్మాలోని ఆంధ్రులు

అమలాపురం రాజ్ జోల తాలూకాలోని నీడజనులు, అందు ముఖ్యముగ ఆదిఆంధ్ర, పెట్టికులకులును, మహమ్మదీయులును విరకాలమునుండి బర్మాలో రాకవాకలు సలుపుచున్నారు. బర్మాలోని వివిధజిల్లాలలో, వీరుపాట్లపాట్లకై అనేకవృత్తులలో నిమిషియున్నారు. గతనెలలో రంగూన్ పెనుపట్టణములలో జరిగిన భూకంపమువలన, వీరిలో చాలామందికి నష్టముకలిగినది. ఆదిఆంధ్ర, పెట్టికులములకు చెందినవారు చాలమంది భీతిల్లి, ప్రతిష్ఠితులమీదను స్వదేశము చేరుకొనుచున్నారు.

ఒక ప్రధానోపాధ్యాయుని మరణము

నగరంబోడ్డు మిడిల్ స్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులును, విద్యార్థులచేతను సహోపాధ్యాయులచేతను మన్ననలను బొందుచు, ఎల్లగౌరవమునకు పాత్రులయిన, దువ్వూరి మల్లాధాపు బి. యే. ఎల్. టి. గారు కాకినాడకుపోవుచు మార్గమధ్యమున గుండెజబ్బువలన, ఆకస్మికముగ, మేసెల 12 వతేదీన చనిపోయినది తెలియుచున్నది.

(ఒక విలేఖరి)

కోవ్వూరు తాలూకాబోర్డు మొదలు పదవికి

రాజీనామా

ప్రపంచమునందలి మానవులలో నెల్ల ను తమోతముడైన శ్రీగాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమున నుంచి దేశముకై కొరకై ప్రయత్నించు దేశనాయకులను చెరసాల కంపి ప్రజలలోని స్వరాజ్యకాంక్ష నూచివేయుటకు నిర్బంధవిధానము నవలంబించుచున్న ప్రభుత్వముచర్యలయెడల నా అసమ్మతిని దెలుపుటకును మాగ్రామమున పసిబాలురు 9 మంది దేశసేవనేరమునకై చెర కంపబడినందులకును నా తాలూకాబోర్డుమొదలు పదవిని త్యజించుచున్నాను.

యల్లయపాళెం, 3-6-30.

పమిడిపాటి సుబ్బరామిరెడ్డి

గుంటూరుజిల్లా-కారంచేడు

మా గ్రామ పెద్దలశేఖరు ప్రభుత్వ కాసోల్ల సునో ద్యమందు ఆభిమానము గలిగి మా గ్రామంలో ఇటీవలికి తిరిగి భిక్షాటన పూర్వముగా ఒక పుట్టి బియ్యమును వసులుచేసి వీరాల శిరమునకు పంపించినారు. 28-5-30 న స్త్రీ వాలంటీర్ల దళము విప్రుకుంట పెడకూబగారి నాయకత్వము క్రింద మా గ్రామమునకు విచ్చేసి సాయకాలము 6 గంటలవేళ నగరసంక్షిప్తనచేసి 9 గంటల వేళ బూరగా జు. ట్రీనారాయణగారి ఆధ్వర్యత క్రింద గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగి. గ్రామములోని స్త్రీ పురుషులు 2000 కేల మంది నచ్చిరి. ఉత్సాహ పూరితములగు ఉపన్యాసములు గావించబడిన పిమ్మట విదేశీ వస్త్రధారణము పూర్తిగా జరిగెను. 1-6-30 న మా గ్రామములో లవణ సత్కారము వీరాల సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారికిన్నీ పర్యురు స్టేషను ఆఫీసరుగారికిన్నీ తెలియబడిన కారణచేటి మల్లయగారి నాయకత్వము క్రింద 20 మంది సత్కారగహిలచే ఉప్పు తయారుచేయబడినది. తరుచుచేయుచున్న పుష్పము గాత్ర 8 గంటల వేళ దేవాలయములో బహిరంగ సభ జరిగి 20 మందికి విక్రయించబడినది. గ్రామములో సత్కారము యెడల అత్యుత్సాహము ప్రబలియున్నది. ఖద్దరు విషయమునగూడ చాల చురుకుగ పని జరుగుచున్నది.

(ఒక విలేఖరి)

గోదావరి ఏజెన్సీ-దొండపూడి

విజన్సీ సత్కారమునందు చేయుటకు శ్రీగ్రామము 9 గారి నాయకత్వముక్రింద 20-5-30 తేదీన సాయకాలము 6 గంటలకు పోలవరమునుండి బజారుదేరి, యిటికాలలోల యింజరం, నెంకటరెడ్డిగూడెం, గుంజారం, గడ్లపూడి ముప్పైకొత్త కోయగ్రామములనుండి సంచారముచేయుచు సాయకాలము 6 గంటలకు దొండపూడిచేరినది. కోయలంబరికి ఉప్పువమ్మకు రించియు, కల్లుసారాల బహిష్కరణములేచియు, ఆదిపురుషుగా ఉపనయించిరి.

దొండపూడి సంతకోశననే ప్రచార ఘోషించుచున్నది. సంత బయలుపరి బహిరంగసభజరుగుగా కుమారు 200 నెలకి ఒక జనమువచ్చి చెప్పినదంతయు శ్రద్ధగా వినిరి. సభికులలో మగవారుకంటే, స్త్రీలే ఎక్కువమంది ఎలరని చెప్పవచ్చును. ఉపన్యాస సానంతరము కల్లు, సారా పోకలందర పికెటింగు జరిగెను. సంతకోశన సారాధికారిమునకు 150 రూపాయలు అన్యుకముండును. పికెటింగుచేసిన రోజున 3 రూపాయలకంటే ఎక్కువ అమ్మకములేదు.

(ఒక విలేఖరి)

సానికవార్తలు

యం. యస్. యం. రైల్వే పరివాహకసంఘ సభ:—వైస్రాయల సభ్యులను 5 15 గంటల వరకు మానవదాన భోజనాదులను జరుగును. హిల్టా వుద్దు సతిగారు 'స్వేతి' సంఘము' అను విషయముగూర్చి ఉపన్యసించెదరు. సయ్యద్ మహర్ సాహెబుగారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు.

చూశైలో నూలు వదులు ను నేర్పు తరగతి:—చూశైలోని అవధానం పాపయ్యగారు రెండవ సందునందలి నెం. 19 గృహమున నూలు వదులునను నేర్పుట తోడ్పాటులు జరిగియున్నవి. నూలువదులునను నేర్పుకొనుటకు ఆభిలాషగలవారు యీ భవనమునకువచ్చి నేర్పుకొనవచ్చును. నడికినూలు కూడ ఇచ్చుట కొనపడి చాటిని నేర్పుటను కూడ గావింపబడును.

రాకపోకలు:—రా. బి. సి. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు, యస్. సత్యమూర్తిగారు నిన్నరాత్రి ఉదకమండలము నకు వెళ్లిరి.

రా. బి. సి. యం. శివజ్ఞానమొదలియార్ ఉదకమండలమునండి నేటిఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి.

రా. బి. యస్. గోపాలస్వామి అయ్యగార్ గారు నిన్నరాత్రి బెంగళూరుకు వెళ్లిరి.

మరణవార్త:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమునందు పత్రికారంగమునందలియు ముద్రాణాంతముల నడపుట యందును మరమ్మత్తుపనులను వెంటనే యొనరించి యంత్ర కార్యములను కొనసాగించుటయందును నిపుణు లైయుండి, బొంబాయి బెజవాడ మున్నగు పట్టణములందు వైతఘ్న యంత్రముల మరమ్మత్తు పనులు నేరవేర్చి మెప్పు వడయుచుండిన "బంగారురాజు" అనువారు నేడు దుదయమున చెన్ననగరమునందు మరణించినందులకు చింతిల్లుచు, వారిమటుంబమువారికి మా సాహధునిని దెలుపుచున్నాము. వీరియాత్మకు భగవంతుడు కాళ్యణకాంతి నొసంగుగాక!

దుర్భా వెంకటాద్రిగారిని చూచుట సోమవారమునాడు నాథరంగరాజు వెంకటాద్రిగారిని చూచుటకు నేను నాసోదరుడైన వెంకటకృష్ణరావుగారు కనకమ్మగారు పోయిమాచినాము. వారు ఆరోగ్యముగానున్నారు. కాని భోజనము వగైరాలు చాలకష్టముగానున్నవని, ఏమేమో బాధలు పెడుతున్నారని, రాజకీయనేరములను సి. క్లాసు ఇవ్వడముకాకుండ వాళ్లను బాధపెట్టుట భావ్యముకాదు. కొండా వెంకటకృష్ణయ్యగారు వీరభద్రరావుగారు వెంకటరత్నంగారు ములుగు రామబోగారావుగారు హడ ఆరోగ్యముగానే యున్నారు. వల్లూరు రామారావుగారిని తిరుచినాపల్లికి గాని, లేక రాయవేలూరుకుగాని తీసికొని వెళ్లుదురని.

దుర్భా వెంకటరమణమ్మ.

డాక్టరు వరదరాజులునాయుడు గారి అధ్యక్షత క్రింద

కోయంబత్తూరులో కార్మిక సంఘ సమావేశము జరుగనుండుట

మదరాస్, జూన్ 4:—కోయంబత్తూర్ కార్మిక సంఘ సమావేశము జూన్ 22 వ తేదీనాడు కోయంబత్తూరులో జరుగును. శ్రీయుత డాక్టరు వరదరాజులునాయుడుగారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు. (ప్ర. వె.)

నెల్లూరు

సత్యాగ్రహానికి ఏర్పాటునైనను చందాల నిచ్చు వారు పనులను చేయవలెనని వెంటనే రసీదు తీసికొనవలెను. ఇతరు లెవరు తాత్కాలికమే గనక ఇచ్చుట వైకము చేసిన వెంటనే హాసంతకముతో ప్రత్యేక రసీదు పంపవలెను. వారుముద్రపంపుటగా అట్టిగరసీదు చేయవలెనని ఆంధ్రపత్రిక వెంటనే వాకు తెలుపగోరుచున్నాను.

ఒరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య,

మంజుల సర్కార్ కారి.

చెన్న పరిసత్యాగ్రహాలు

శాసనోల్లంఘనమునకై 6 నెలలశిక్ష 3-6-30 తేది ఉదయము 9-30 గంటలకు తిరువనంతేకపేట సమాగ్రతీరమునందు ఉప్పుపట్టును నల్లంఘింపు నుద్దేశముతో యిరువది మాపుడి ప్రజలతో సభగావించి, పోలీసు అధికారుల చే నెడలిపోవుటకు ఉత్తరువు గావింపబడినను పో నిరాకరించి నందున ఐ. పి. సి. 151 శక్తుక్రింద నేర మాకోపింపబడిన వారై శ్రీ యస్. దొరసామి, యస్. సుందరరాజు, సి. కె. అలగిరిసామి, యస్. గోవిందరాజులుగారు నల్లంఘింపు నేడు జార్జిటౌను పోలీసుకోర్టునందు రా. బి. వి. శ్రీహరిరావు నాయుడుగారిచే విచారింపబడి ఒక్కొక్కరు 3 మాసముల కఠినశిక్ష విధింపబడిరి. ముద్రయులు నేరము నామోదించిరి.

* * *

మరి ముప్పురకు శిక్షలు

శ్రీ యం. పి. అప్పాస్వామి, వివేకానంద, నాగరాజ శర్మ, అను ముప్పుర సత్యాగ్రహాలు 2-6-30 తేది తిరువనంతేకపేట సమాగ్రతీరమునందు ఉప్పుపట్టును నల్లంఘింపుటకై సభగావించి నెడలిపో నిరాకరించినందున ఐ. పి. సి. 151 వ శక్తుక్రింద నేరమాకో పింపబడి నేడు రా. బి. వి. శ్రీహరిరావు నాయుడుగారిచే విచారింపబడిరి.

2, 3 మద్రయులు నేరము లంగీకరించిరి. మొదటిముద్రయు కోర్టువిచారణయందు పాల్గొన నిరాకరించెను. సత్యాగ్రహం లను నెడలిపోగోరిన సాక్షులు హాలుగారు విచారింపబడిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారు ముప్పుర ముద్రయును దోషులుగ నిర్ణయించి ఒక్కొక్కరికి 6 మాసములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

పటేలు కమిటీ విచారణ

అద్దూర్ కరీమ్ ఆఫ్డిగారి సాక్ష్యము

రావల్పిండి, మే 30:—పటేలు విచారణసంఘమువారు నిన్నరాత్రి 11 గంటల వరకు విచారణ సాగించిరి. 14 మంది సాక్షులు ముఖ్యవిషయములన్నియు నోకమాదిగానే వివరించిరి. ఒక హాటలుయజమాని అద్దూర్ కరీమ్ ఆఫ్డిగారు 5 గంటలవఱకు సాక్ష్య మిచ్చిరి. వీరు విపులముగా పరిశీలుల నెట్టిందిరి. ఐటోపియన్ సార్జంట్లు మందుకోటముక్రింద మరణించినయొ భారతీయులవఱకు వాతని తుదయట్టింపలేదనియు తన దృఢాభిప్రాయ మని సాక్షి తెలిపెను. డిప్టి కమిషనరు మందుకోటమునుండి బయటికివచ్చుట తాను చూచెను. అప్పుడు బహుశః సార్జంట్లు గొంతేమో తనకు వివరణను. మందుకోట మునకు అకస్మాత్తుగా నిప్పుంటుకొనెనే గాని ఎవరును తగల జెట్టలేదు. రెండవకోటమునుండి కాల్పులు బయలుదేరెను. జనులలో పెన్నిలుముక్కగూడ ఆయుధ మునునది లేదు.

గార్యాలి రెజిమెంటు వారు నిరాయుధులపై కాల్పులు తు నిరాకరించి, ఇతర దేశములతో పోరాడుట కై నయెడల సంసిద్ధులనుని చెప్పిరి. పెసావరు కాంగ్రెసు కమిటీవారు చెబుటలన్నివారిసంఖ్య తయారచేయుచుండిరి కాని వారిపనిని ప్రభుత్వము సాగనీయలేదు. కాంగ్రెసు కార్యాలయపు ముట్టడిలో యాకాగిత్తులన్నియు పోలీసులు కొంపోయిరి.

హాతీరుగంజై విషయమై పటేలుగారి ప్రశ్నకు సాక్షి పెసావరు కాంగ్రెసు కమిటీకిని, హాతీని సంబంధములేదని తెలిపెను. మల్లిక్ జీవనోల్లాగారికి జవాబిచ్చుచు సాక్షి హాతీని పెసావరునకు రమ్మని కాంగ్రెసుకమిటీ కోరలేదనెను. ఈసందర్భమున ప్రభుత్వము రుజువుమాపవలసియున్నదని స్పష్టముచేసెను. మా ఉద్యమము మండలమున విజృంభింపసాగెను. దీని నెదుర్కొనుటకై యిట్టి ఆపోహల కల్పించి అభిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి సాహధునిని విడదీసి, అణగద్రొక్కుటకు ప్రభుత్వమిష్టమన్నాగము పన్నెనని సాక్షి ఎటుకపటచెస.

ఇదిగోక తాము నిర్వహించునది కాంతియుద్ధము. హాతీ విషయము కాంగ్రెసు బులెటిన్ లో నుండినయెడల, హాతీకూడ అట్టి కాంతిసమరమున చేరు ననియే వారి యాశా. హాతీతో నెట్టి రాయబారములును జరుగలేదు. అహింసకు స్వస్తి చెప్పదలచుకొన్నచో 9 మైళ్ల దూరములో నున్న ఆఫ్రిడీలతో సఖ్యము చేసికొనక 100 మైళ్ల దూరమునందున్న హాతీతో రాయబారములు నడుపుట కేవల మసంభవము.

ఒక వర్షపు అమ్మవారిని గాంధీబోపి పెట్టుకొన్నందుకే అరెస్టు చేసినయొ, అతడు కేసు విచారణకు రాకయే బందిలో నున్నాడనియు సాక్షి తెలిపెను. అద్దూర్ గాంధీ భాకగారిని సాక్షి యెలుగును. అతడు తన ఆస్తిని చాలవరకు ఉద్యమమునకై వినియోగించుచుండెను. అతడు నెలకొల్పినవి 80 బాతీమివిద్యాలయములు కలవు. అందు ముఖ్యమైనవి ఉట్టంజిలోని "జజ్ఞమహాశాల". దీనిని పోలీసులు 23 వ తేదీని తగులబెట్టిరిన నందు. అతని అనుబంధులు 40000 మంది కలరు.

మరి కొంతమంది సాక్షులను విచారించి, కమిటీ ఆదినము నకు లేచెను. (ప్ర. వె.)

విశాఖ పట్టణమునకు చేరువనున్న బాల చెరువు కొరారుల సత్యాగ్రహము వీరమింపబడుట

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి తీర్మానము ననుసరించుట

విశాఖ పట్టణము, జూన్ 2:—సాయంకాలము వరకును విశాఖ పట్టణము శిబిరములోనున్న వలంటీరులు నిరాహార దీక్ష చే పూనియుండిరి. "దొరతనమువారి ఉప్పు కొరారులపై దాడి సలుప గోరువారు ముందుగా రాష్ట్రీయసంఘమువారి అనుమతినిబడవలె"నని యిటీవల జరిగిన రాష్ట్రీయసభలో తీర్మానింపబడినని సాయ కాలమున శిబిరములోనివారికి తెలిసినది. అందువలన విశాఖపట్టణమున ప్రస్తుతమునియంతగానున్న శ్రీమతి దిగుమర్రి బాసకమ్మగారు బాలచెరువు సత్యాగ్రహమును నిలిపి వేసిరి.

శ్రీయుతులు చంద్రుపల్లె బాపిరాజు, చంద్రుపల్లె రామారావు, చంద్రుపల్లె కృష్ణమూర్తి, దేవి నేని వెంకటరామయ్య, ఇనటూరి కోటిశ్వరరావు, నెమ్మలూరి సుబ్బారావు, పోనంగి రామారావు, కోటి నరసింహారావు, గొల్లపల్లి కనకం, కొండేటి కృష్ణమూర్తి, గొర్రెల రాములు, కోస్తూరి ఆంజనేయులురాజు వి. గణేశమమయము మున్నగువార్లను విశాఖపట్టణము శిబిరమున అరెస్టుచేయుట.

విశాఖపట్టణము, జూన్ 2:—సాయంకాలమున పోలీసువారు శిబిరములో చొరబడి యెలూరునుండివచ్చిన యీ 18 మంది వలంటీరులను అరెస్టుచేసిరి. వారిని వెంటనే మోటారు లారీలలో విశాఖపట్టణము చెరసాలకు తీసుకొనిపోయిరి.

వలంటీరులు భోజనముచేయుట ఈ 18 మంది వలంటీరులను అరెస్టుచేసినప్పటికి పోలీసువారందరును అచటినుండి నెడలిపోయిరి. వారు నెడలిపోయినప్పటికి వలంటీరులందరును భోజనముచేసిరి. (స్వ. వి.)

చీరాలలో శ్రీలప్రచారము

నిన్న నల్లజండాల ఉత్సవము జరుగుట

చీరాల జూన్ 4:—నిన్న సాయంత్రము నల్లజండాలు ఉత్సవము ముగియ కుటి జరిగినది. వాలంటీరులు కానివారే పూర్తిగ నియంత్రితము నడిపిరి. ఉత్సవము చీరాలనుండి బయలుదేరి చీరాల పేరాల గ్రామములను రెంటిని పూర్తిగా చుట్టివచ్చెను. సాయంకాలము శ్రీయుత కర్లపాలెం కృష్ణారావుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద పెద్ద బహిరంగ సభ జరిగినది. శ్రీయుత టి. కృష్ణమూర్తిగారును, శ్రీమతులు వెంకమాంబ శేషమాంబగార్లును ప్రస్తుత రాజకీయ సీతినిగూర్చియు పన్యసించుచు ప్రజలు ఎక్కివచ్చుచు వాలంటీరులు చేరవలయునని యుద్బోధించిరి. ఒక శ్రీ వెంటనే వాలంటీరుగా చేరెను. రాత్రి 9 గంటలకు సభ ముగిసినది. (స్వ. వి.)

శ్రీయుత గాదిరాజు వేంకటేశ్వరరావుగారు ఆంధ్రహిందూస్థానీ సేవాదళమునకు కార్యదర్శిగా నియమింపబడుట

బెజవాడ, జూన్ 3:—శ్రీయుత మతం బాలసుబ్రహ్మణ్యగుప్తగారు జైలుకు పోవునప్పుడు శ్రీయుత గాదిరాజు వేంకటేశ్వరరావుగారిని ఆం. హిం. సే. సంఘమునకు కార్యదర్శిగ నియమించిరి. (ప్ర. వె.)

శ్రీయుత తుమ్మలూరి శివరామయ్యగారికి 15 నెలల కఠినశిక్ష

ఒంగోలు, జూన్ 3:—ఒంగోలు జాయింట్లు మేజిస్ట్రేటు గారు శ్రీయుత తుమ్మలూరు శివరామయ్యగారికి పీ. కో. 148, 117, ఉల్ చిల్ 74 (ఎ), నెన్నుక్రింద ఒకయేడాది కఠినశిక్ష విధించిరి. ఈ 500 జరిమానాయును, చెల్లించకపోయినచో మరి మూడు నెలలకై దుగూడ విధింపబడినది.

అని ఒంగోలునుండి గంటూరు ప్రదురణశాఖ కార్యదర్శి శ్రీయుతు యడవల్లి కృష్ణారావుగారు తంజి నిచ్చిరి.

నెల్లూరుజిల్లా కావలితాలూకా గ్రామ ఉద్యోగస్థుల రాజీమానా

నెల్లూరుజిల్లా కావలితాలూకా కడనూతల గ్రామమున పలుగారున్న గొప్పభూస్వాములు పిన్నవయస్కులనకు నల్లప రెడ్డి సుబ్బారెడ్డిగారు మహాత్మాగాంధీ భారతవారి మణుల నిర్బంధవిధానమునకు ప్రభుత్వమువారికి తన అనుమతిని దెలుపుకొనుచు రాజీమానా నొసంగిరి.

చేపూరు రామచంద్రారెడ్డి, సోమవరస్వామి.

త మి శ నా ము
వేదారణ్యమున నిన్న శిక్షింప
బడిన వలంటీరులు

126 గురికి చెరియొక సంవత్సరము కఠినశిక్ష
వేయబడెను

వేదారణ్యము, జూన్ 2:—

బొంబాయినుండి వచ్చినవారు	2
మధుర	46
తిరుమనాల్ల	2
చెన్నపురి	6
నాగరకోయిలు	8
త్రివేంద్రం	4
కల్లికోట	1
విరుదునగర	4
తిరుపత్తూరు	1
కోయంబత్తూరు	4
తూర్పుగూడెం	12
రాజమహేంద్రవరం (యోధిగూడెం)	1
రాజపాలెం	9
దిండిగల్లు	4
తిరువూరు	4
తిరునల్వేలి	8
తంజావూరు	8
రామనాడు	1
కోయిలుపట్టి	2
పాలంకోట	8
కుంభంకోట	4
మంగళూరు శ్రీయుత ఆనందతీర్థగారు ఎం.ఎ.	1
ఇతరస్థలములు	6

14 గురికి చెరి 6 నెలలు శిక్ష వేయబడుట

కోయంబత్తూరు	10
మధుర	1
తిరుమంగళం	2
రాజపాలెం	1

మొత్తము 150
(ఒక విలేఖరి)

కడలూరు సత్యాగ్రహులు దేవనాంపట్టమునకు
వెళ్లుట

కడలూరు, జూన్ 2:—ట్యూటికారకొనుండి నిన్న ఒక వాలంటీర్ల దళ మిచ్చటికి వచ్చినది. ఈదళముతో ఇక్కడ నుండి మరికొందరు వాలంటీర్లు ఉప్పు తయారు చేయుటకు దేవనాంపట్టం సముద్రతీరమునకు వెళ్లిరి. నేడు సాయంకాలము వారందరూ గడిలం ఇసుక దిబ్బలదగ్గర నోక బహిరంగ సభ జరిగిరి.

వాలంటీర్ల ప్రచారము

కొందరు వాలంటీర్లు ధనమును డబ్బు వసూలుచేయుటకు చిదంబరం వెళ్లిరి. గ్రామములలోవారు ప్రచారము సాగించెదరు చాలమంది ప్రముఖులను వర్తకులను ఇతరులను ధనసహాయము చేసెదరని తెలియుచున్నది.

శ్రీయుతులు కుమారస్వామి, దేవనాయగం

అయ్యగార్లను కడలూరు జైలునుండి మార్చుట
కడలూరు, జూన్ 2:— శ్రీయుతులు టి. వి. యస్. కుమారస్వామి (జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి ప్రస్తుతి) యస్. ఎ. దేవనాయగం అయ్యగార్లను కడలూరు జైలునుండి మార్చిరి. కుమారస్వామిగారిని మదరాసుకును, దేవనాయగంగారిని మధుర జైలుకును తీసికొనివెళ్లిరి. ఇందు మొదటివారు 28^{1/2} నెలలును రెండవవారు 9 నెలలును శిక్షనుభవించుచున్నారు. జిల్లా ఛైర సాలలో తమకు సరియైన అకర మీయలేదని వారిరువురును చెప్పిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

తంజావూరులో కే. ఆరుణాచలఅయ్యరు
మాణిక్యహరిసామిగార్లకు శిక్ష

తంజావూరు, జూన్ 2:—వీరి నిద్దరిని పీఠి కోర్టు 154 ఉ. పి. 74 నె. 1 ప్రకారం అరెస్టుచేసిరి. నేడు ఇచ్చట విచారణ జరిగినది. చెరిరెండొండు పాలంకోట బోర్డులపాతకాలలో నుండుటకు శిక్ష వేయబడెను.

ఒక బాలుడు ఉప్పుచేసెదనని కోర్టులో తెలుపుట
నేడు సాయంకాలము 4^{1/2} గంటలకు నేను కాయగూరల మార్కెటులో వుప్పుచేసెదను. పోలీసువారు చింతింపకలతో చిత్రమువచ్చినట్లు చెబ్బులు కొట్టమనని పోలీసువారికి ఆజ్ఞాపించలేనని జానకిరాం నేటి ఆను 14 యెండ్లు వయసుగల యొక బాలుడు కోర్టులో మేజిస్ట్రేటుతో తెప్పెను. (స్టా. ని.)

సాయం 6-30 బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో రాత్రి 9-30
1930 సం॥ జూన్ నెల 4, 5 తేదీలందు

జ గ ద్వి ఖ్యా తి గాంచి న
రె జి నా లు దెన్ని న్ను గా రు
ముఖ్యస్థాతను ధరించిన ఇంగ్లీషు ఫిల్ము ప్రదర్శింపబడును.

కొన్ని ఆభిప్రాయములు
తమయొక్క లోక నాసాదరికి వాడి నాము. ఆమెకొక సుపుత్రిక జననమైనది. లోక శ్రీలపాలటి వర్తకసాధినియనుట కెట్టిసందియము లేదు. తమలోక పుచ్చుకొన్న తర్వాత క్రమముగ 28 రోజులకు బహిష్ట యగు చున్నాను. ఇకమిడట ఈ ఔషధమును నా రోగు లకు వాడెదను.

గ త్భ శ య
రో గ ని వారిణి
వనితల ఋతు దోషాదిరోగ ములకు వ్రజాయుధము. దేహమునకు కాంతియు, బలమును, ఆరోగ్యము నిచ్చును.
కే న రి కు టీ రం
ఎగ్గూరు, మదరాసు.

శ్రీయుతులు రామస్వామి పతారు,
ముత్తుస్వామి పిళ్ళగార్లకు శిక్ష

తంజావూరు, జూన్ 2:—14-5-30 వ తేదీని నాగపట్నములో ఉప్పు చేసినందుకు వీరిద్దరిపైని కేసు చేయబడెను. నేడు తంజావూరు లో విచారణ జరిగినది. చెరి ఆరు నెలలు కఠిన శిక్ష యను, చెరి 200 జార్యావాయును, చెల్లించనిచో మఠి 6 వారముల శిక్షయును విధింపబడెను. ఇద్దరిని నీ క్లాసు యియ్యబడెను. (ఒ. వి.)

శ్రీయుత పంతులు అయ్యరుగారి విడుదల

కుంభకోణములో స్వాగతము

కుంభకోణం, జూన్ 1:—పంతులు అయ్యరుగారిని తిరువనాపల్లి జైలునుండి విడిచిపెట్టగనేవారు కుంభకోణముకు వచ్చిరి. అయ్యనను గౌరవించుటకై ఒకగొప్ప ఉత్సవ మేర్పాటుచేయబడెను. చుట్టుపట్ల గ్రామములనుండికూడ చాలమంది ప్రజలు వచ్చిరి. అయ్యగారి మోటారుకారు పట్టణములోనికి రాగానే ప్రజలు ఆయనకు పూలదండలువైచి ఉత్సాహముతో వీధులవెంట గొనిపోయిరి.

సాయంకాలము 6-30గంటలకు గాంధీ పార్కులో బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయుత టి. ఆర్. త్యాగరాజశాస్త్రిగారి ధ్యక్షతనసాించిరి పౌరులతరపున శ్రీయుత పంతులు అయ్యరుగారికి స్వాగత మర్పింపబడెను.

అయ్యరుగారు దానికి సమాధానమొసంగుచు "నేను జైలులో చాలమంది నాయకులను కలిసికొంటిని మనము వారి ఆజ్ఞలను నెరవేర్చునట్లు, జైలుజీవితము అనుభవించిననేకాని తెలియదు. ఎన్నికష్టములు అడ్డుమువచ్చిననుసరే మనము త్రాగుడు మాన్పి పలయును. ధనవంతునియందు విశ్వాసముంచి వైర్యముతో పని చేయవలయును, అనిచెప్పిరి. అటుపై శ్రీయుత అయ్యపేట వెంకట్రామయ్యగారు కొబ్బరిచెట్లను గీత కీయవలదనియు కల్లుదు కాణములను కంట్రాక్టుతీసికొనవలదనియు సభ్యుల నుద్బోధించిరి. విదేశ ప్రదహనముతో సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

మధురలో శ్రీయుత యక్. సోమయాజులుగారిపై
నోటీసు

మధుర, జూన్ 3:— శ్రీయుత యక్ సోమయాజులుగారు కోయిల్పట్టిలో పోలీసువారియందు రాజద్రోహము పురికొల్పినట్లు ఉపసంహించినందుకుగాను కోయిల్పట్టి సబ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుగారు నేడు వారిపై 1922 సం॥రపు 22 వ చట్టము 8 వ కాసనము ప్రకారము నోటీసు అమలు పరచిరి. కదంబూర్ క్యాంపులో 6 వ తేదీనాడు సోమయాజులుగారు మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట హాజరుగావలెను. శ్రీయుత సోమయాజులుగారు మధుర సత్యాగ్రహ సంఘము నకు నియంత, 'ఎజెక్ టివ్' అను అరవసుత్తికు సంపాదకులు.

(ప్రీ. ప్రె.)

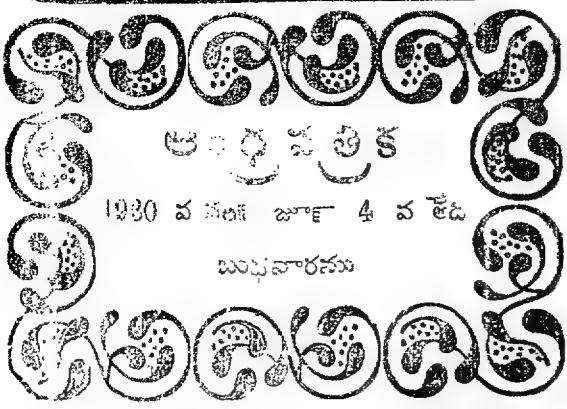
రామేశ్వరములో ఉప్పుసత్యాగ్రహము నిలిపివేయుట
మధుర, జూన్ 3:—రామేశ్వరం సత్యాగ్రహులకు నాయకడను శ్రీయుత పట్టాభిరామయ్యరుగారు రామేశ్వరం సముద్రతీరమున వాలంటీర్లు ఉప్పుతయారుచేయుట మానివేయవలయునని ఆజ్ఞాపించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

ప్రతాప్ దిఘిలో పోలీసువారు
తుపాకులు వ్రేల్చుట

కలకత్తా, జూన్ 2:—మిడ్న పూర్బజిల్లాలోని కాంటాయ్ సబ్ డివిజన్లోనున్న ప్రతాప్ దిఘిలో పోలీసువారు తుపాకులు క్రేల్చినదియు దానిమూలమున ఇతరుల మరణించినదియు తెలియుచున్నది. ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము ఆ గ్రామవాసులు ఉప్పుతయారుచేయుచున్నామని ప్రకటించినట్లు తెలియవచ్చినది. అందుపై ఇద్దరు సబ్ సెక్టర్లు కొంతమంది పోలీసువారితో, వారిని ఉప్పు తయారుచేయుటకు జేయుటకై అచ్చటికి వెళ్లిరి. వెంటనే కొందరిని అరెస్టుచేసిరి. అంతటితో సత్యాగ్రహులు కొందరు వారిని చుట్టుముట్టి ఒక పోలీసు ఉద్యోగి బైసికిలును పాడుచేసిరి. వెంటనే 28 మంది పోలీసులతో అసిస్టెంటు మాజరిం పెండెంటుగా రచ్చటికి వచ్చిరి. గ్రామస్థులు వారినిగూడ చుట్టుముట్టి మట్టిముద్దలను వారిపై విసరిరి. ఎంతకును ప్రజలు అచ్చటినుండి కదలలేదు. అందుచే పోలీసువారు తుపాకులు క్రేల్చిరి. దానికి ఫలితముగ ఇద్దరు మరణించిరి. చాలమందికి గాయములు తోలినవి. చిట్టాకత్తెరు గారును, పోలీసు మాజరిం పెండెంటుగారును అచ్చటికి బయలుదేరి వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీయుత పీతాంబరదాసు అనునొక విద్యార్థి
మరణించుట

కలకత్తా, జూన్ 3:—కాంటాయ్ సబ్ డివిజన్లోని ప్రతాప్ దిఘిలో పోలీసువారి ప్రజలు పోలీసువారిపై రాబ్బరువిర్చినదియు, అటుపై పోలీసువారు తుపాకులు క్రేల్చినదియు తెలియుచున్నది. సత్యాగ్రహులు ఉప్పు తీసికొని పాడు. పోలీసువారిని నిరోధించిరి. ఆ కురునాడు పోలీసువారు ఇంను ఎక్కువ బలముతో నిచ్చి గ్రామముపైబడి ప్రజలను కొట్టిరి అంతట ప్రజలు రక్త గర్భ వారంభించిరి. తామెంత చెప్పినను వినకపోవుటచే పోలీసువారు ప్రజలపై తుపాకులను క్రేల్చిరి. అయిదుగురికి గాయములు తగినట్లు తెలియుచున్నది. వారిలో రామకృష్ణదాస్ అను నతనిని పోలీసువారు కాంటాయ్ యికి తీసికొని వెళ్లిరి. పీతాంబరదాసు అను విద్యార్థి మరణించెను. పోలీసువారు 28 మందిని అరెస్టుచేసిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

సామ్రాజ్య పత్రికాసమావేశము

లండనులో ప్రారంభమయిన సామ్రాజ్యపత్రికా సమావేశమున ముచ్చటించుచు, పత్రికలు ప్రభుత్వములను, సదాశయములను, సదాదర్శములను వ్యాపింపజేయవలయునని, బ్రిటీషు ప్రధాన మంత్రియగు రాష్ట్ర మాన్యువల్ గారు సూచించిరి. దేశస్వేచ్ఛను బ్రిటీషు సామ్రాజ్యభ్యుదయముతో సమన్వయము చేయవలయు నని వీరు కోరిరి. ఇక్కార్యము నెరవేరుచో, సామ్రాజ్యపు కీర్తి విస్తరించునని పలికిరి. సామ్రాజ్యమునందు హిందూ దేశము గూడ నొకభాగమని మాన్యువల్ గారు రెంచుచో, హిందూదేశమునకు గూడ అట్టి స్వేచ్ఛను ప్రసాదించి, సదాదర్శములను వ్యాపింపజేయుట కవకాశ మిచ్చుట ధర్మముగద. హిందూదేశపత్రికలస్థితి ఎటు లున్నది? ఇంతవరకు ప్రయోగింపబడుచున్న చట్టములు చాలక, పత్రికాశాసన మొకటి నూతనముగ నిర్మింపబడినది. దీనిమూలమున వెక్కువపత్రిక లుండుననివి. ఇంకను మిగిలియున్న పత్రికలు నేడో రేడో అడుగంటగలవు. పత్రికాశాసనము పత్రికలపై సంకుశముగ ప్రేరణచేయునంతవరకు, పత్రికలు సదాశయములను, సదాదర్శములను ప్రజలలో నెటుల నెలకొల్పగలవు? దేశస్వేచ్ఛకై ఎటుల యాం దోశన నలుపగలవు? సామ్రాజ్య పత్రికా సమావేశమునందు గూడినవారికి, హిందూదేశమునంగతి అసలు గోచరించినో లేదో తెలియదు. సామ్రాజ్యపు బకవులను మోయవలసివచ్చినపుడుమాత్రము హిందూదేశము ప్రాధాన్యము వహించుచుండును గాని, సామ్రాజ్య లాభముల ననుభవించు సమయ ముచేలబడినపుడు మాత్రము హిందూదేశపు పేరే ఎత్తుకొనునా రుండదు.

ఇంగ్లండునందుగాని, అధినివేశరాజ్యములందు గాని పత్రికల కిట్టినిరోధము గనుపింపదు. ప్రజాభిప్రాయమును వెల్లెబ్బించుటకు పత్రికలకక్కడ స్వేచ్ఛావకాశములు గలవు. పత్రికలు తప్పినప్పుడు గూడ పూర్వీకవకాశము గలదు. పత్రికాస్వాతంత్ర్యము పైననే, దేశభ్యుదయ ముధారబడును. పత్రికల స్వాతంత్ర్య మడుగంటుచో, ప్రజాప్రబోధ మడుగంటి, ప్రజలు నీర్విర్యు లగుట నహజము. పత్రికా సమావేశమునకు సార్వభౌముడు పంపిన సందేశము నందు, ఇట్టిసమావేశము పరస్పరసానుభూతిసద్భావములను పెంచునను నాశను గనుబులచెను. సార్వభౌముడు సూచించిన కర్తవ్యమును భారత దేశపత్రికలు నిర్వహించుటకు, అనంతముగ నున్నవి. హిందూదేశమున పత్రికాస్వాతంత్ర్యమునకు గూడ

దేశస్వాతంత్ర్యము లభించువరకు వేచియుండవలె నని తోచును. పత్రికలపై నేరముమోపి శిక్షించినను కొంతయర్థ ముండును. పత్రికానిర్వాహకులు కొందరు కారాగృహములకు బోవలసివచ్చినను, వారి స్థానముల నితరు లాక్రమింపగలరు. కాని, పత్రికా శాసన మటుగాక, పత్రికల ననుమానముపై శిక్షించుచున్నది. నేరారోపణగాని, విచారణగాని జరుగదు. వీని నిర్వాహకుల కారాగృహనిర్బంధములకు బదులుగ, పత్రిక లనలే యంతరించును. ముద్రణ లయములు ప్రభుత్వస్వాధీన మగును. పిమ్మట, పత్రికానిర్వాహకులు శిక్షింపబడవచ్చును.

ఇట్టి దృష్టిని గమనించి దీనిని నివారించుటకు పత్రికా సమావేశము పూననపుడు, ఇట్టి సమావేశములవలన ప్రయోజనముండదు. సామ్రాజ్యము నందలి పత్రికల హక్కుల సీసమావేశము కాపాడ జాలకయెడల, సామ్రాజ్య పత్రికా సమావేశము పేరు నిరర్థక మగును. సామ్రాజ్యసమావేశము లందు హిందూదేశము పాల్గొనుట కింకను నమయము రాలేదని యిదివరకు పలుమార్లు తెలిపియుంటిమి. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించినపుడే, దేశప్రతినిధులు సామ్రాజ్య సమావేశములందును, అంతర్జాతీయ సమావేశములందును గౌరవముతో పాల్గొనగలరు. ప్రస్తుతస్థితిలో వీనియందు పాల్గొనినను, భారతీయులపహస్యమునకు పా లగుదురు. అధినివేశరాజ్యస్వాతంత్ర్యము గల దేశములుగూడ సామ్రాజ్యముపట్ల తగినంత భక్తిని జూపుటలేదని, ఆస్త్రిలియానాయకు లగు ఫింకు గారు పత్రికా సమావేశమునందు గావించిన ప్రసంగముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఇంతవరకు, వాణిజ్య విషయమున అధినివేశరాజ్యములు సామ్రాజ్యాభిమానము జూపుచుండెననియు, చిరకాల మిట్టియభిమానమును చూపుటకు వీలుండదనియు, ఆర్థిక సిద్ధాంతము సామ్రాజ్య సంయోగమునకు భంగ కరముగ పరిణమించునోమో, ఇంగ్లండు విచారింపవలయు ననియు, అధినివేశరాజ్యములస్వపరిపాలన స్వాతంత్ర్యమునకు సామ్రాజ్యాభిమానసిద్ధాంతము అడ్డుపడు నోమోయని భయమగుచున్నదనియు, ఫింకు గారు స్పష్టపరచిరి. దీనినిబట్టి అధినివేశరాజ్యములవారయినను, సామ్రాజ్యాభిమానమును మనఃపూర్తిగ జూపుట లేదని, గ్రహింపవచ్చును. సామ్రాజ్య పత్రికాసమావేశము మాన్యువల్ గారు హితబోధ నెంతవరకు కొనసాగించునో చూడవలయును.

జిల్లా మ్యునిసిపలు సంఘములు

1928-29 సంవత్సరపు జిల్లా మ్యునిసిపలు సంఘముల నివేదికప్రకారము, కారైకుడిలో మ్యునిసిపలు సంఘము నూతనముగ స్థాపింపబడెను. అందుచే మ్యునిసిపలు సంఘములసంఖ్య ఎనుబదినుండి ఎనుబదియొక్కటికి పెరిగెను. తాడిపత్రి, ప్రొద్దుటూరు, నంద్యాల, భీమునిపట్టణము మ్యునిసిపలు సంఘములలో జరిగిన ఎన్నికలలో పోటీ లేకుండెను. మిగిలిన డెబ్బది నాలుగు మ్యునిసిపలు సంఘములలో జరిగిన ఎన్నికలలో పోటీయుండెను. ఓటరులలో నూటికి 63 గురువంతున పోటీజేసిరి. ఇంతకు పూర్వము సంవత్సరమున నూటికి 67గురు పోటీజేసిరి. 78 మ్యునిసిపలు సంఘములకు ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షులు లుం

డిరి. కారైకుడి, పొల్లూచీ మ్యునిసిపలు సంఘములకు ప్రభుత్వ నియమితాధ్యక్షులు లుండిరి. ఏలూరు మ్యునిసిపలు సంఘము, ఒక సంవత్సరము ప్రభుత్వ నియమితోద్యోగి పరిపాలనముక్రింద నుండెను. మధుర, ఉదకమండలము, కూనూరు, కొడైకనాలు మ్యునిసిపలుసంఘముల అధ్యక్షులు వేతనములను పొందుచుండిరి. మ్యునిసిపలు సంఘములు 2143 నభలను సమావేశపరచెను. వీనిలో 205 నభలకు నిర్ణీతసంఖ్య రాకబోయిరి. అధికసంఖ్య గల నభలు బెజవాడ మ్యునిసిపలు సంఘముచే, కూర్మబడెను. స్కూలుఃఖి రాబడి కొలదిగ పెరిగెను. 24 మ్యునిసిపలు సంఘములలో నిర్బంధవిద్యా విధానము ప్రవేశపెట్టబడెను. 29 మ్యునిసిపలు సంఘములు, విద్యకు సంబంధించిన సెన్సును విధించెను. నర్సారావుపేట మ్యునిసిపలుసంఘములో ప్రారంభ విద్యాలాభమాను పొందనివారి సంఖ్య 100 కి 73 క నుండెను. కారైకుడిలో నూటికి 68 మందియు, ఆనకాపల్లిలో 55 గురును విద్యను నేర్వవలసినవారుండిరి. ప్రారంభ పాఠశాలల సంఖ్య పెరిగెను. బాలికా పాఠశాలల సంఖ్యయు పెరిగెను. వీనిలో విద్యను నేర్చెడివారిసంఖ్యయు కొలదిగ పెరిగెను. ప్రారంభ పాఠశాలలకు స్వంతభవనములు పలుతావుల తేకయున్నవి. నేలం మ్యునిసిపలుసంఘమువాక రాకశాశాలను నిర్వహించుచున్నారు. కాలేజి శాఖలో విద్య నేర్చెడి విద్యార్థులసంఖ్య పెరిగెను. రాష్ట్రములో మ్యునిసిపలు సెకండరీ పాఠశాలలు ఏబది రెండుండెను. వీనిలో నలువది పూర్ణమగు పై స్కూళ్లు. సెకండరీ పాఠశాలలో విద్య నేర్చెడివారి సంఖ్య పెరిగెను. కొన్ని మ్యునిసిపలు పాఠశాలలలో వొకేవనలు విద్య నేర్పబడుచున్నది. కోయంబత్తూరు, ఈరోడు, మంగుభూరు, బందరు, నెల్లూరు, తిరువారూరు, భీమునిపట్టణము, విశాఖ పట్టణము మ్యునిసిపలు సంఘములలో నూలువడుకుట నేర్పబడెను. అనంతపురం, హిందూపురం, కోయంబత్తూరు, ఈరోడ్డు, కడప, ప్రొద్దుటూరు, బరంపురం, కాకినాడ, బందరు, నంద్యాల, కుంభకోణం, భీముని పట్టణము మ్యునిసిపలు పాఠశాలలలో నేత నేర్పబడుచుండెను. మన్నూరుగుడి, తిరువారూరు, బందరు పట్టణములలో చాపలనేతయు, వాలాజాపేట, కడప, నంద్యాల, నేలం, కుంభకోణం, ఆనకాపల్లి పట్టణములలో వడంగమును, నేలం, అనకాపల్లి, విశాఖ పట్టణములలో కుట్టుపనియు, మరికొన్ని మ్యునిసిపాలిటీలలో ఇతరవృత్తులును నేర్పబడు చుండెను. అన్ని మ్యునిసిపలు పాఠశాలలలోను నూలు వడుకుటను విధిగ నేర్పిన మిగుల నుపయోగముగ నుండగలదు. కుంభకోణం కళాపాఠశాల తృప్తికరముగ పని చేయుచున్నటుల, రిపోర్టు డెలుపుచున్నది. మ్యునిసిపలు సంఘములు గ్రంథాలయముల క్రింద ఖర్చుపెట్టిన మొత్తము 10706 రూపాయలనుండి 16541 రూపాయలకు పెరిగెను. మ్యునిసిపలు సంఘముల వైద్యపు ఖర్చు తగ్గుటకు, పట్టణ వైద్యాలయములను ప్రభుత్వమువారు నిర్వహించుటయే కారణమయ్యెను. హిందూపురము, ఈరోడు, తెనాలి, కాననూరు, తంజావూరు మ్యునిసిపలుసంఘములు దేశీయ వైద్యనిలయములను నేడింటిని స్థాపించెను. మొత్తము మీద అన్ని మ్యునిసిపలుసంఘములక్రిందను, 13 పాశ్చాత్యవైద్యపుఆస్పత్రులును, 52 పాశ్చాత్యవైద్యపు

స్పెంసరీలును, 48 దేశీయ వైద్యనిలయములును లభింపఁజేయును. అన్ని మ్యూనిసిపాలిటీలనును దేశీయ వైద్యనిలయములను స్థాపించునట్లు, జనసామాన్యమునకు కొలదిభిక్షతో విశేషముగా మేలు నలువ గలుగుదురు. ఉదాహరణమునకును, కూనూరు నందును, అంటువ్యాధుల వైద్యాలయములు గలవు. నెల్లూరు మ్యూనిసిపాలిటీ ఆసుపత్రిలో, స్త్రీలకును, పిల్లలకును వైద్యచికిత్స ప్రత్యేకముగా గావింపబడుచున్నది. 11 ఇతర మ్యూనిసిపాలిటీలలో స్త్రీలకు ప్రత్యేకపడవడిన డిస్పెంసరీలు గలవు. ముప్పది తొమ్మిది మ్యూనిసిపాలిటీలలో పాశ్చాత్యవైద్య ప్రతిష్ఠాపనలు లేకున్నవి. ఇక్కడ ప్రభుత్వపాశ్చాత్య వైద్యాలయముల వలనను, వ్యక్తులు స్థాపించిన దేశీయ వైద్యాలయములవలనను, వైద్యసహాయము చేకూరుచున్నది. కంజీవరము, నెల్లూరు, ఏలూరు, శ్రీవిల్లిపుత్తూరు మ్యూనిసిపాలిటీలలో ఆరోగ్య దోష్టగులను క్రొత్తగ నియమించెను. ఇట్టి ఉద్యోగుల సంఖ్య మొత్తముమీద 34 నుండి 38 కి పెరిగెను. నివేదనసంవత్సరమున జరిగిన మరణముల సంఖ్య నూటికి 28 నుండి ముప్పదికి పెరిగెను. తూర్పు కుడిలో చనిపోయినవారి సంఖ్య అధికముగా నుండెను. మరణములవిషయమున నేలం, నంద్యాల, గుంటూరులు తరువాతిస్థానము నాక్రమించెను. కలరా వలనిచావులు పెరిగెను. ఇటులనే స్పృహకాపు చావుల సంఖ్యగూడ పెరిగెను. మ్యూనిసిపాలిటీ వసూళ్ల విషయమున కొలదిగ అభివృద్ధి గన్పట్టెను. పదునారు మ్యూనిసిపాలిటీల సంఘములు ధనసప్తమునకు లోనయ్యెను. బెజవాడ, బల్లారి, శ్రీరంగములలో నిట్టినట్ట మధికముగా గనుపించెను. మ్యూనిసిపాలిటీల సంఘములకు తగిన స్వేచ్ఛ చేకూరినగాని, నవి యభివృద్ధి గాంచుటకు మార్గ మేర్పడజాలదు.

నౌకల బడంబడిక

నౌకానమావేశమునందు అయిదు జాతులు గూడినను, మూడుజాతులమధ్యనే బడంబడిక గుది రెను. ప్రాన్సు, ఇటలీలు దీని సంగీకరింపకబోయెను ఇంగ్లండు, అమెరికా, జపానులలో నయినను, దీని పట్ల అసంతృప్తి ప్రబలియున్నట్లు గనుపించుచున్నది. కామన్వెల్త్ లో బాల్టివినుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మాన మిట్టిసందేహములకు తా విచ్చుచున్నది. బడంబడికవరతులను విచారించి రిపోర్టు జేయుటకు పదకొండుమంది సభ్యులు గల సెలెక్టు కమిటీని నియమింపవలయు నని, కన్ఫర్మేట్ చేయుటకు నాయకులగు బాల్టివినుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ఇట్టి బడంబడికను కొనసాగించుటకు ఇంగ్లండుకు సాధ్యమగునేమో విచారించవలయు ననియు, తమధద్రత కిది భంగకరమగునో కాదో కనుగొనవలయు ననియు, నానారాష్ట్రసంఘముపట్ల తనకు గల విధులను ఇంగ్లండు చెల్లింప వీలుగలదేమో నిర్ణయింపవలయు ననియు బాల్టివినుగారు కోరిరి. అమెరికాలో గూడ నిట్టివరిశీలన జరిగెనని బాల్టివినుగారివాదము బాల్టివినుగారి తీర్మానమే నెగ్గినచో, బడంబడికకు మొదటికే మోసమువచ్చెడిది. లిబరరీ లేబరుపక్షములవారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగాను ప్రభుత్వమున కనుకూలముగాను వోటుజేయుటచే ఈ గంధము తప్పెను. కాని, రాబోవు ఎన్నికలలో కన్ఫర్మేట్ చేయుటకు నౌకల బడంబడికను వలన ఇంగ్లండుకు చాలనష్టము గలిగెననియు, ఇంత నిస్సహాయముగా ఇంగ్లండు డిడివర కెన్నడును ఉండియుండలేదనియు, చర్చిల్ గారు రోషముతో ప్రసంగించిరి. ఇటుల భావించెడివారు అమెరికాలోను, జపానులోనుగూడ బయలుదేరుచో, నౌకల బడంబడిక అంతరించుట కెంతకాలమో పట్టదు.

ఇండియా: కామన్వెల్త్ హిందూ దేశమున రుమ్యావారికుట్రలు విశేషముగా గలవనియు, రుమ్యాప్రాబల్యమువలననే హిందూ దేశమున దళాంతి వ్యాపించె ననియు కన్ఫర్మేట్ చేయుచు, అందు ముఖ్యముగా విన్ టరుటనుగారును తరుచుగా తెలుపుచుందురు. కాని మహాత్ముని యుద్యమమునకు రుమ్యా ప్రతికూలముగా నున్నదని బయలుపడుట చే, వీరి యూహల కాధారములేదని స్పష్టమయ్యెను. అయినను విన్ టరుటనుగారి విషయమై కామన్వెల్త్ లో పెక్కు ప్రశ్నల నడిగి, తుదకు అడ్డరకమెట్లు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. శిశిమోత్తరరాష్ట్రమునందు జరిగిన అల్లరల విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటనమునందు కమ్యూనిస్టుల ప్రచారము గూర్చిన సూచన గలదని, విన్ టరుటనుగారు సూచించిరి. బెన్నుగారు వివరములను గ్రహించి తెలిపెదమని వాగ్దానముచేసిరి గాని, విన్ టరుటనుగారి కిందవలన తృప్తి గలుగలేదు. ప్రభుత్వమువారి కింకను వివరములు తెలియనందుకు విన్ టరుటనుగారు ఆశ్చర్యము జూపిరి. విన్ టరుటనుగారి అడ్డరకమెట్లు తీర్మానము ఓటుకు పెట్టబడకపోయినను, కన్ఫర్మేట్ చేయుటకు విజృంభించుచున్నారనియు, నింకను నెక్కుడు తీవ్ర నిర్బంధములను విధింప గోరుచున్నారనియు స్పష్టమగుచున్నది. హిందూదేశపు టాకాంతికి మూలకారణములను గ్రహించి, వానిని నివారించ గోరకుండు ఇతర ప్రతిక్రియలను సూచించుట విచిత్రము.

ఇండియా: కామన్వెల్త్

మధ్యరాష్ట్రనాయకులనిర్బంధము మధ్యరాష్ట్రములు రిస్పాన్సీవునహాకారసిద్ధాంతమునకు నిలయములు. ఇట్టిరాష్ట్రములలోగూడ నిర్బంధము లధికముగా సాగుచున్నది. సుప్రసిద్ధ నాయకులగు అభయంకరుగారికి రెండుసంవత్సరముల కఠినశిక్షయు, బీరూరునాయకులగు వామన్ రావు జోషీగారికి రెండుసంవత్సరముల కఠినశిక్షయు విధింపబడినట్లు నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. ప్రజలచే నధికముగా గౌరవింపబడుచున్న యిట్టి నాయకులను నిర్బంధించుటవలన, మధ్యరాష్ట్రములలో స్వరాజ్యోద్యమము ప్రజలలో నింకను నెక్కుడు వ్యాప్తిగాంచుట స్వతస్సిద్ధము. వివిధరాష్ట్రములలోను నాయకులు నిర్బంధింపబడినను, మహాత్ముని యుద్యమము నిర్విఘ్నముగా సాగుట జూడ, ప్రజల మనోభావములను స్వాతంత్ర్యాశయము గాఢముగా ప్రేరేపించుచున్నదనుటకు సందియములేదు. నాయకులు లేకున్నను, సామాన్యజను లీయుద్యమమును కొనసాగించుట జూడ, నిర్బంధప్రయోగముమూలమున ఈయుద్యమము అణగిపోవదని, విదిలేముగాగలదు.

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కారాగృహవాసము

నేటికి 45 దినములు

నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

లండను ప్రెస్సు : ఆర్డినెన్సు లండను ప్రెస్సుపత్రిక క్రొత్త ఆర్డినెన్సులను సమర్థించుట వింతగాదు. రాజప్రతినిధిగారు నిర్బంధ చర్యలకు బూనువరకు, కన్ఫర్మేట్ చేయు పత్రికలు వారిని శ్లాఘించుచునే యుండును. హిందూదేశమునకు మేలుజేయుటకు వీరేమాత్రము తలపెట్టినను, ఈపత్రికలు వారిని నిందించుటయు, అసమర్థులని చాటుటయు సంభవించును. రాజప్రతినిధి ప్రకటన సందర్భమున, ఇర్విన్ ప్రభువుగారు పనికిరాదనియు వారు తమస్థానమును విడువవలయుననియు, కొన్ని పత్రికలు గగ్గోలుబెట్టినవిధ మిందుకు నిదర్శనము.

శ్రీయుత యం. వి. అభయంకర్ వీరవామనరావు జోషీగార్లు చెరి 2½ యేండ్లు కఠినశిక్ష విధించుట

సత్యాగ్రహసంఘమునకు క్రొత్తనాయకుని ఎన్నుకొనుట

అమరావతి, జూన్ 2:—నేడు అమరావతిలో శ్రీయుతులు యం. వి. అభయంకర్, వీరవామనరావు జోషీగార్ల కేసువిచారణ జరిగినది. ఉదయం ౧౦ 10 లనుండి సాయం కాలము ౧౦ 5 లవరకు చండలకోవిడి ప్రజలు జిల్లాచైరసాల బయట తీర్పు వివాదకై వేచియుండిరి. అభయంకర్ గారు మధ్యరాష్ట్రముల (మహారాష్ట్ర) సత్యాగ్రహ సంఘమునకును, కాంగ్రెసు సంఘమునకును, అధ్యక్షులు. జోషీగారు బీరూరు సత్యాగ్రహసంఘమునకును కాంగ్రెసు సంఘమునకును అధ్యక్షులు. సాక్షులకాలము 4-15లకు తీర్పుచెప్పబడెను. అభయంకరుగారికి 2 సం॥ల కఠిన శిక్షయు 1500 ల జరిమానాయును విధింపబడెను. జరిమానా చెల్లించకపోయినచో మరి 6 నెలల వైద్యునసభవింపబడెను. జోషీగారికిగూడ రెండేండ్ల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. వైద్యురు 450 ల జరిమానాయును చెల్లించకపోయినచో మరి 5 నెలల వైద్యును గూడ విధింపబడెను.

ఆరుగంటలనేపు రహస్యాలోచనములు జరిగినవై మధ్యరాష్ట్రముల సత్యాగ్రహసంఘమునకు కార్యనిర్వహణ శ్రీయుత నేట్ల పూనంచండ్ గారిని అభయంకరుగారి స్థానమున నాయకునిగా నెన్నుకొనినట్లు తెలియుచున్నది.

బెంగళూరులో శ్రీమతి వెంకటరామను సతిగారికి రాట్టమును బహుమతి యిచ్చుట

వీరకేసరి సీతారామశాస్త్రిగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభను జరుపుట

బెంగళూరు, జూన్ 2:—బెంగళూరు మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారి యేర్పాటుప్రకారము బెంగళూరులో గాంధీ మైదానమునందు గత కేనివారమునాడు బహిరంగసభ జరిగినది. కేదారెడ్డియ్యలతో ఉత్తమ సత్యాగ్రహ మొనరించినందులకు శిక్షింపబడిన వెంకటరామనుగారి భార్యకు సభలో ఒక రాట్టమును బహుమతి యిచ్చిరి. చాలమంది సభిలో సత్యాగ్రహమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. (బి. వి.)

దర్శన కొరతలు
సూర్య కల్పర
మహాబలేశ్వరము వెళ్ళుట

గవర్నరుతో ఆలోచించగోరుట
బుల్లారు, జూన్ 3:—ధర్మనమగూర్చి బొంబాయిగవ
ర్నరుతో ఆలోచించుటకు సూర్య కల్పర మేజిస్ట్రేటు బ్రహ్మ
గారు మహాబలేశ్వరము వెళ్ళిరి ఒక సూర్యకల్పర ప్రక
టించెను. (ఫీ. ప్రె.)

200 మంది
వలంటీరులు ధర్మన వెళ్ళుట

ప్రజలుగూడ కొరతలనమీసమునకు వెళ్ళుట
ధర్మన, జూన్ 3:—నేను ఉదయమున 200 మంది
వలంటీరులు రెండుదళములుగా ఉన్నాడీ శివరమునుండి బయలు
దేరి ధర్మన కొరతలకడకు వెళ్ళిరి. అంతలో ప్రజలుగూడ
సహజముగా పోలికువారు లాటిలను ప్రయోగించిరి. గాయ
ములు తగిలినవారిని సత్యాగ్రహ వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి.
దేవధారుగారు మున్నగువారినిగూడ వెడలి
పొమ్మనుట

శ్రీయుత వామను ముఖద్దంగారి (ఎక్స్. ఎమ్. ఎల్. సి.)
గారి నాయకత్వము క్రింద 120 మందియును మరీయొకరి వామ
నత్వము క్రింద 81 మందియును నేడు ఉదయమున ఉన్నాడీ
నండి ధర్మనకు బయలుదేరి.

శ్రీయుతులు జి. కె. దేవధారు, కే. నటరాజును, ఏ.
వి. ధక్తరుగారు మున్నగు ప్రముఖులుగూడ ప్రేక్షకులుగా న
వెళ్ళిరి. వలంటీరులు కొరతల ఆవరణలోనికి రాగానే
దండపాణులను పోలికువారు వానిని నిరోధించిరి.

పిమ్మట సలు దీక్షనలు మేజిస్ట్రేటు జనాయలుగారు
ను మరికొందరు ఉద్యోగులను దేవధారుగారు మున్నగు ప్రము
ఖులు నిలువబడియున్న స్థలమునకు వెళ్ళిమిరిటనుండి వెడలి
వలెననిరి.

దేవ—ఇచ్చట నైతిక శాసనము అ మ లు లో నుం చ
బడెనా?

జనాయలు—లేదుగాని 144 వ సెక్షను అనుబంధం పె
ట్టబడినాన నలుగురికంటె పా మ్మ మం ది చేర గూడదు
అందువలన నివటికి వచ్చినవారు ఆక్రమణఃఘముగా పరిగణింప
బడి చెదరగొట్టబడుదురు.

వామను ముఖద్దంగారిని కొట్టుట

ఈసంభాషణ జరిగినపిమ్మట వామను ముఖద్దంగారి 24
మవారిని అరెస్టుచేసిమినిపాపి ఉన్నాడీశివరముకడకు తీసి
కొనివెళ్ళి అచట వదిలివేసిరి. వామను ముఖద్దంగారిని చెరసా
లకు తీసికొనిపోయిరి. అచట ఆయనను కొట్టిరని తెలియు
చున్నది. పిమ్మట ముఖద్దంగారిని దోలీలో ఉన్నాడీశివరము
నందలి వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి.

రెండవ దళము

రెండవదళమువారంతట మరీయొకవైపునుండి ధర్మన
కడకు వెళ్ళిరి. పోలికువారు నిరోధించిరి. వలంటీరులలో చాల
మంది కూర్చుండిరిగాని కొద్దిమంది నిలువబడియే యుండిరి.
వక్రకానితేజులు కొంతదూరమున నిలువబడియుండగా ఉద్యో
గులు వారికడకు వెళ్ళి వారిని వెడలిపొమ్మనిరి. పిమ్మట
వలంటీరులలో కొందరిని తీసికొనిపోయిరి. తక్కినవారిపైని
లాటిలుపయోగించిరి. చాలమంది వలంటీరులను ఉన్నాడీశివరము
వరకును తరిమిరి. మిగిలినవలంటీరులపై లాటిలను విసరిరి.

అంతలో ఉన్నాడీశివరమువద్ద వదిలివేయబడిన మొదటి
దళమువారు మరల ధర్మనవెళ్ళిరి. అపుడు ఆక్రమణులు వారిని శివ
రమువరకు తరిమిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీయుత వామను
ముఖద్దంగారి ప్రకటన

ఎల్లవారును శివరమునకువచ్చి గాయములు తగిలిన
వలంటీరులను స్వయముగా చూడగోరెదను

బుల్లారు, మే 31:—నేను వైద్యశాలకు వెళ్ళసరికి
అచట 100 మంది గాయములు తగిలినవారు బురదతో నిండి
యుండిరి. గాయములు తగిలినపిమ్మట చూడుగంటలవరకును
వారి నలునుండి తీసుకొని రానియలేదని రెడ్డుకానువారు
నాతో చెప్పిరి. ఇట్టిస్థితిలో కల్లవారును గూడ ముఖ్య
ముగా అసహాయద్యమును నవలంబింపవలెను. శాసనసంఘ
సభ్యులకు రాజీనామా నియమితము. ధర్మనకువచ్చి యచట
వైద్యశాలలలోనున్న వలంటీరులను స్వయముగా చూడవలెను.
ఇది ముఖద్దంగారు తెలిపిరి. (ఫీ. ప్రె.)

అసలు బంగారు నగలకు
వీకంసి చబిల్ దాస్ అందు నన్న
నీమకమలములు, నగలవ ర్రకులు
112, 113 వైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు

నేడు 90 మందికి గాయములు
తగులుట

డాక్టరు భాస్కరరావు, పటేలు ఎం. డి. గారి
ప్రకటన
బుల్లారు, మే 31:—నేను మధ్యాహ్నము 12 గంట
లకు డాక్టరు పటేలుగారు బొంబాయినుండి యచటి శివరము
లోని వైద్యశాలలో పనిచేయుటకు వచ్చిరి. “నేను వచ్చుసరికి
గాయములు తగిలిన చాలమంది వలంటీరులను వున్నాడీనుండి
తీసుకొని వచ్చుచుండిరి. దారిలో 20 మందిని గుర్రములు
త్రొక్కివేసెను. మొత్తము యంతవరకు 90 మందికి ఎముకలు
విరుగుట తొలగుట మున్నగు అపాయములకు చికిత్సచేయబడె
ను.” అని డాక్టరుగారు తెలిపిరి. (ఫీ. ప్రె.)

శ్రీయుత అమృతలాలు
ధక్తరుగారు తెలిపిన విషయము

వీరు నేను ఉదయముననే యిచటికివచ్చి
ధర్మనవద్దజరిగిన సత్యాగ్రహమును జూచిరి

బుల్లారు, మే 31:—“ఈ సత్యాగ్రహము అహింసా
ని ర తు ల కు ను నా గ ర క ప్ర భు త్వ ము
నకును జరుగదగిన శాంతిసమరమువలె నుండలేదు. వలంటీరులు
సంపూర్ణముగా అహింసా నిరతులై యున్నారగాని ప్రభుత్వ
మువారు మాత్రము వారిని తీవ్రముగా కొట్టుటకే సిద్ధులైవచ్చిరి.
నేడు 165 మంది వలంటీరులు ధర్మనకడకు వెళ్ళిరి. వారిలో 111
మందికి గాయములు తగిలినవి. ఇది అల్పసంఖ్యయని యెవ్వరును
అనజాలరు. ధర్మనవద్దమున నీ అసమసుమరమును దొరతనము
వారి టు ల నెం తి కా ల ము వర కు జ రు ప ద ల
చిరో నేను గ్రహింపజాలనున్నాను. వైద్యశాలలో పడియున్న
వారిని చాలమందిని నేను చూచితిని. వారికి తలలమీదను యితర
అవయవములమీదను దెబ్బలు తగులుటయేగాక వారిలో చాల
మంది గుర్రములచేతగూడ త్రొక్కివేయబడిరి. వీరినిచూడగా
1917-18 లో మొనపాటిమియానుండి మరలవచ్చిన గాయ
ములు తగిలిన భారతీయుల పైనికల ఫిరీ వాకు జ్ఞాపకమునకు
వచ్చినదిగాని యీ వలంటీరులలో నొక్కరునుగూడ ఎట్టి దౌర్బ
న్యమును సలుపలేదు. కావున యువకులను మధ్య వయసు
వారనగు భారతీయులందరనుగూడ ధర్మనకువచ్చి సత్యాగ్రహ
మున పాల్గొనగోరెదను. దొరతనమువారికి వినుకుబట్టి వారి
పశుబల విధానమును మానివేయవలయునగుడ నిచట సత్యాగ్ర
హమును జరుపుచునే యుండవలెను; అని ధక్తరుగారు తెలిపిరి.
(ఫీ. ప్రె.)

ఘూర్జరరాష్ట్ర నియంత
శ్రీయుత చగనలాలు జోషిగారి
ప్రకటన

ధర్మనసత్యాగ్రహము కడు తీవ్రముగా సాగుచున్నది
బుల్లారు, మే 31:—ఇప్పుడు ధర్మనవద్ద సత్యాగ్రహము
కడుతీవ్రముగానే జరుగుచున్నది. బొంబాయిలో విల్లిపార్లే
నుండి యును గు జ రా కు నుండి యును
ప్రతిదినమును పెక్కుదళములు ఒకటివంటి నొకటి
వచ్చుచునే యున్నవి. ధర్మనసత్యాగ్రహము భారతీయుల
దృష్టిని పూర్తిగా నాకర్షించినదని నీ వలన స్పష్ట
మవుచున్నది. వలంటీరులందరు చాల ప్రశంసనీయుముగా వైద్య
శ్రేణులలో పనిచేయుచున్నారు. గాయములు తగిలినపిమ్మట
వైద్యశాలలలో నున్నపుడుగూడ వారు కొంచెమైన నిరుత్సా
హమును అలంబింపగూడ కనబరచుటలేదు. మీ రింటికి జోయి
చికిత్సను చేయించుకొనుటని చెప్పినచో వారు సమ్మతించుట
లేదు. వారు అధికమును ఉల్లాసమును ఉత్సాహమును శాంతి
ను కల్గిడించుచున్నారు. ఇట్టి మహాత్యాగ్రహము ఎన్నటికిని వ్యర్థ
ముగా పోదని నాకు గట్టినిశ్చయము కలదు. ఎల్ల వారును అహిం
సాధర్మమును నిరపమానముగాకొనసాగించుచున్నారు. కావు
న భారతదేశ పూర్ణ స్వరాజ్య అహింసాత్మక సత్యాగ్రహము
ధర్మసమరమున కంతటికిని ధర్మన కరుణీయునియైలవారు
ను భావించి తోడ్పడ గోరెదను—అని జోషిగారు ప్రకటించిరి.
(ఫీ. ప్రె.)

అరెస్టులు శిక్షలు

పురూరియాలో శ్రీయుత జీమూతవాహాన్
సేనుగారిని మరికొందరు ప్రముఖులను అరెస్టు
చేయుట సేనుగారి తల్లియు భార్యయు కాంగ్రెసు
ప్రచారమునకు వచ్చుట

పురూరియా, జూన్ 2:—శ్రీయుత జీమూతవాహాన్
సేనుగారిని ఇంకను పెక్కుమంది గౌరవనీయులగు పెద్ద మను
ష్యులను క్రి. ప్రా. కో. 107 సెక్షను క్రింద బామీను యిచ్చు
టకు రానిందుకుగాను సేటిఉదయమున అరెస్టుచేసిరి. సేనుగారు
జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ నున్నారు. కొంతకాలము శాసనసభ
లో సభ్యులుగ నుండిరి. సేనుగారు లేనికాలమున కాంగ్రెసు
ప్రచారమును సాగించుటకై వారిభార్యయు తల్లియు పూను
కొని యున్నారు. (ఫీ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రము

శ్రీయుత ఆనందప్రసాదసేనుగారికి శిక్ష విధింపబడుట

బారిసాల్, జూన్ 2:—ఫిరోజ్ పూర్ సత్యాగ్రహుల
నాయకులలో నొకరగు శ్రీయుత ఆనందప్రసాదసేనుగారికి
క్రి. ప్రా. కో. 806 సెక్షను క్రింద 4 నెలలు కఠినశిక్ష విధిం
పబడినది. (ఫీ. ప్రె.)

శ్రీయుత అశ్వినీకుమారగంగూలిగారిని

అరెస్టుచేయుట

కలకత్తా, జూన్ 2:—శ్రీయుత చక్రవర్తిగారి సాన
మున నియమింపబడిన శ్రీయుత అశ్వినీకుమార గంగూలిగారు
బారిసాల్ నుండి కలకత్తాకు వచ్చుచుండగా అవారిలో అరెస్టు
చేయబడిరి. బారిసాల్ లో వారు రాజ్యప్రోవోకరమైన ఉప
న్యాసము నిచ్చిరిని వారిపై 124 ఎ. సెక్షను ప్రయోగించిరి.
(ఫీ. ప్రె.)

శ్రీయుతులు హరికుమారచక్రవర్తి

గోస్వమిపాల్ గార్లకు వైదువిధింపబడుట

కలకత్తా, జూన్ 2:—మద్రాసుయుముక్కుయూ,
పల్లిదురుయొక్కయు పేర్లులేనంద ఒకహర్షాలు నోటీసు ప్రక
టించినందుకై వైస్ అక్టోక్రింద శ్రీయుత హరికుమారచక్రవ
ర్తిగారికి 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. వీరు వంగరాష్ట్ర
కాంగ్రెసుసంఘమునకు కార్యదర్శిగ నుండిరి.

ఉత్తరకలకత్తా కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శియు శ్రీయు
త పాల్ గారిగూడ వైసేరమనకే 6 నెలలు విడిఖాదు విధింప
బడినది. (ఫీ. ప్రె.)

కలకత్తాలో 11మంది సత్యాగ్రహులను
అరెస్టుచేయుట

కలకత్తా, జూన్ 3:—మనుమతి ప్రతికాకార్యాల క ము
దగ్గర పీకటింసు జులపుయందగా 11మంది వాలంటీర్లు పోలిసు
వారు అరెస్టుచేరిరి. (ఫీ. ప్రె.)

శ్రీయుత కాళీపాదరాయ్ చౌదరిగారి అరెస్టు

కలకత్తా జూన్ 3:—పరీదుపూరు కాంగ్రెసు ప్రచార
కులలో నొకరగు శ్రీయుత కాళీపాదరాయ్ చౌదరిగారు బెం
గాల్ ఆర్డి సెన్సుక్రింద అరెస్టుచేయబడిరి. (ఫీ. ప్రె.)

సంయుక్తరాష్ట్రము

బెనారస్ జైలులో

రాజకీయభైదీల నిరాహారవ్రతము

బెనారస్, జూన్ 2:— బెనారస్ జైలుచెరసాలలో
10 మంది రాజకీయభైదీలు తమకు పరియోనఆహారమునిచ్చుటలే
దని మే 30 తేదీనాటినుండియు నిరాహారవ్రతమును బూనినట్లు
తెలియుచున్నది. వీరందరును పి. తరగతులో చేర్చబడినట్లు
గూడ తెలియవచ్చినది. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకటన

ఎస్. యన్. యల్. కర్ నాడ్ కర్ అండ్
బ్రదర్సు, 46, టి. పి. రోడ్డు, ట్రెస్టికేన్ మద్రాసు
వారిని చెన్నరాజధాని కంఠటికిని కోట్లు బ్రదర్సు
ప్రింటింగ్ నీరాలకున్నూ, బారన్ హార్ట్ బ్రదర్సు
అండ్ స్పిండిలర్సు ప్రింటింగ్ ట్రైపులు, యవనరమైన
సామానులుకు సోల్ నభవజెట్లుగ మేము నియ
మించియున్నాము.

THE INDIAN STATES &
EASTERN AGENCY.,
Hararwalla Building Wittet Road,
a Ballard Estate, BOMBAY,

తిరువల్లికేణి సంఘటనలు

జూన్ 2 వ తేదీని జరిగిన చర్య గత ఏప్రిల్ 27 వ తేదీని జరిగిన తరువల్లి కేణి కా విషయము విచారించుటకు మహాజనసభవారిచే నియమించిన అధికార విచారణసంఘమువారు గత 2 వ తేదీని జనసభలోనుండి శ్రీ ఆర్.గోపాల్ కృష్ణ మొదలియార్ అధ్యక్షతన మరల విచారణ జరిపిరి.

దాదాభాయిసతి సాక్ష్యము

దాదాభాయి సతిగారు సాక్ష్య మొసగుచు నిలువ చెలి 3, "నేను స్వామి నాగనతి గారితో సభకు పోయినపుడు అధ్యక్షులు వారి ఉపన్యాసమును ముగించి యుండిరి. సభలోని నలుగురు కొంతముగా నుండిరి. సభ ముగిసినపిమ్మట నేను అక్కరి కుముకడకు వచ్చినాను. అప్పుడు పోలీసులు బల్లెములు చేత బూని నిలువబడి యుండిరి. పోలీసులు జనులను మోదినది నేను చూడలేదు. పిదప నేను గాయములు తగిలిన వాలంటీర్లను జూయటకు ఉదయవసమునకు వెళ్లితిని. మరల నేను పై క్రాస్ట్రోగోడ్డునకు వచ్చి అచట గాయములు తగిలినవారియందైన ఒక ముగిసిరి ఉదయవసమునకు గొంపోయితిని. సభ ముగియుపరి కి మెరినాయెడ్డునుండి జనసభామామ భయాక్రాంతులై సభవైపు పరుగెత్తి వచ్చిరి. ఇటుల జనులు కల్లోలపనుచుండుటచే సభ సాతాత్తున అపీవేయవలసినవైనను, ఉదయవసమునండి నేను మరల వచ్చినపుడు దీపము లన్నియును ఆరిపోయి యుండెను. అప్పుడు 8 గం. కూడ కాలేదు. జనులు వామోటాబండిని ఆటంకపరచలేదు. ఎవరుగాని రాళ్లు దువ్వుట నేను చూడలేదు.

ఎస్. వి. శివరామశర్మగారు

యస్. వి. శివరామశర్మగారు ఇటుల సాక్ష్య మొస గిరి, "నేను సభయందు హాజరైనాను. జనులుకాంతముగానుండిరి. సభ జరుగుచుండగా రోడ్డుసమీపమున నుండిన జనులు సభ జరుగుచున్న చోటికి పరుగెత్తుచు వచ్చిరి. ఆసయమున ఇరవై క్లకు చెల్లాదొరెగారు కూడ వచ్చిరి. జనులు ఆతనిపై యును కనెచి, ముప్పితో కొట్టిరి. సభలో కార్మికులు కూడ నుండిరి. పిదప ఆక్కికడకమువారు పోలీసువారు వచ్చిరి. సభలో నుండినదీపములు ఆర్పబడెను. జాతీయ పతాకము క్రిందికి లాగబడెను. ఒక యూరోపియను ఉద్యోగి దీపమును లాటితో పగులగొట్టినది నేను చూచినాను. ఆక్కికులు జనులపై రాగా చాలుమంది క్రిందపడిరి.

శ్రీ సి. యస్. ముత్తురంగమొదలియార్గారు

శ్రీ సి. యస్. ముత్తురంగమొదలియార్గారు తాము పెద్ద సభకు హాజరైనట్లు చెలిపిరి. వేదికముందుభాగమున నేను కూర్చొని యుండినాను. నుమారు లక్ష మంది జనులు సభయందుండిరి. సభ కాంతముగా జరుగుచుండెను. జనులు చాలవరకు కూర్చొని యుండిరి. జనులు సభాస్థలమునుండి రోడ్డువరకు నుండిరి. సభ జరుగుచుండు సమయమున కొంత జనసభామామ రోడ్డువద్ద నిలువబడి బుడ్ల రాకపోకలకు ఆటంకపరుచుచున్నట్లు తెలియజేయుబడెను. అంతట డా|| వరదరాజులునాయుడు, కే. భాష్యంగార్లు మెరినాకడకు వెళ్లి జనులను తమ తమ గృహములకు వెదలిపొం డని కోరిరి. గాయములు తగిలిన ఒకనిని వేదికకడకు తీసికొని వచ్చిరి. పోలీసువారు సభపై దాడి వచ్చుచున్నారని సభలో తెలుపబడె ను. అధ్యక్షులు అంతట సభ ముగియజేసెను. ఏ పోలీసు ఉద్యోగిగాని అధ్యక్షుని సభను ఆశ్రయి కోరలేదు. సభ ముగిసినచెట్ట నే నేను అక్కరియనునైపు వచ్చినాను. దీపములు ఆరిపోయి యుండెను. పోలీసువారు జనులపై బడికొట్టుట చూచినాను. కొందరు పోలీసులు బల్లెములతో సభపై వెళ్లుటను నేను చూచినాను. గాయములు తగిలిన మువ్వరను నేను మోటాబండియందు డా|| రామ రావుగారి చికిత్సాయమునకు గొంపోయితిని. నేను బీచి వదిలి ఇంటికి వెళ్లినపుడు మెరినాలోని జనులు చాలవరకు అందరు వెదలిపొయిరి.

శ్రీ కే. భాష్యంగారు

అధ్యక్షుల ప్రశ్నలకు బదులు వొసగుచు, శ్రీ కే. భాష్యంగారు యిటుల చెలిపిరి: నేను సభయందున్నపుడు మెరినావద్ద చాలమంది జనులు గుమికొనియుండిరి. డా|| యు. రామరావు, డా|| వరదరాజులు నాయుడు గార్లు ను నేనును అక్కరికి వెళ్లి నాము. జనులందరు రోడ్డువద్దను నిలువబడి యుండిరి. పోలీసులు చాలమంది నిలువబడి యుండిరి. అప్పుడే పోలీసువారు జనసభామామను ఎందుకు వెదలగొల్పలేదో నాకు తెలియదు. జనులు దొర్లవ్యయమున పునుకొనక కాంతముగానే యుండిరి. వారిలో కొందరు మాత్రము పోలీసులనుబాది గేలిచేయుచుండిరి. పోలీసులు అచ్చటనుండి వెదలి పోయినజనులు కాంతముగా తమయిండ్లకు వెదలిపోవుటయగు ననియు అందువలన పోలీసువారు వెళ్లిపోవలసినయు, సాక్షి పోలీసు ఉద్యోగులను కోరి నట్లు లో ధరిపిరి.

ఆసయమున పోలీసువారు వెన్డెన్స్ కళాశాల ఆవరణలోనికి వెళ్లిరి. అప్పుడుకూడ జనులు పోలీసులను గేలిచేయుట మానలేదనుటమాత్రము నిజమే. పిదప పోలీసులు జనులపైబడి లాఠీలతోకొట్టిరి. రెండవవారకూడ పోలీసులు జనులనుకొట్టిరి. ఇదిగో నావశ్యకము. ఒకపోలీసువారు రాయగవ్వుట నేనుచూచి వాతనిచెయ్యి పట్టుకొంటిని. మరిరెండుమారులు పోలీసువారు జనులను కొట్టిరి. అప్పటికి నేను అలసియుండుటచే నా గృహ మానకు వెళ్లి నాను.

పిదప మరికొందరిసాక్ష్యము విచారించబడి విచారణ మరుసటిరోజునకు నాయదావేబుబడెను.

పోలాపూరు యుద్ధ శాసన సత్యాగ్రహము

సత్యాగ్రహుల అనుభవములు

బొంబాయి, జూన్ 1:— పోలాపూరులో జాతీయ పతాకముతో మార్చి లలా శాసనోల్లంఘన మొనరించుటకు బోయిన సత్యాగ్రహులు ముగ్గురు తిరిగి బొంబాయికి వచ్చి మిలిటరీ వారితోను పోలీసువారితోను తమకు గల్గిన అనుభవములగుఱ్ఱి యిట్లు చెలిపిరి:—

కాశీనాథు విశ్వనాథు దేశాయిగారు యిట్లుచెలిపిరి:— నేను 80 తేదీ సాయంకాలము పోలాపూరు బోయితిని. రైలు స్టాటు ఫారము మీదనే వెక్కిరింపు సార్లంట్లు పోలీసువారు నన్ను ముట్టించిరి. నేను జాతీయపతాకము బూని బయటకు పోయితిని. పోలీసువారు నన్ను పట్టి మిలిటరీ బసకు గొంపోయిరి. నేను క్రాస్ట్రోగోడ్డునకి ఎరిగి మాంసపుష్పమును చెచ్చి తినమనిరి. నేను నిరాకరింపక తెలివితప్పునట్లు కొట్టిరి. నాకు తెలివితప్పించి మహాత్ముని నిందించునోరిరి. నేను నిరాకరించితిని. నన్ను తిరిగి కొట్టి ఒక సార్లంట్లు నాపై ఉబ్బివైచెను. నన్ను రైలుస్టేషనుకు గొంపోయి పూనాకు బోయెడి రైలులో బలవంతముగ పడవైచిరి.

కాశీరాం ఎల్లంగారు యిట్లు చెలిపిరి:— నేను 80 వ తేదీన పోలాపూరులో దిగితిని. స్టేషను వెంటపలకు రాగానే 8081 నెంబరు సార్లంట్లు జండా యిచ్చునెను. నేను నిరాకరింపక ముగ్గురు వచ్చి నన్ను పైకెత్తిరి. నేను జండా దించలేదు. వారు నన్ను కడుపులో పొడిచి చేతులపై కొట్టిరి. జండా తీసుకొనిరి. పిదప మిలిటరీ బసకు గొంపోయి వస్త్రము లేని లోడలపై 50 చెక్కు చెబ్బులు కొట్టి తిరిగి సత్యాగ్రహ మొనరించువా యని ప్రశ్నించిరి. బ్రదికున్నంతవరకు మానంబిని. ఒక దేశియోద్యోగివచ్చి ధైర్యవంతుడనవు నీ వింకే మయిన నందివని చేయగలవు. వెదలిపొమ్మనెను. కానిమాటల వలన ప్రయోజనములేదని తోచి తిరిగి బాగగ కొట్టిరి. స్టేషనుకుగొంపోయి పూనాకుబోయెడి రైలులో ప్రోసిరి.

మగ్గుచుద్దళిగారి రిట్లుచెల్పుచున్నారు:— నేను పోలాపూరునకు 80 తేదీ సాయంకాలము పోతిని. పోలీసువారు నన్ను లాఠీలతో కొట్టి మిలిటరీ మకాంనకు గొంపోయి మరలకొట్టి మహాత్ముని నిందించునో విడతుచునిరి. నేను నిరాకరించితిని. మరలకొట్టి సిగరెట్టుతో కొట్టిరి. రైలుకుతెచ్చి పూనాకు బోయెడి మదరాసు మెయిలులో పడవైచిరి.

(శ్రీ ప్రె.)

నవరణ:— 80 వ తేదీ పత్రికలో శ్రీ ప్రెస్సు తెలి గ్రాంలో మార్చవలసిన విషయము (1) కార్యదర్శి చేరికాని వెంకటరామాచార్యగారు, లచ్చారావుగారు కారు. (2) సత్య వత్సయ్యగారు రు. 416 లకు అపొందారుగారు రు. 500 లకు పాడిరి. ఇద్దరుకూడ సామ్యు ఇచ్చెదరు. (చె. వెం. రా.)

శోభనాద్రిపుర అగ్రహారం (కైకలూరుతాలూకా)

మే 80:— నేటి సాయంకాలము గం 4 లకు కైకలూరుతాలూకాలోని ప్రతిపాడు గ్రామ క్రైస్తవులు ఘోషారు 800 మంది జనము చేత కర్రలు పట్టుకొని డప్పులతో ఊరేరుచు వచ్చి శోభనాద్రిపురం అగ్రహారంలో అగ్రహారికులచే నాటబడిన జాతీయపతాకము నూడ బెకిరి. గ్రామ ప్రజలకు బలమైన యొత్తిడి కలిగించిరి. అపాయము లేమియులేవు అగ్రహారికులు మరల మరొక పతాకమును స్థాపింప సంకల్పించుకొనిరి.

(2 కైకలూరు)

లక్ష్మీ గంభా

లక్ష్మీ, జూన్ 2:— చాటిరాయి నవాబుగారును, సర్ బాద్రి లాంబర్డుగారును నేను లక్ష్మీ వచ్చి జూచిరి. పండిత మోతీలాలు సెహ్రూగారు కూడ యుచుటచే యున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రేబాల శంకరరెడ్డిగారిని ముగ్గురు ఆదిఅంధులను అరెస్టు చేయుట

నెల్లూరుజిల్లా నార్దుమోపూరులో తాటిచెట్ల గెలలు నరికించినందుకు నరికినందుకు చాల ధనవంతులను చాల పలుకు బడిగలవారునైన రేబాల వెంకటరెడ్డిగారి కొమారుడైన రేబాల శంకరరెడ్డిగారిని (వయస్సు, 15 సంవత్సరములు) మరిముగ్గురు ఆది అంధులను అరెస్టుచేసి కోవూకితెచ్చి సబ్ జైలులో ఈ దినముపెట్టినారు. ఈ దినం ఉదయం మోపూరులో బ్యాండు వాద్యముతో శంకరరెడ్డిని ఊరేగించిరి. అత్యంతమైన ఉతాహము ప్రబలియున్నది.

నెల్లూరు తాలూకా క్రొత్తూరులో

70 చెట్లగెలలు నరుకబడినవి.

కల్లుఅంగడి మూతబడినది

పెదప్పేడ్డులో అరెస్టులు

- (1) తుంగా నుండరరామరెడ్డి
2 ఇందూరు వెంకటరెడ్డి
3 మలుమారు సుబ్బారామరెడ్డి
4 పెనమల్లి వెంకరెడ్డి
5 వేమిరెడ్డి వెంకటరమణారెడ్డి
వీరిని కల్లుచెట్ల గెలలు నరికినందుకు అరెస్టుచేసినారు. విచారణ 8-8-80 తేదీని జరుగును.

మడమనూరులో కల్లుగెలలు నరుకుట

మే 80, 81 తేదీలలో ప్రజలు 100 మంది మడమనూరు (నెల్లూరు తాలూకా) తాటి లెంకాయ ఈతగెలలు నరికిరి. వీరిలో దిగువవారిని అరెస్టుచేసి పోలీసు డిప్యూటీ రెంటు గారు నెల్లూరికి 1 వ తేదీన బస్సులో తీసుకొనివచ్చిరి. వీరిలో 4 మాత్రమే 1 వాలంటీర్లు. కడమ 11 మంది వాలంటీర్లుగాని గ్రామస్థులు.

అరెస్టులయినవారి కేర్లు

- 1 ఏ. ఎల్. సాంబశివరావు (కాశీనాథ) గూమారులో పొందికపాధ్యాయుడు.
2 కందుకూరు ఆదినారాయణయ్య, (నూజివీడు)
3 ఆకెళ్ల లక్ష్మీవృంధామూర్తి (కాశీనాథ)
4 తారపరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి
5 బిరుదవోలు శంకరరామరెడ్డి
6 కటికాల నర్సయ్య
7 చప్పరం వెంకటసుబ్బయ్య
8 పసుపాల వీరాస్వామి
9 చిట్టమూరు అడపరెడ్డి
10 అక్కరపాకు సుబ్బారామయ్య
11 సప్రం సుబ్బయ్య
12 పసుపులేటి వెంకయ్య
13 ఆవుల వెంకటసామి
14 బిరుదవోలు శేషరెడ్డి
15 మామిడి చాలయ్య

వీరిని 1-6-80 ఉదయం 9 గంటలకు మడమనూరులో అరెస్టుచేసిరి. 4000 మంది జనులు వెంటనే వీరిని మేళతాళములతో ఊరేగించి బస్సులో ఎక్కించి నెల్లూరికి పోలీసులతో పంపించిరి. 251 చెట్ల నరికిరి వీరందరు.

వీరిని నెల్లూరు జైలులో ఉంచినన్నారు. 4 తేదీ లేక 5 తేదీనో విచారణ నెల్లూరు సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో జరుగును.

నెల్లూరుజిల్లాలో సత్యాగ్రహము గ్రామముననయు రాజీనామా

నార్దు అమలూరు గ్రామముననయుగారైన దేవిరెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారు (చాల ధనవంతులు) ప్రస్తుతదేశపరిస్థితుల సమసరించి నాకరిచేయుటకు వీలులేదని రాజీనామా పెట్టిరి.

తాటిగెలలు నరుకుట

ఇప్పటికి నెల్లూరు జిల్లాలో మూడు 8000 తాటి, లెంకాయ, ఈతచెట్లకు గెలలు నరికిరి. వాలంటీర్లు గ్రామస్థులు అత్యంత ఉత్సాహముతో ఈ పనిని నెరవేర్చుచున్నారు. నాలంటిర్లకన్న గ్రామస్థులే ఎక్కువ సంఖ్యతో ఈ పనిని పొగించుచున్నారు.

(బకవిలేఖరి)

విదేశవార్తలు

లండన్ నాకాదళ నిర్ణయపు

టాడంబడిక

మాగ్డనాల్డుగారి సమర్థనము

బాల్బునిమగారి తీర్మానము వీగిపోవుట

లండన్, జూన్ 2:—నాకాదళ ఒడంబడికను పరిశీలించుటకు 11 గురు సభ్యులతో గూడుకొన్న సెలెక్షన్ కమిటీని నియమించుచు ననియు వీరికి కావలసినమనస్సులను, కాగితములను రప్పించుకొనుటకు తగువు నీయవలెననియు కామన్సు సభలో నేడు బాల్బునిమగారి రొకతీర్మానమును పాఠించిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారు ఒడంబడికను సాక్షాత్తుకొని పరిశీలించిరి. బ్రిటిషువారు దీనిని ఒప్పుకొనుటకు ముందు దీనివలన నిరుపద్రవముగ నుండునా లేదా యని తెలిసికొనవలెననిరి. బాల్బునిమగారి ఒడంబడికలోని పరమార్థమును సెలెక్షన్ కమిటీకి విలగ నాయని ప్రస్తావించిరి. నాకాదళ నిర్ణయమును గూర్చి ముందు యూరపీయన్ ప్రమాణముల ప్రకారము నిజవగలనా యనియు ప్రస్తుతపరిస్థితు లెన్నడు వనియు బాల్బునిమగారు చెబువలసిరి.

మాగ్డనాల్డుగారి ప్రత్యుత్తరము

లండన్, జూన్ 3:—ప్రత్యుత్తరము వ్రాసిన మగ్డనాల్డుగారిట్లు చెబుచున్నారు:—ఇప్పుడు నూచింపబడిన విధానము నవలంబించితిమేని ప్రభుత్వమునకు నే, కామన్సును ఉండు భావి సంబంధములకు ప్రమాదము రావచ్చును. యునైటెడ్ స్టేట్సులో ఈ ఒడంబడికను ఆచరించి రన్నచో అది యచట మామూలు కృత్యము. ఇచ్చటన్న నో అయికాదు. ప్రతికూల బట్టిమాడ ప్రతిపక్షాలు నాకాదళ ఒడంబడికను గోతులలేవోయో అన్వేషణకు పోలి చేయునలె ననుచున్నట్లు తెలియజేస్తున్నది.

నాకాదళ సభ్యుల వారి ఒడంబడిక బాధ్యునిని తృప్తి జేసిరి. ఇంగ్లాండునట్లు తమ ధర్మమును నిర్వహించగలమనిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సువారు అమెరికన్ సంతకాలితులను తేర్చివేలేదనుకొనుచున్నారు. జపాను, బ్రిటిషు, కామన్సు సభ్యుల వారు దానినే చెప్పుచున్నారు. ఇంతకుండు ఈ ఒడంబడికను ఎక్కువగా కొనియాడగలరా? బాల్బునిమగారు లిబరల్స్ తరపున ప్రభుత్వమును సమర్థించిరి. ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడెదమని ఆభయమిడిరి. కామన్సు సభ్యుల రీతిరీతమును నిరాకరించిరి. 282 మంది ప్రతిపక్షులు. 201 మంది ఆనుకూలురు. చట్టము గారు తమ యుపన్యాసమును ముగించుచు ఈ ఒడంబడికను పూర్తిగ ఖండించిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సుతో సమానత్వము లేకపోవుటయేగాక తక్కువ స్థానమును స్వీకరించవలసివచ్చెననిరి. ఇంత దుర్బలముగ ఎన్నడును రెండవచార్లను రాజకాలమునుండియు లేదనిరి.

భారతదేశ పరిస్థితులు

ఇండియా కార్యాలయపు ప్రకటనము

(వైరెస్)

రంగ్లీ, జూన్ 2:—మే 31 వరకు జరిగిన భారతదేశ సంగతులన్నిటిని ఇండియా కార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి. తెగల పరిస్థితులు పూర్వమువలెనే ఉన్నవి. మైసోరులు తెగల వారు కొంచెము కొంచెముగా చూసమును జూపుచున్నారు. కాని ఇంకవరకు పెషావరుజ్జా సరిహద్దులలో విస్తారముగ వీరు జేరుటలేదు. వీరు ఎట్టి ఐడ్లగార్లమును జేయలేదు. గతవారము పెషావరుజ్జా పరిస్థితులు తక్కువ తృప్తికరముగానున్నవి. మే 28 తేదీని తక్కిన గ్రామములలో ఆరుగురిని పట్టుకొనుట చే పోలీసుతో డీకొనవలసివచ్చెను. దీనివలన అసిస్టెంట్ పోలీసు మాపరింపెండ్లెంట్లు హతరాయును. 29 తేదీని తక్కువ గ్రామమును పోలీసు, సేనలు చుట్టివేసెను. 30 గురు అరస్తుచేయబడిరి. చుట్టుప్రక్కల గ్రామములనుండి సైనిక పంక్తిపై అగ్నిపరమును కురిపించిరి. అనగా కాల్చిరి. హైదరాబాద్ చర్యలలో రెడ్ మర్డలు ప్రచలనమును గోల్పోవుచున్నారు.

ఇంగ్లీషు చానలులో పొగమంచులను రెండు పొగయోడలు డిజాని 15 గురు చరిపాయిరి. ఒక పొగయోడ తక్షణము ముగిసిపోయెను.

కామన్సు సభలో భారత వ్యవహారములు

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 2:—ఇండియాలో ఈక్షణమున జరుగుచున్న విషయములను చెబుచుండని కామన్సు సభలో వాండ మిల్స్ గారడుగ మే 31 తేదీవరకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పంపిన ప్రకటనమును అందరకు పంచిపెట్టుచున్నారమని బెను గారనిరి.

ఈ వారములో రెండు అర్థ సెన్సులను ఇండియాలో ప్రయోగించిరా యని బ్రాక్లీ గారడుగ నాని బెన్సు గారనిరి.

ఇటీవలి బొంబాయి అల్లరిలో ఎంతమంది చనిపోయినది చెబుచుండని పీటరు మగ్డనాల్డు గారడుగ నలుగురు హతతులని యురికి గురు తుతగాస్తూలైరనియు ఇదంతయు మే 27, 28 లో జరిగినవియు 28 తేదీ మధ్యాహ్నమునుండి అంతయు సెన్సు దిగా నున్నదని బెన్సు గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

దీర్ఘ అసంబంధ సభ్యులు స్టేటుకపున్సులు సభ్యు లెందరు రాజీనామా నిచ్చిరిని గ్రాహంపోలుగా రడుగ అసంబంధలో 29 స్టేటుకపున్సులులో 8 మంది రాజీనామా నిచ్చిరిని బెన్సు గారు బదు లిడిరి.

గత మాసములో ఇండియాలో జరిగిన అల్లరులలో ఎంతమంది బ్రిటిషువారు స్త్రీ పురుషులకు చెబ్బలు తగిలెనని యడుగ ఆ విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నడుగున్నారమని బెన్సు గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. భారతీయుల విషయమై కమిషనరలెనని బ్రాక్లీ గారు మానించిరి. ఏప్రిల్లో జరిగిన పంకతు లన్నిటిని సభ్యుల యెదుట చెబుచున్నాడనని బెన్సు గారనిరి. పరిహర్లులో నన్న తురంగజీ వాజీరాంతుల కమరులను దెవరగొట్టుటకు ద్రెహానిక బాంబు ప్రయోగము పనికిరానందున ఇతర సాధనములను ఆలోచించెదరా యని నామగారడుగ ఆ విషయమై అర్థమందున్న ఆధికారులే ఆలోచించి చేయుట ఉత్తమమని బెన్సు గారనిరి.

రైలు ప్రమాదము

(రూటరు)

మాంటెరో, జూన్ 2:—ఎవరో కావలెనని రైలుకు అడ్డముగా గ్యాంగర్లబండిని పెట్టిరనుచున్నారు. (వెంచి ప్రధానామాత్యుడు టార్డూగారిని జంతుటకు ఇట్లు జేరినదిగాని అంతకుముందే నాలుగు గంటలక్రిందట టార్డూగారు వెడలిపోవుటచే ఇది విశ్వసనీయము గాదనెనున్నారు ముగ్గురు ఆంగ్లేయులకు చెబ్బలు తగిలెను. ఒక (వెంచి స్త్రీ)పాదము చితికి పోయెను. ఆమె తరీదండ్రుల సోదరునికొడుకును ఇండిలో చని పోయిపడియుండిరి.

మీ పాదరక్షలను కోబ్రా తో సులభముగ మెలుగు పెట్టినగును. ముఖముగ మెలుగు రోజంతయు నుండునట్లు చేయును

COBRA

BOOT POLISHES

మీధనమును గాపాడగలదు నలుపు, గోమరుపన్నె, డార్క్ షేక్ (వైయిక్) రంగులలో గలవు.

ఏవంటివి-విల్సన్ అండ్ కో, మద్రాసు.

"ఇండియాలో కమ్యూనిస్టు ప్రచారము"

వింటర్స్ ప్రభువు తీర్మానము

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 3:—ఇండియాలో కమ్యూని రమును గూర్చి కామన్సు సభలో వింటర్స్ ప్రభు వొక తీర్మానము ప్రవేశపెట్టి సభ నాపుజేయవలెననిరి. నార్త వెస్టు ప్రాంత యధిపతి ప్రభుత్వమున భయపడుటకు సరిపట్టు తెగవారు తిరగబెట్టెను. ఇందున్నారని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మే 5 తేదీని టెంపరరీ ప్రకటనమును చేసిరి. మిప్రసిద్ధ పోలీసు అధికారి వాపుటకు కారణము రెడ్ మర్డలు ప్రచారమే యని పోలీసు రనిరి. ఈ చిట్కలకు గూడ ఇదే కారణమనిరి. హెండల్ సగా రీ ఉత్తరప్రము అందుకొనక పోవుట ఆ కృత్యముగ నున్నదట. హెండల్ గుగారి కీసంగతులు తెలిసియే యుండుననిరి. కోమింటరను కాంగ్రెసు సభలో చెప్పిరి. తత్సంబంధమున ఇండియావారు చేసిన పనినికొర్చి చెప్పిరి. వారి ఏజెంట్లు పనిచేయుచున్నారనిరి. ఇండియా కార్యాలయ ప్రకటనలు విదేశాంగ మంత్రి జేరినవాయనిరి. కమ్యూనిస్టు ఆందోళనము పెట్టుకొనుటచే ఈ విషయమును కమ్యూనిస్టు అధికారులకు చెబువరాదా యనుచున్నారు. సోవియటు ప్రభుత్వమునకు చెలిపెదరా యనుచున్నారు.

ఇండియాలో ప్రచారము జేయుట మానుకొనెదరని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు అభయమిడియు ఇట్లు భిన్నముగ ప్రవర్తించుచున్నారుగాని రషీయా ప్రభుత్వమునకు చెలిపెదరా యని వింటర్స్ గారు రడిరి.

పెషావరు అల్లరులలో కమ్యూనిస్టులు జోక్యము కలుగజేసుకొన్నది లేనిది ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చెబుచున్నట్లు ఎట్టి నిర్ణయమునజేయవలెదని డార్ల నుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. సోవియటులు భిన్నముగ ప్రవర్తించిరని తక్షణము ఈ సభకు చెబుటలరని నా, సోవియటులు జేడికొన్ని ఒడంబడిక సమముగా నానుచునే యెన్నడువరకు జరిగి భిన్నముగ ప్రవర్తించిరని నా ఆయ్యది ప్రమాదకరము అయినచే కావడీ ప్రభుత్వముచే నిర్ణయించవలసియున్నది యెను డార్ల నుగారు రడిరి. అట్టి సందర్భమున ఎట్టి నిర్ణయము తీసుకొనదీగూడ ప్రభుత్వమే నిర్ణయించవలెననిరి. కమ్యూనిస్టు ప్రచారమునుగూర్చి చెబువలెనని ఆరోపణలను పరిశీలించుటకు ఏర్పాటులు జేరినవి హెండల్ గుగారినిరి. ఈవిషయమును గూర్చి సంతకాలితులను బెన్సు గారికిజేరి కమ్యూనిస్టు ప్రచారమున్నదని తోచినచో మరింతసాత్వ్యమును ప్రవేశపెట్టెదరు. దానిని దీనిని తహాళీలు చేసిమాపెదరు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారంపు ప్రకటనలన్నియు ఇండియామంత్రికి అందుదునే యున్నవనిరి.

డార్ల గారి ప్రత్యుత్తరము ఎంతయు అసంపూర్ణిగా నున్నదని కింగ్స్ గారు చెప్పిరి. సోవియటులు మనలను పరిభవించుచుండ మన ప్రభుత్వమువారు మిన్నకున్నారనిరి. కలహములను కలయబెట్టి ఇండియాలో ప్రాణాప్తమును గలగజేయుచుండ బ్రిటిషువారు కడలకున్నారనిరి. సభ లేచుటచే చర్చ ఆంతమొందెను.

సామ్రాజ్యపత్రిక సభ

లైమ్స్ పత్రికా కర్మనుండన్న లేబరు ఆఫ్ఫీసర్ గారు సామ్రాజ్య పత్రికా సభకు ఆధ్యక్షుడుగను కర్నలు ఉడుగు గారు డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగాను నియమింపబడిరి. ఈ సభ లండన్లో నేటిదిను ప్రారంభమయెను. రేపు సామ్రాజ్య సమస్యలనుగూర్చి ప్రధానామాత్యుడు మాట్లాడును. ఇండియా మంత్రి భారత వ్యవహారములనుగూర్చి ప్రస్తావించును.

జననిన బిరుదములు

(వైరెస్)

రంగ్లీ, 2:—బ్రిటిషు స్వయానాయమంత్రి నాయలు బక్స నుగారికి వీరు బిరుదమునొసగిరి. ఇటీవల ఆమెకొ రాయబారిగ నన్న సర్ ఈస్టిండియాగారికి గూడ పీరుబిరుద మాయబడినది. కోల్కత్తాను కంపెనీ సాపకడకు ప్రెసిడింట్ రోయ నుగారికి బారెట్టు బిరుదము నిచ్చిరి.

హిందూదేశ స్థితి

హిందూదేశ స్థితిగూర్చి ఇండియామంత్రిగారు సామ్రాజ్యపత్రికా సమావేశములో నిన్నుడిదినము ముచ్చటించిరి.

ప్రత్యక్షలేఖలు

నర సాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

గాంధీమహాత్ముని నిర్వహణము

జూన్ 1 :— క్రిందటి నెల 28-వ తేదీ మధ్యాహ్నమున డిల్లీ గ్రామములో జరిగిన మానవసాపురం తాలూకాలో మావేళములో శ్రీ గాంధీమహాత్ముని నిర్వహించి దేశములో అత్యంత అకాలిని కలుగజేసినందులకు వాలంటీరులను పంపించినందుకు గుర్తు మెంటువారిని ఖండించుచు శ్రీయుత శ్రీచర్ల నల్లరాజుగారిచేతులను నురి ఏడుగిరె కనున్ పెట్టబడి తీరాన మేకగ్రీవముగా జోర్లువారిచే నా మోడింపబడినది.

శ్రీయుత కళా బ్రహ్మయ్యగారికి నోటీసు

నరసాపురం తాలూకా నడిపూడి కాపురములను తూర్పు గోదావరిజిల్లా అమలాపురం తాలూకాలో కాంగ్రెసు నాయకులుగానుండి ప్రస్తుతము జైలులులోనున్న శ్రీయుత కళా వెంకట్రావుగారి కిండ్రి గారగు శ్రీ కళా బ్రహ్మయ్యగారికి ఇండియన్ పీస్ కోడు 157 సెక్షనుక్రింద సహాయపీ చెప్పవలెనని అమలాపురం తాలూకా తహశీల్దారుగారు నోటీసు జారీచేసిరి. ఈయన నుమారు 55 సం॥ల వృద్ధులు. ఎన్నడును రాజకీయోద్యమన పాల్గొనలేదు. వీరికి అమలాపురం తాలూకాలో గూడా భూసపతి కలదు. ఈ మధ్య అమలాపురం పోయినపుడు వెంకట్రావుగారి స్నేహితులను బంధువులను అయిన కొందరు వాలంటీర్లు బ్రహ్మయ్యగారియింట బసచేసి, భోజనము చేసినందుల కీయనకు నోటీసును బంపిరి. అమలాపురంలో వీరికేను యీ నెల 5-వ తేదీని విచారణ జరుగును.

నెల్ ప్రి మరు

మానసిక గోదావరిలోని జిల్లాబోర్డువారిదైన నెల్ ఓడను జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులైన శ్రీయుత పెన్నెత్త కెద్దిరాజుగారిచే వేలమువేయబడిగా నీగోజున దానిని అబ్దుల్ వాహబ్ సాహెబుగారిచే రు 5100 లకు కొనబడినది. ఇంతటినుండి సాహెబుగారి యజమాన్యమున నీ ప్రిమరు తిప్పబడును.

రేపల్లి

29-5-80 వ తేదీ మొదలు ప్రతిసాయంత్రము నాలుగు గంటలకు రైలుస్టేషనువద్దనున్న మైదానముమీద బహిరంగసభ జరుగచుండెను. ప్రతిదినము శ్రీయుత కూచిపూడి ప్రభాకర కాశ్రి గారు ప్రస్తుతపరిస్థితులం గురించియు, నడుపుచుండుండిరి.

31-5-80 వ తేదీ యనజనసంఘమువారు వుదయము 10-గ్రామమున గై కొని పట్టణమంతయు యూరేగించి ప్రతియింటను విద్యము ముందైన పదార్థములన్నియు బ్రోగు చేసిరి. సాయంత్రము రామకృష్ణ రీసంగురూము వద్ద మూడు వందల యేబదిమంది బీదలకు అన్నదానము జేసిరి.

సాయంత్ర మొక బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీప్రభాకర కాశ్రిగారు ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారి జీవిత చారిత్ర మంతయు పూసగుచ్చినట్లుగా జెప్పిరి. యనజనసంఘము వారు శ్రీ ఆంధ్రరత్న పటమును యకోలార్తి జేయించి రామకృష్ణ రీసంగురూమునం దుంచుటకుగాను పదహారు రూపాయలు ధర్మ విచ్చియుండిరి.

80-5-80 వ తేదీన జిల్లాకలెక్టరుగారు దయజేసి గ్రామ మందుండు పెద్దల కొందర నావ్యవించి యొక సభజేసిరి. వారి కదురుగ శ్రీ ప్రభాకరకాశ్రిగారి యాధిపత్యముక్రింద నొక గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. విదేశీ వస్త్రములు కుప్పకప్పుల దహనము జేసిరి. నల్లూరు వాడవల్లం శ్రీయుత యార్లగడ్డ శ్రీకృష్ణం చౌదరిగారిని పుష్పవల్లము క్రిందను యొక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించి వి. తరగతిలో జేర్చి రాజమండ్రి బంపిరి.

(ఒక విలేఖరి)

కొందరు నారిమణులు

అదృష్టవంతులు. సౌందర్యమును రూపించునట్టి క్రమమైనట్టియు, నున్నితమైనట్టియు లక్షణములతోనే పుట్టుచున్నార; ఏస్త్రీగాని తనచర్యమును గురించి కొంత శ్రద్ధ వహించి, ప్రయత్న తీసుకొనిన సౌందర్యముగా నుండగలదు. సౌందర్యముతో జన్మించిన స్త్రీమాడ తన సౌందర్యమును పోనీయక యుంచుకొన గోరినచో తనచర్యము విషయమై శ్రద్ధవహించవలెను. చర్యము విషయమై మంచి శ్రద్ధవహించునట్టి స్త్రీ అనాకారముగా నున్నను మిక్కిలి సౌందర్యవంతురాలుగా మారును.

చర్యమును గుఱించి శ్రద్ధవహించుటకు ఉత్కృష్టమైన పద్ధతి ప్రతిరాత్రియు మంచి గీజి టాయిలెట్ క్రిముతో రుద్దుటయు, ఇదిగాక పగటిపూట మంచి అదృశ్యమవునట్టి క్రిమును వాడుటయు. ఈపనికి శ్రేష్ఠముగా తయారుచేయబడినవి ఏవన:—

పి. పి. ఎన్ క్రిమ్

రాత్రిలందు రుద్దుటకు

పి. పి. ఎన్ స్క్రూ

పగటి పూట వాడుటకు

వీటి ఉపయోగము యే స్త్రీకియైనను సౌందర్యమును వృద్ధిచేసి కాపాడును.

పాడి, లేక, జిడ్డుగానున్న శిరోజములనుపరిశుభ్రపరచి, వాటికి అందమును కలిగించుటకై రెండురకములుగా తయారుచేయబడిన పి. పి. ఎన్ హెంపూగుండను గూడ నుపయోగింపుడు.

పి. పి. ఎన్ మిశ్రమములందు యేమాత్రమును జంతువులకొప్పు చురుటలేదు. తయారుచేయబడునప్పుడును, చేతితో ప్యాకుచేయబడునప్పుడును తాళబడు లేదు

పేరు

విలాసము

THE OATINE CO.—Prinsep St., Calcutta.

కావలి

జూన్ 1:— ముఖ్య భాసా మహారావుగారు 80-5-80 వ యీ గ్రామమునకు వచ్చి మహాసభి ఉదయం మునుమాడ గ్రామమునకు వెళ్లి అచ్చటి ప్రజలందఱును సత్కారహోద్యమమును గురించియు మద్యపాననిషేధమును గురించియు విదేశీ వస్త్ర బహిష్కారమును గురించియు ఉపన్యసించిరి.

అదే సాయంత్రము వారు చెంచుగానిపల్లెయను గ్రామమునకు వెళ్లి ఉపన్యసించిరి. 31 వ తేదీన వారు గట్టుపల్లె గ్రామమునకు వెళ్లి అచ్చట ఉపన్యసించి విదేశీవస్త్ర దహనమును జరిపిరి. వీటి ఉదయం వారు చింతలపాలెం వెళ్లి అచ్చట గూడ ఉపన్యసించి ప్రజలందఱును ఉద్యమమును తెలియజెప్పిరి. ప్రతి గ్రామముందును ప్రజలు విదేశీవస్త్రమును బహిష్కరింతు మని యు, మద్యపానమును రూపుమాప కంకణము కట్టుకొందు మని యు ప్రమాణము చేసిరి. (ఒక విలేఖరి)

ప. కృ. మం. కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీయుత నల్లారి పాపయ్యగారి యింటిని సోదాచూచుట

తెజవాడ, జూన్ 1:— నిన్న మధ్యాహ్నము లోనుపో తీసుయిన స్నేహ్యుర తెజవాడలో ఆంధ్రరత్నభవనము సోదాచే యుచుండగా తాలూకాపోలీసుయిన స్నేహ్యుర పడచుటివానిలంక వెళ్లి ఆచట పల్లిమకృష్ణాచందల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడగు శ్రీయుత నల్లారి పాపయ్యగారి యింటిని సోదాచేసిరి. (ఒక విలేఖరి)

అంగలూరులో సత్కారములు అరెస్టుచేయబడుట

బందరు, జూన్ 2:— నిన్న సాయంకాలము గుడివాడ నుండి పోలీసువారు కొంత రిజర్వుపోలీసుదళమునుగూడ వెంట దీసికొని అంగలూరు వెళ్లిరి. అచ్చట ప్రముఖులైన సత్కారములకు రి మండిని అరెస్టుచేసిరి. పతాకములనుగూడ పోలీసువారు ఎక్కువగా లాగికొనిరిని తెలియుచున్నది. ఈ ఉదయమున కొత్తవరం గ్రామమును పోలీసువారు చుట్టుముట్టిరి. పోలీసుదళము నందు 200 మంది కలరు.

అంగలూరు గుడ్డవల్లేరు గ్రామములలో

144 సెక్షను ప్రయోగించుట

అంగలూరు గుడ్డవల్లేరు గ్రామములలో ప్రముఖులైన 10 మంది కాంగ్రెసువారికి 144 సెక్షనుక్రింద నోటీసు లంప జేయబడినట్లు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

* * * *

ఆకెళ్ల ప్రకాశముగారికి 2 యేండ్లు కఠినశిక్ష

రాజమండ్రి, జూన్ 2:— అమలాపురం తాలూకా థిల్లువిల్లి కాపురములకు ఆకెళ్ల ప్రకాశంగారిని పీనలంకొడ్డు యొక్క 117, 426 సెక్షనులక్రింద మద్రాసు సాల్టుచట్టము యొక్క 74 వ సెక్షనుక్రిందను రాజమండ్రి బాయింటు పేజి ప్రేటుగారిచే విచారణచేయబడి 2 ఏండ్ల కఠినశిక్ష జేసిరి. వీరితరఫ్ఫైన యర్రమిల్లి లక్ష్మీవతిగారు పోలీసుసాక్షులను ప్రశ్న పరీక్షచేసి వాదము చేసిరి.

జాబులు

కృష్ణామండల గ్రామాధికార్లు ద్వితీయసభ

ఈసభ ది 9-6-30 తేదీ మధ్యాహ్నం 2 ఘంటలకు బెజవాడ మారుతీమోతేహాలనందు జరుగును. కనుక గ్రామాధికారులు తప్పక వయచేయ కోరెదను.

బొడ్డపాటి పూర్ణచంద్రరావు,
జాయింటు కలెక్టర్.

విదేశవస్తుముల మార్పులవద్ద వికేటర్లు

రాజమండ్రి, జూన్ 2:— రాజమండ్రి వాలంటరీ మాడు దినములనుండి ఈ పట్టణములోని విదేశీవస్తుల గుణాదు ములవద్ద వికేటర్లుచేయబడుచున్నది. బట్టలు కొనుటకువచ్చిన వారి విదేశీవస్తు బహిష్కరమువల్లను స్వదేశీవస్తులగునెలను గలగు లాభములను బోధించి విదేశీవస్తుముల కొనకుండి జేయుచున్నది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

సవరణలు

29-5-30వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో ప్రీతిములు ప్రీతిపాదం వెంకటరామయ్య, కంబోజ సర్వేశ్వర శాస్త్రిగారు విజయనగరములో నిర్మంధి-పబ్లికేటుల ప్రకటింపబడినది. అట్లుకాక వారు విశాఖపట్టణములోనే నిర్మంధింపబడిరి. సాత్రుల సవరణకు గురింప ప్రార్థింతులు.

30-5-30 తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో విశాఖపట్టణము తీర్పులు అను అనుభవకరించి వార్తలో ప్రీతిములు గారి జరిమానా గంటలలో వసూలు చేయవలెనని కోరబడినటుల సారపాటున పడినది. అట్లుకాక వారి అర్హితుండి వసూలు చేయవలెనని తీర్పు చెప్పబడినది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

శుద్ధ అబద్ధము

ఆంధ్రపత్రిక యేలూరు స్వకీయవిలేఖరి "రాజధానిపథ యేలూరు" అను తీర్పు క్రింద "కే. వెంకటరామయ్యగారు పదమ సభలో ఉపన్యసించిరి" అని 27-5-30 తేదీని ప్రాసినవృత్తాంతము 30-5-30 తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింపబడినది. నేను సదా సభకు వెళ్లనలేదు. ఉపన్యసించనలేదని పాఠకులకు తెలియపర్చుచున్నాను.

బహుశాయీ, "కే. వెంకటరామయ్యగారు" అని ఆంధ్ర ప్రాంత ప్రపథా యను నోటిను తెల్పుచున్నట్టి కార్యదర్శులలో నొకరున్ను తింగళ్లమాటి వాస్తవ్యులైన కొనకాల వెంకటరామయ్యగారై యుండవచ్చును. కావున యీపేరుతో యేలూరుయైన వ్రాయవలసిన యింటిపేరుతోసహా వ్రాయవలయునని యిందుమాలముగా ఆంధ్రపత్రిక "యేలూరు స్వకీయవిలేఖరి" గారికి తెలియజేయుచున్నాను.

మకాం, రాజమండ్రి } కుమారు వెంకటరామయ్య
31-5-1930 } నెనెలు మెంబరు.

కోటిపల్లిలో శ్రీ సాంబమూర్తి ఖద్దరునిలయం

ది 30 మేయు 1930 సం॥రం కుక్రవారం సాయంత్రం 4 గంటలకు రామచంద్రపురం తాలూకా కోటిపల్లి గ్రామంలో గ్రంథాలయమువద్ద బహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీయంత గోవింద రాజుల కొండలరావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయంత గోదావరి సత్యసాయిగారు దేశములో ప్రస్తుతపరిస్థితులను వివరించుచు యీ గ్రామంలో ఖద్దరు ఉత్పత్తి సంఘమును స్థాపించి మనకు కావలసిన ఖద్దరు నుంచి తయారు చేసుకొనవలెనని ప్రబోధించిరి. అందుపైని వాటా 1 కి రు 5-0-0 ను 500-0-0 లు వారంకోజలలో వసూలు చేసి దూది కొని పని ప్రారంభించుటకు తీర్మానించడమైనది. సభలో వెంటనే రు 300-0-0 లు వసూలు అయినది. ప్రస్తుతము యింటు ఇరువది రాట్లములు పనిచేయుచున్నవి. యిందు సరిపడు ఏకులు యింటు వాలంటరీయరులే తయారుచేసి సప్లయ చేయుచున్నాను. త్వరలోనే పని ప్రారంభింపబడును.

యాభిగ్రామంలో విదేశీవస్తుములను పూర్తిగా బహిష్కరించుటయనునదియను కావలసిన ఖద్దరును గ్రామంలోనే తయారు చేసుకొనవలసినదనియును శ్రీయంత రావిపాటి సత్యనారాయణగారున్ను, నందూరి నరసింహాచార్యులుగారు, యిం ద్రకంటి వెంకట్రావుగారు, చిట్టూరి వెంకటరంగప్రకాశరావు గారు, యీ తాలూకాలో శ్రీవముగా ప్రచారము చేయుచున్నారు. కల్లు సారానిషేధపు వస్తువులను గూర్చి కూడా తీవ్రమైన ప్రచారము చేయుచున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

బెజవాడ శిబిరమును పోలీసువారు సోదాచేయుట

పుస్తకములు మున్నగువాటిని తీసుకొనిపోవుట

బెజవాడ, జూన్ 1:— అన్నటికోజున (30-5-30) మధ్యాహ్నము బెజవాడ సర్కిల్ యొక స్వేచ్ఛరుగారును, ఇద్దరు పలు ఇతర స్వేచ్ఛరులను, 25 మంది రిజర్వు కానిస్టేబులును వచ్చి బెజవాడ కాంతిశిబిరమును ముట్టడించిరి. "సావర్కరుగారి భారతీయ ప్యాకెట్టయ్యదము" "సందర్శించుగారి శృంఖలా బద్ధ భారతము" మున్నగు నిషేధనాజ్యయముకొరకు పలుమేజి ప్రేరీటుగారు బారీచేయించిన పెర్మిటరంటు పుచ్చుకొని సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు లావలికివచ్చి కాగితములు పుస్తకములు వెదకసాగిరి. ఆరతులం ఉప్పుగల మూడుకవర్లు, "సత్యాగ్రహ ఉప్పు" అని అచ్చువేయబడిన ఖాళీకవర్లున్న తీసికొనిరి. వాని తోపాటు కొన్ని కాంగ్రెసు రిజర్వు వాలంటరీ టిప్పులు తీసికొనిపోవునండగా "ఇది న్యాయ శాస్త్రవిరుద్ధము" అని అక్కడివారు మందలించినను వారు వివకుండా, తీసికొనిపోయిరి. రాట్లకులగడినూడా పోదామానిరి. రాష్ట్రీకాంగ్రెసు సంఘమువారి రిజర్వులనున్న పుస్తకములకూడా తీసికొనిపోయిరి. రైల్వేగేడునుకూడా తీసికొనిపోయిరి. సోదా 2 మొలలు 6 గంటలవరకు జరిగెను.

ఈసమయముననే బందరులోకూడా పోలీసువారు కాంతి శిబిరమును సోదాచాచి కొన్ని కాగితములు పుస్తకములు తీసికొనివెళ్లిరి. పురాణం నూరిశాస్త్రిగారి యిల్లుకూడ సోదాచాడనెను.

పడమటలో నల్లూరు పాపయ్యచాదరిగారి యిల్లుకూడ సోదాచాచిరి కాని ఏమియు తీసికొనిపోలేదు.

దుకాణదార్లు వలంటరీకులను కొట్టుట

30-5-30 తేదీన సాయంత్రం 6 గంటలకు అరండలు పేట సారాధుకాణము దగ్గర పికేటింగుచేసి నందులకు వాలంటరీ ర్వులలో కాకాని వెంకటరత్నంగారిని, మేదరమెట్ల సీతారామయ్యగారిని దుకాణదార్లు చెంపదెబ్బ కొట్టి తిట్టిరి. వెంకటరత్నంగారిని జెండాకరతో మెడమీదకొట్టిరి. చేతి గడియారమును పనులకొట్టిరి. సీతారామయ్యగారి టాపీని లాగికొనిరి. టాపీని, జండాను తగులబెట్టిరి. ఇంతలో అక్కడ గుంపుగూడిన 200 మంది హిందువులకును మహమ్మదీయులకును వాలంటరీయందును, ఉద్యమమునందును, సానుభూతి కలిగినది. ఇట్టి అక్రమములు జరుగుమండిన మేము ఊరకుండము అని వారనిరి. ప్రతిదినము పికేటింగు జరుగుచున్నది. త్రాగుడు పశ్యువున్నది.

(ఒకవిలేఖరి)

పోలవరం ఏజెన్సీ

జూన్ 1:— నిన్నరాత్రి యీ గ్రామములో సభజరిగినది. పురప్రముఖులు యావన్నుండి సభకు విచ్చేసిరి. ప్రస్తుతము ఆలమురు వాస్తవ్యులు శ్రీయంత కంభంపాటి సోమయాజులు గారు సభలో గంభీరవ్యాసమును వాచించిరి. శ్రీయతులు పునులూరి కొండరామయ్యగారు పురజనులు శ్రీ సోమయాజులుగారు చెప్పిన సంజులను ఆవరణముం దువలసినదనిన్ని యేజెన్సీకి గౌరవము లేవలెననిన్ని కోరిరి. సభ్యులెల్లరు అధికారాన్నికూడ కనుపరచిరి

బర్మాదేశములో రంగున్ బర్మీలకు ఆద్రులకు జరిగిన కొట్లాటలో వాతు లై నటుమంటిన్ని గాయపడినటుమంటిన్ని ఆంధ్రకుటుంబములకు యీపురవాసులను ఆశ్రమవాసులను తమసానుభూతిని తెలియబరచిరి. బర్మాఆంధ్రులతో పూర్తిగా యేకీభవించిరి.

దేశముకొరకు జైలునకు పోయిన దేశభక్తులను ప్రశంసించుచు ప్రాణములు అర్పించిన ధీరుల కుటుంబముల వారికి సానుభూతిని తెలియబరచిరి. జయజయధ్వానములతో సభ ముగిసినది.

(ఒకవిలేఖరి)

గుంటూరు

గుంటూరు సత్యాగ్రహశిబిరాధికారి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు

30-5-30 తేదీ సాయంత్రం స్వరాజ్య మైదానమున శ్రీయంత డాక్టరు ఆమంచర్ల శేషచలపతిరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరుపబడినది. ప్రేక్షకులు 1500 లకు పైగా హాజరైరి. శ్రీయతులు వాచిలూ గోపాలకృష్ణయ్య, సాహితీసమితి అధ్యక్షులకు శివశంకరశాస్త్రిగారు మొదలుగా గలవారు ప్రభుత్వమువారిచే ప్రచురింపబడిన ఉప్పుపన్ను, మద్యపానము మొదలుగా గల కరపత్రములయందలి యాక్షేపణీయముల దెల్పుచు గంభీరవ్యాస మొనర్చిరి. రాత్రి 12-30 గంటలకు సభ ముగిసెను.

ముదవనూరు

మే 30:— మహాత్మాజీ ఆజ్ఞానుసారముగా మే 15 తేదీన మా గ్రామమునుంచి 1 తుమ్మల కొలయు 2 తుమ్మల పెదసత్యనారాయణ శిశుమ్మల సీతారామయ్య 4 అన్నే కేశవా 5 కుర్రా వెంకటరత్నం 6 కుర్రా పుల్లయ్య 7 కుర్రా వెంకటయ్య 8 తిరురనేని వెంకయ్య 9 మొవ్వ సత్యనారాయణ 10 పువ్వల భక్తవత్సలుడుగార్లు కాంతి సైనికులు బయలుదేరి, మా గ్రామము మాపరిసర గ్రామములందు తాగెలను పూర్తిగా నరికివేసివారు. నందమూరు గ్రామరిపొర్టువ న యీ క్రిందివారిని కాటూరులోను మా గ్రామముందు అరెస్టు చేసియున్నారు. వారిని మోటారు మీద హోతులతో సహా ఉత్పన్న జరిపి గ్రామస్తులు పంపియున్నారు.

అరెస్టు అయినవారు:—

- 1 అన్నే కేశవార్యగారు (బహువర్య ఆశ్రమవిద్యార్థి)
- 2 కుర్ర వెంకటరత్నంగారు
- 3 తుమ్మల కొలయుగారు
- 4 తుమ్మల పెద సత్యనారాయణగారు

పైవారికి తొమ్మిది నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడినది. తర్వాత 6 నెలలు బెజవాడ తుమ్మల ప్రస్తుతము పికేటింగుచేయుచున్నారు. వీరుకూడా శిక్షారోపాలరెట్టుచేయబడుదురని తెలియవచ్చుచున్నది. మరియు ఖాదీపరిశ్రమలయం స్థాపించుటకు గ్రామసులచే 1000 రూపాయలవరకు చందాలు కేటబడినవి. గ్రామస్తులచే మీటింగుచేయబడి గ్రామాదాయమునుంచి సారాదుకాణదానకు కష్టము క్రింద 500 రూపాయలు యిచ్చి గుణాము మూయించుటకు తీర్మానించబడినది.

పవిత్రా నంద

నెల్లూరులో చెట్లను నరికినందులకు 20 మందిని అరెస్టుచేయుట

మదవనూరులో శ్రీయతులు ఏ. యల్. సాంబ శివరావు, అంకాల నరసింహమూర్తి కందుకూరు ఆదినారాయణయ్య, బిరధవోలు శేషురెడ్డి, మావడి బాలయ్య, సప్రం వెంకటసుబ్బయ్య తాలపరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి, ఆపుల వెంకటస్వామి, కాటికాల నరసయ్య, చిట్టమూరు ఆదెప్పరెడ్డి, బిరధవోలు సుందర రామిరెడ్డి, సప్రం సుబ్బయ్య, పనుపులేటి వెంకయ్య, పింజల వీరాస్వామి, ఆకలపాక సుబ్బరామయ్య గార్లను అరెస్టుచేయుట.

నెల్లూరు, జూన్ 3:— వీరినందరిని చెట్లనరికినందున మదవనూరులో అరెస్టు చేసి ఆటనుండి నెల్లూరు పలు జైలుకు తీసుకొనివచ్చిరి. వీరి వెంట వేలకొలది ప్రజలుకూడ నెల్లూరువచ్చిరి. మదవనూరులో గ్రామస్తులు విదేశీవస్తుములను తగులబెట్టిరి. కొవ్వూరు తాలూకా

పెదపుట్టెడులో శ్రీయతులు తలగ సుబ్బరామిరెడ్డి, పెనుబల్లి వెంకురెడ్డి, రామిరెడ్డి వెంకట రమణరెడ్డి, ఇందూరు వెంచలురెడ్డి ములుమూరు సుబ్బరామిరెడ్డి, గార్లను అరెస్టు చేయుట.

వీరినికూడ చెట్లనరికినందుకే అరెస్టు చేసిరి.

విదుగురు గ్రామముననబులు రాజీనామా

నిచ్చుట

ఇదివరకు ముగ్గురు రాజీనామా నిచ్చిరి. ఇప్పుడుగోట పోలూరు గ్రామము వసబుతు, దామరచుడుగు గ్రామమున పలు సుగూడ రాజీనామాల నిచ్చిరి

ఈ నెల 6 వ తేదీని మైసాదువలంటిరుల కేసు విచారణ జరుగును. ప్రజలందఱుకూడ చెట్లను విస్తారముగా నరుకుచున్నారు. (స్వ. వి.)

నెల్లూరు సత్యాగ్రహనియంత శ్రీయతుల ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిపైని కేసు

శ్రీయతులు ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య

రాష్ట్రపల్లి రామసుబ్బయ్య, మేనకూరు సీతారామ రెడ్డిగార్లకు నమనులు పంపుట

నెల్లూరు, జూన్ 3:— రామసుబ్బయ్యగారు మండల కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు సీతారామరెడ్డిగారు కావలితాలూకా బోర్డుకు ఇదివరకు అధ్యక్షుడుగా నుండినది. బుచ్చి రెడ్డిపాలెం వాస్తవ్యుడు. వీరికి ముగ్గురికిని 114, 143 సెక్కుల క్రింద సమములు పంపబడినది. ఈ నెల 6 వ తేదీ ఉదయమున 8 గంటలకు నెల్లూరు డిప్టీ సేజిస్ట్రీటు కోర్టులో విచారణ జరుగును. (స్వ. వి.)

డక్కా అల్లరులు

కలకత్తా నాయకుల ప్రకటన

కలకత్తా, జూన్ 1:—రామానందభట్టి సర్. పి. సి. రే, సర్ నీలకంఠ సర్కార్, కె. సి. నియోగి ఐ. ఐ. సేన్, గారలను మరి కొందరులు డక్కా అల్లరులగుర్ని ప్రెస్సు ప్రకటన గావించుచున్నారు. మొనమున్న డక్కాలో జరిగిన అంతరికలహములు అల్లరులు తెంగాలు సందు కాని, ఇండియాలో గాని భార్యమెప్పుడును జరిగియుండలేదు. గృహములను కావలెననిదోచుట, పట్టపగలు విధులలో కోట్లుట, ఎట్టి అటంకమును లేక ప్రజలపైన యాకల్లోలము ప్రతిపాదమైనది. ఆస్తి ప్రాణములకెంత నష్టమునాటిల్లినదియు దృఢముగా తెలియరాదు. జనల నిత్యకృత్యములు నిర్బంధమైనవి. ప్రభుత్వమే అటు నిలిచిపోయినటులున్నది. న్యాయస్థానములు దినములపర్యంతము మాత్రపడినవి. కొన్ని దినములు తపాలాబూడ నిలిచిపోయెను. ఇప్పుడుకూడ తంతిరపాలు సక్రమముగా చేరుటలేదు.

పురమంతయు అల్లరిమాకకు పశ్చిమే వారిరాజ్యముకొంద నున్నది. డక్కానుండి భయోత్పాతులై స్త్రీలు పురుషులు విపరీతముగా వదలిపంపిచున్నారు. అంతరికలహములకు మేమెప్పుడు భేదమందుచున్నాము. కాని యెందులకు డక్కాలో మాటి మాటికిని ఈ అల్లరులు సంభవించుచున్నవో విచారణీయము. జననరీమెదలు ఇప్పటికి మూడుమాసలు డక్కాలో యిట్టి అల్లరులుజరిగినవి. ప్రతిసారియు ఏదో చిన్నసాకుతో కలహము ప్రారంభమగుచున్నది. ఇటీవలి అల్లరి పూర్వపు వానిని తలదన్నుచున్నది. ఇరు పక్షముల వారిలో దోషమెవరిదని నిర్ణయించుట మాపనిగాదు. కాని ప్రభుత్వధికారులు తగిన చర్యను పుచ్చుకొనక తమ అసమర్థతను వెల్లడిచేసిరిని నొక్కి చెప్పవలయును. మరి దేశమందెల్లడలను కాపనోల్లంఘనము నెదుర్కొనుటకై ప్రభుత్వము తీసికొను చున్న శ్రద్ధ సంతోభము చూచినయెడల ఇచ్చటి అశ్రద్ధకును పనికి మాలినతనమునకును వ్యత్యాసము తెల్లముగాకమానదు. పలుకుబడి గల నాయకులు, కాననసభా సభ్యులు, పెద్ద అధికారులకు ఆగత్య సందేహములను పంపినారు. పోలీసులఅశ్రద్ధ (ఇంకను విపరీతమేమేని కావచ్చును) ను గూర్చి అపనింద లందరును పలికి కొనుచున్నారు. దోపుడులు మొదలైన నేరములు పోలీసులయెదుటనే యెట్టి అడ్డును లేక జరిగినవని కూడ వార్తలు కలవు. డక్కా విశ్వావిద్యాలయోపాధ్యాయులు, అల్లరి మాకపాలబడి యనుభవించినారు. పత్రికలలో ఇట్టి నేరములనే పోలీసులపై మోపుచు, పత్రికలందు వ్రాసియున్నారు. వ్యక్తిలేఖలు కూడ ప్రెస్సులో ప్రచురమైన కొలది వార్తలను మరింత వృధాపఱచుచున్నది. చుట్టుపట్టుకూడ యీ విద్యేషము ప్రాకొను నూచనలు గలవు. అప్పుడు తూర్పు బెంగాలంతయును అల్లరులతో ప్రజ్వలించగలదు.

నాగరికతపేరు పెట్టుకొను ఏ ప్రభుత్వమును ఇట్టి అరాజకమును ప్రబలింపుటవలన తన శ్రేయస్సునకే భంగము తెచ్చుకొనును. మరి తమగౌరవమును చూచుకొనునా రైనయెడల ప్రభుత్వము వీలెంత త్వరలో న్యాయమూర్తుల నొక విచారణ సంఘముగా నేర్పరచి బహిరంగముగా విచారణను జరిపి పోలీసుల చర్యలనుకూడ పరీక్షించి సత్తమును వెల్లడించునట్లు చేయవలెను. (ప్రీ ప్రె.)

కలకత్తా, జూన్ 1:—గత శుక్రవారమునాడు డక్కా ఎటులుండినది విధించుచు, ప్రీ ప్రెస్ ప్రత్యేకవిలేఖలి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

నిన్న యొక్కడను దోపులు జరిగినట్లు వార్తలేకున్నను పరిశీలులు దుర్బలముగ నేయున్నవి. విధులందు సంచారము లేదు. దుకాణములు మాత్రపడియున్నవి. రాకపోకలు మృగ్యము. ఉద్యోగులు రాలేనందున కొద్దులు తెలుచుటలేదు. తపాలు నిలిచిపోయినవి. తంతులుకూడ అధికారులవిత్తపై యివరము పోవుచుండుటలేదు. ఇంపీరియల్ స్టాంపులోకూడ కొన్ని దినములుగా పని సాగుటలేదు.

అహింస పద్ధతులపనుస్య క్లిష్టముగానున్నది. విశ్వపు అంగళ్లు చాలవరకు దోచుకొనినందున, యిరచోట్లనుండి విశ్వము వచ్చుటలేదు. డక్కానుండి భీతాహులైన జనులు వరుసగా నూర్చుకొని నారాయణగంజ్, మైమిన్గింగ్ ప్రాంతములకు పారి పోవుచున్నారు. ముఖ్యముగా అల్లరి రంగములు సక్రమముగా బహు, ఫరాన్ గంజ్, పతూంతలి ఇస్లాంపూర్, చౌకీబజార్, చన్నపూర్, నాయబజార్, నవాబుపూర్ మొదలైనవి, నరండియా దయాగంజ్, ఫరీదాబాద్ పెన్ను బోగీస్ ముఖ 800 మంది సాయుధభటులుయంగళవాగమునుండి అల్లరిరంగములందు గస్తు కాయుచున్నారు మొన్నటి రోజున, కొందరు కురక దుండగిండ్లు బాబుదుర్గాప్రసాదదాసుగారి గృహమును దోచుకొనజూచిరి. దాసుగారు తమ శుపాకీతో గాల్గొనికీ కాల్చిరి. దీనికిగా కొన్ని వియసములైన

తరువాత, పోలీసులువచ్చి, దుర్గాప్రసాదుగావిన తప్ప అయింటిలోని విగత పురుషులను అన్వేషించిరి. వీరికుపాకీకూడ లాగుకొనిరి. డక్కా పశ్చిమభాగమున, రాయబజారులో శుక్రవారమునాడు గొప్ప అల్లరిజరిగెను. అది కుమ్మరులస్థలము. మహమ్మదీయులు దోపిడి చేసెంచిరి. కుమ్మరులు నెమరగను ప్రాక జేసికొని తురకలను నెనకలు మరలగొట్టిరి. అప్పుడు పోలీసులు వచ్చి 100 మందిని హిందూమహమ్మదీయులను అరెస్టుచేసిరి.

మండలవార్తలు భయానకములుగా నున్నవి. రెండుకుటములవారును నదికి అదృష్టకక్ర గ్రామములలో విరివిగా కొట్టుకొనుచున్నారు. వేరొక గ్రామమున హిందూమహమ్మదీయులు బారులుతీరి యెదుర్కొనిరి. మహమ్మదీయు లోడిపోయిరి. శేఖరనగరమున విస్తారమైన దోపుజరిగెను. మాన్వేలి గ్రామమున రాయసాహెబు ని, హరిలాల్ గారి గృహమును దోచిరి.

కురువారమురాత్రి 8 గంటలకు ధల్లానగరమున పుకారాయొకటిపుట్టి మహమ్మదీయులతో కలనరముకలిగెను. కాని పోలీసులువచ్చి వానిని తగ్గించిరి. తిర్వాత్ పోలీసు ఉద్యోగులు కొందరు హేముగారి గృహములోనికిమాటి కాంగ్రెసు పంటిర్లందీరను నెపమున సోదాచేసి యింటిలోని పురుషులను కొట్టిరి. స్త్రీలకుకూడ దెబ్బలుతప్పలేదు. దీనిని పోలీసు నూపరింపెండుండుగారు ప్రత్యక్షముగా చూచుచుండి పోలీసు లంత గండేయాపవెళ్ళి రాయబహదూరు శైకంధ్రనాథుగారి గృహమునువచ్చి జనులను బాధించిరి.

పురమున మృత్యువేదంత నటించుచున్నది. (ప్రీ ప్రె.)

పోలాపూరు సైనిక శాసనము

రద్దుచేయవలెనని మహారాష్ట్రవాణిజ్య సంఘమువారి ప్రార్థన

స్వతంత్ర విచారణసంఘము నేర్పరుకవలెను

బొంబాయి, జూన్ 2:—బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికి పంపుకొనిన విన్నపములో పోలాపూరునందలి సైనికపరిపాలనమును రద్దుచేయవలెననియు, స్వతంత్రవిచారణ సంఘమునొకదానిని నియమింపవలెననియు, మహారాష్ట్రవాణిజ్య సంఘమువారు కోరుచున్నారు. ఆశ్చర్య యిట్లున్నది:—పోలాపూరు సైనిక పరిపాలనము సంకెండుండించి సివిల్ పరిపాలనమును మరల ప్రారంభింపవలెనని యాసంఘమువారు మే 26:—తారీఖున మహాబలీశ్వరముననున్న బొంబాయి గవర్నరు గారికి తంతె సంచి యుండిరి కాని యింతవట్టుకు ప్రత్యుత్తర మేమియు రాలేదు పోలాపూరులో సైనిక పరిపాలనమును ప్రారంభించి రెండు వారములకుపైగా వైసది. ఆనగరమున సివిల్ ప్రభుత్వమెప్పుడు స్థాపింపబడునో తెలియదు. అవసరములేనిది సైనిక పరిపాలన ప్రారంభింపబడెననియు అవసరముగా సాగింపబడుచున్నదనియు ప్రజ లభిప్రాయపడుచున్నారు.

సైనిక శాసనమువలని కష్టములు

సైనిక పరిపాలనములో పోలాపూరునందు జరిగిన కొన్ని విషయములను గూర్చి ప్రజలలో భేదభిప్రాయము కలదు. ప్రజలు కాంతిని గోల్పోయినారు. భయమువలన వర్తకవ్యాపారములు నిలిచిపోయినవి. పోలాపూరు ప్రజలయెడలను ప్రత్యేకముగా వర్తకులయెడలను క్రూరత్వము చూపబడెనని బహుజనులలో నమ్మకముకా నున్నది. సైనికశాసనమున న్యాయసమ్మతమున పరిపాలన లేదన్నమాట. ఎంతవరకు అవసరమో అంతకంటె వైగా ఒక్కనిమిషమైనను కాని నుంచరాదు. కావున తక్షణము సైనిక పరిపాలనను సంకెండుండించి సివిల్ పరిపాలనను పునరుద్ధరింపరాని నేను ప్రార్థించుచున్నాను.

స్వతంత్ర విచారణసంఘము

మరియు పోలాపూరు దురంతములను గూర్చి విచారించుటకు ఒకసభము నియమించుట యవ్యవసరమని నేను మనవిజేతును. ఈసంఘమునకు ప్రవావిశ్వాసమునకు పాత్యుడైన అనధికారి అధ్యక్షుడుగా నుండవలెను. హైకోర్టుజడ్జి హోదాగల యొకడు సహాధారుగా నియమింపబడవలెను. ఈవిచారణ సంఘము ప్రజలకుగాని, ప్రభుత్వమునకు గాని సాయకారిగా నుండవలెననిన పెహెవరు సంఘమువలె సంకుచితముగాక విశాలమైనదిగా నుండవలెను.

పోలాపూరు విషయమై ప్రజలలో చాల ఆందోళన ప్రబలియున్నది. అనేకవిగద్య వదంతులు వ్యాపించినవి. కావున నిజము తెలియవలెననినచో నేను నైన మూచించియుంటి పంఘముకటి అత్యవసరము. సాక్షులకు సివిల్, పిలిచి రిక్షునాయకులనలెను. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమునకు త్వరలో నిర్ణయము గావించెదదని కోరెదను. (ప్రీ ప్రె.)

గాంధీ బోపిని రివరెండు హోమ్స్ గారు ప్రశంసించుట

అమెరికాలో హోమ్స్ గారు గాంధీబోపిని ధరించుట

“దేవునిపూజించు యిత్తును యిచట నేయుండగా మిగుల నేవునిగూర్చియును దేవుని మహానుగూర్చియును అతడు మరల భూమిమీద నెక్కెందులగుగూర్చియును యేల సంభాషించెదను.” అని న్యూయార్క్ లో 4 వ వీధిలో పారుక్లయవన్యూలో కమ్ముటీ చర్చిలో జరిగిన సభలో హోమ్స్ గారు నడిచి ఆ సభలోనే గాంధీ బోపిని ధరించిరి.

ఈ బోపి నిజమైన క్రానుతో సమానమైన పవిత్రమైన వస్తువు. ఇది శ్రద్ధకు బట్టి తోచే య బడెను. మరణమును అవమానమును యేనుక్రిస్తు జయింప గలిగినందులకు నూచనగా ప్రాచీనకాలము నందుకై స్త్రీపురుషులు వను ధరింపసాగిరి. అటుల నేపశుబలమును ప్రజాపీడనమును గాంధీజీ జయింప గలిగినయెడల నూచనగా భారతీయులీపురుషు ఖడ్గరు బోపిలను ధరించుచున్నారు. నిజమైన ప్రపంచమానందంతెటను యెటుల వ్యాపించెనో అటులే యీ గాంధీ బోపిల మతము యేలవ్యాపించగూడదు? ఇపుడుప్రపంచము నందు కోట్లకొలది ప్రజలు గాంధీ మహాత్ముడే ఉదారకుడని భావించుచున్నారు. క్రీస్తు అనంతరము విశ్వ సోదరత్వమును విశ్వకాంతినిగూర్చిన క్రీస్తు తత్వమును మరిగ వెల్లడింపగలిగినవాడు మహాత్ము డొక్కడే. మరలను కాపాడగలిగినది యిని రెండే. 2000 యేండ్ల క్రితము గెయిలీయండి సముద్రమునకు బయలుదేరినట్లు నేడు మహాత్ముడు సబర్మాటికండి దండి సముద్రమునకు బయలుదేరెను. గాంధీజీ తలపెట్టిన పూర్వ స్వరాజ్య ఉద్యమము విఫలము కావచ్చును. రేపు గాంధీజీకి పరాజయమును మరణమునుకూడ కలగవచ్చును గాని యెట్లుండి గాంధీజీకి సంపూర్ణ విజయము కలగుట నిశ్చయము. ఇట్టి నాయకుడు యిదివర కొక్కసాదిమాత్ర మే ప్రపంచమునందవతరించెను. అపుడు దేవునిమహాదేవు ఏనుక్రిస్తుగా నవతరించెను. నేను గాంధీజీగా నవతరించెను.

1914 లో ఐరోపామహాసంగ్రామమునందు బ్రిటిషు వారికితోడ్పడుటకు భారతదేశమునుండి 88500 మందిని రాజభక్తితో గాంధీజీ రణరంగమునకు పంపెను.

1920 లో అసహాయోద్యమము ప్రారంభించి స్వరాజ్యసతాకమును లేవనెత్తెనుగాని చారిత్రా దౌర్జన్యము కలుగగానే దానిని ఒకమించెను. ఈసారి గాంధీజీ అటుల విరమింపదలచుకొనలేదు ప్రజలలం దౌర్జన్యము కలిగినను ప్రభుత్వము వలన దౌర్జన్యముకలిగినచుకూడ తెక్కచేయకుండ పూర్వస్వరాజ్యము లభింపజరకును సత్యాగ్రహమును సాగించుటకే 1930 లో గాంధీజీ దీక్షలునెను. అని హోమ్స్ గారు నడిచిరి. (ది నరల్డు)

(లిక్విడేషన్ లో నున్న) జ్ఞానాలి కా మెటల్ వర్క్సు పానగల్ లిమిటెడ్, కాలహస్తి, 8 జూన్ 1930

ప్రకటన

ఇందుమూలమున తెలియపడదన దేవునగా ప్రకటించెని మూసివైచి తత్సంబంధమైన లిక్విడేషన్ లెక్కలను తయారు చేస పంపుటకున్నా కంపెనీవారి సాధారణసభ కుదిపర్ణాయము 12 జూలై 1930 నేదీ కనివారంసాయింకాలము 4 గంటలకు కాలహస్తిలోని కంపెనీ రిజిస్టర్డ్ అఫీసునందు జరుగును. ఆర్. పి. కృష్ణప్ప చైర్మయార్, లిక్విడేటరు.

నూతన ఏజెంటు

యూదిగువ స్థలములందు నదరు స్థలములపేరులకు ప్రక్కన తెలిపియుండువారిని ఏజెంటుగా నియమించియున్నాము. గాన దయయుంచి చందాదారులు వారికి చందాలను సప్లినెల 1 వ తారీఖులోగా చెల్లించి వాణిమూలముగా పత్రికలను స్వీకరింప ప్రార్థితులు.

- యూర్తి మూర్తికాళిరావుగారు, వరసారావుపేట. డి. వి. శ్యామలరావుగారు, తణుకు. హెచ్. యస్. మాధవరావుగారు, బళ్లారి. వాడూల ప్రకాశరావుగారు, గుని. జి. వెంకటస్వామిగారు, బి. యే. ఆరోగ్యవారం అందు మదనపల్లి. కె. వీరాచార్యులుగారు, అంగూరు.

చెన్న సగర సంఘటనలు

అనధికార విచారణ

మద్రాసు మే 31:-గత ఏప్రిల్ 27 న తేదీని తరువల్లి క్లౌజీ బీచియందుకు ప్రాక్రాప్టు రోడ్డునందలి సంఘములను గూర్చియు పోలీసు చర్యగూర్చియు విచారణ ఫలపుటకు ముగిసినది నీయమింపబడిన అనధికార విచారణ సంఘమువారు నేడుగలయు మహాజనసభహాలునందు విచారణ ప్రారంభించిరి. డి. బి. ఆర్. యస్. ఆరోగ్యస్వామి మొదలియార్గాజ అధ్యక్షత వహించిరి. ఈ సంఘసభ్యులను శ్రీయుతులు వి. శివ ప్రకాశ్ మొదలియారు, వేమనరపు, రామదాసుపంతులుగారు కూడహాజరైరి. శ్రీ శే. శేకారావుగారు ప్రసంగమును సాక్షిగ విచారింపబడిరి.

అధ్యక్షుల ప్రశ్నకు బదులుగా సాక్షి తా. వి. యల్. కా. శ్రీ గారు ప స్య సిం చి న స భ యం దు చో జ రై న టు ల దె లి పి రి. మె రీ నా రోడ్డు వద్ద నిలువ బడియుండిన జనసమూహమునకు, సభలందుండినవారికిని సం బంధము లేకయుండెను. ఈ రెండు సభలు జరుగుచుండగా, 30, లేక 40 మంది పోలీసు బంద్రాకులు గొప్ప పథ జరుగు చున్న సభమునకు వెళ్లిరి. మూడు 15000 మంది జనులు రోడ్డు కడ నిలువబడియుండిరి. సభలలో ఎవరను దుండగిం ద్రుండ లేదు. రోడ్డుకడ నిలువబడినవారికిని సభలోనున్న జనమునకు మధ్య చాలా సందు ఉండెను. సభ చాలా కొంతగా విలాటి అల్లరిలేక జరుగుచుండెను. రోడ్డుకడ నిలువబడియుండినవారిలో మిల్లు పనివాండ్లు ఉండిరి లేదో నాకు తెలియదు. అల్లరి చేయు నుద్దేశ్యముతో వచ్చిన వారివైపున అచట నుండినయు లేనిదియు నాకు తెలియదు. అచ్చట నిలువబడినవారు తమ సా చూడుటకు వచ్చియుండినవచ్చును. పోలీసువారు సభను చుట్టు కొని జనులను వేదికవరకు కొట్టుచు వెళ్లిరి. గొప్పసభలో నుండి ఎవరగాని పోలీసులపై రాళ్లురవ్వరా లేదా యను విషయము నేను చెప్పజాలను. చిన్న సభలో నుండినవా రెవరగాని రాళ్లురవ్వ లేదు. పోలీసులు సభవారిపై ఎందుకు దాడివేడలితో కారణము నాకు తెలియదు. పోలీసువారు సన్నీలతో సభయందలిజనులను హాడిలితో లేదో నాకు తెలియదు. పోలీసులూర్లుములలో ఏవో ఆయుధములు తళతళ మనుచుండినదాత్రము నేను గాంచితిని. పోలీసువారు ఈ రెండుసభలందలి జనులను ఎటుల పటాపంచ లగునటులవేసికో దీపముకంటుల ఆర్పికో విషయములెల్ల సాక్షి విశదీకరించెను. శ్రీ రామదాసు పంతులుగారి ప్రశ్నకు బదులు నొసగుచు ప్రాక్రాప్టు రోడ్డునందు జరిగిన కాల్యాల విషయము ఏమియు తెలియదనిరి. ఏరు నుంకువారిపీఠింపడి తన గృహము నకు వెళ్లినటుల చెలిసిరి.

ఆర్. చిన్న స్వామి అయ్యంగార్ గారు

ఆర్. చిన్న స్వామి అయ్యంగార్ గారు మద్రాసు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి తర్వాత విచారింపబడిరి. అధ్యక్షుల ప్రశ్నలకు బదులుగా గొప్పసభలో కడవరకు ఉండినటుల సాక్షి తెలిపెను. స భా ధ్య యు లు స భ యు గి నె న ని తెలియజేసిన మీదటనే నేను సభ వదలితిని. గాయములు తగిలి ఒకమనిషి వేదికకు లేచెడను. ఆతడు పోలీసులచే గాయముల బడవని తెలియజేయబడెను. అధ్యక్షులు సభవైపు వచ్చుచు న్నారనియును తెలియజెప్పెను. సభాసభ్యులనుండి సభకువచ్చిన శ్రీమం బాగ్ర త్రతో వెంట బిలుచుకొని పోయితిని. అక్కేరియ మువ్వారమున ఆశ్వీనులు కొందరు బల్లెములను చేత నుంచుకొని నిలువబడియుండిరి. హాసను ఆంజలిసలిగారు శ్రీలు వెళ్లుటకు శ్రోత నొసగవలెనని అరచిరి. శ్రీలు వేరునూర్లమునందు వెడలి పోయిరి. నేను ప్రాక్రాప్టు రోడ్డున వచ్చి వెంకటరంగ విల్లపిధి సమీపమున నిలువబడితిని. అచట నేను ఉండు సమయమున బ్రింగుహమ లాడ్జి సమీపమున 6 లేక 7 గుండ్లు ప్రేలినవి నేను విన్నాను. గుండ్ల చెబ్బలుతగిలిన వాని కొకనికి నేను సా హాయ్యము జేసి రాయచేటి ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయినాను.

శ్రీ రామదాసుగారి ప్రశ్నకు బదులుగా సాక్షి పోలీసు వారు లాటిలతో ఎవరినిగాని కొట్టినది ప్రశ్నకు ము గా చూడలేదని తెలిపెను. గాయములు తగిలిన వారిని మాత్రము తనసంతరము చూచితిని. సభలో నుండిన జనులు చాలా కొంతగా నుండిరి. ప్రాక్రాప్టు రోడ్డునందు కూడ జనులు రాళ్లురవ్వినది నేను చూడలేదు.

శ్రీ శివప్రకాశ్ మొదలియార్ గారి ప్రశ్నకు బదులుగా సాక్షి తనకు తెలిసినంతవరకు బ్రింగుహమ లాడ్జి సమీపమున కూడ ఏలాటి అల్లరి జరుగ లేదని తెలిసిరి.

అధ్యక్షులు:-నలుపుకొలనుండి రాళ్లు రువ్వబడె నని పోలీసు కమిషనరు నివేదిక తెలుపుచున్నదే?

సాక్షి:-అది నేను నమ్మజాలను. సభలో రాళ్లు రువ్వబడ లేదు. పోలీసువారు సభకు చెదరనట్లు చేసిన సమయమున జనులు

కలవర మొందుచుండిరి. ఈ సమయమున విద్యుచ్ఛక్తి దీపము లన్నియును ఆరిపోయియుండెను. పోలీసువారు యీసమయము ననే ప్రాక్రాప్టు రోడ్డులోని కంబిండి యందుండిరి.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ, జాను 3:- తిరువల్లి క్లౌజీ సముద్రతీర మునకు, ప్రాక్రాప్టు రోడ్డునందును ఏప్రిల్ 27 న తారీఖు నాడు జరిగిన సంఘములను గూర్చి విచారణ సల్పు టకు మహాజనసభవారిచే నియమింపబడిన అనధికార విచారణ సంఘముగారు శనివారమునాడు గై పొసిన సాక్షులులో కొంత భాగమును నిన్నటి రోజున ప్రకటించియుంటిమి. నేను యిత గల సాక్షులను నీక్రింద పొందుపరచుచున్నాను:-

చెన్న సగర చెట్టిగారు

కార్యరేవత్ సభ్యులగు జి. చెల్లపతిచెట్టిగారు సాక్షు మొదలగుచు, ఏప్రిల్ 27 న తారీఖునాడు తాము ఆఖరి పక్ష సభకు వెళ్లియుంటిమని నుడిపిరి. మీటింగు జరుగుచుండగా బీచిరోడ్డువద్ద క్లిష్టపరిస్థితు లుదయించిన వనియు పోలీసులు మీ టింగు వైపునకు వచ్చుచుండి రనియు, స భా ధ్య యు లు న కు వా ర్త యం దె ను, గాయ ములు తగిలియున్న మనుష్యు లొకని సభావేదికకడకు దీసి కొనివచ్చిరి. అంతట సభ నిలిపివేయబడెను. మీటింగు ముగిసిన పిమ్మట ప్రజల నిమిత్తం పోలీసులు తరుముచుండుటను తాము గాంచియుండిరి.

రామదాసుగారు (విచారణసంఘసభ్యులు):-మిల్లు పని వాండ్లు చాలమంది యచట నల్లరికేయుటకు చేరియుండిరిని పోలీసువారి నివేదిక నుడువుచున్నది. మీరు కార్మిక సంఘ కార్యదర్శులు గనా, దీనిని గూర్చి ఏమి నుడివెనరు?

సాక్షి:-నేను గాంచియున్న దర్మార్థులకుట్టి పో లీసువారు నుడువునది కేవలము కత్తిరిమని చెప్పవలసియున్నది. సభవద్దగాని బీచిరోడ్డు మెరీనావద్దగాని మిల్లుపనివాండ్లు గుమి గూడియుండలేదు. ఎవరో కొందరు మిల్లుపనివాండ్లు రచ్చియుం డవచ్చును. నేను శ్రద్ధగా విచారింపి పోలీసువారు నుడువు సంగ తుల కెట్టి యాధారమును లేదని తెలిపితిని. ఈసభ జరుగుటకు కొద్దిరోజులముందు పోలీసు అధికారి యొకరు నాబసకు వచ్చి మిల్లుపనివాం డ్రీసభకు వెళ్లెదరా యని నన్నడిగిరి. వా రీసభకు వెళ్లుటగాని, అచట వారల్లరి జేయుటగాని జరుగునని భయపడ నవసరము లేదని నేనాయుధికారికి చెలిపితిని. ఈయధికారి నా వద్దకువచ్చిన పిమ్మట నొకసభలో మాట్లాడుచు, ఈసభకు వెళ్ల రాదనియు, వెళ్లి నిందలకవకాత మొనంగరాదనియు నేను మిల్లుపనివాండ్లకు హిత వొసంగితిని.

వారు బీదవారగుటయే కారణము

మిల్లుపనివాండ్లపై నిందపడుటకు కారణము, వారం దరిలోనూ బీదవాండ్లగుటయు, నందుచే వారిని గూర్చి నేమి తోచిన నది నుడువుట నులభమగుటయునని నే నెంచుచున్నా డను. అధిక సంఖ్యాకులు మిల్లుపనివాం డ్రుండుండి యుండి నచో వారిలో కొంతమందికయినను చెబ్బలు తగిలియుండెడివే. కాని, మిల్లుపనివాండ్లలో రమారమి ఒకమనిషికై నను చెబ్బలు తలలతడన తెలిసికొనియున్నాను.

ప్రశ్న:-శనివారమునాడు మిల్లులకు తెరచెదమని చూ డే మిల్లు అధికారులు పనివాండ్లకు నుడివియుండిరినియు, కాని యాదోజన మిల్లులు తెరవబడలేదనుటయు నిజమేనా?

సాక్షి:-ఆనాడు మిల్లులు తెరవబడునని స్పష్టముగా నుడువబడియుండలేదు. బొంబాయినుండి వార్తయందగనే మిల్లులు తెరవబడునని మాత్రము దెలుపబడెను. శనివారమునా డావార్త యందలేదు. కావున, మిల్లులు నాడు పనిజేసియుండ లేదు.

మెరీనాయెద్ద దీపములు సరిగనే వెలుగుచుండుటను తాము చూచియుంటిమని సాక్షి నుడిపిరి.

ఆంజలిో నతి

పి మ ట్ట క ర్ ప రే వ త్ స భ యు రా లు ను, ఆం గ్లో ఇం డి య ను సం ఘ ము నకు జెందినవారను నకు హాసన్ ఆంజలిో సలిగారు సాక్షుమొ సంగిరి. అఖిలపక్ష సభకు ఏర్పాటు చేసినవారిలో తామును ఒకరు. తాము సభకు వెళ్లియుండిరి. మెరీనా (బీచిరోడ్డు)వద్ద చేరియుండిన గుంపును తాము చూచియుండిరి. అచట జనులు క్రిక్కిరిసియుండిరి. తాము మీటింగుస్థలమునకు వెడలునపుడు జన మూరక నే నిలుచునియుండిరి. అనేకజేల ప్రజలు చేరియుం డినసభలో నొసంగబడుచుండిన యుపహ్యాసముల సరిగా వినబ డక పోవుటచేతనే యట్లు జనము మెరీనావద్ద చేరియుండిరిని తమయభిప్రాయము మీటింగు నుగిసిననెడ, తామును, మరి కొందరు నారీమణులను యిసుకలనుండి రోడ్డువైపునకు వెళ్ల సాగిరి. తుపోక్ మొసలను కత్తుల నిమిడ్చి ఎక్వేరియమ్ (చేపల మూజియమ్)వద్ద పోలీసులు బాధులూర్చి యడ్డుగా నిలువబడి యుండిరి. ఆ చట చి మ్మ చీ క టి గా నుం డె ను. చీ క టి లో క త్తు లు (బా య నె ట్టు) మె ర యు

దేశబాంధవి సుబ్బమ్మగారిపై కేసు

రాజమండ్రి, జూన్ 1:-దేశబాంధవి సుబ్బమ్మగారిని నిన్నువుదయము ఎరస్తుచేసి జంటనే కొద్దవను తీసి కొనిపోయిరి. సభకత్తెరు ఆమెకు ఇంటియన్ పీకలుకొడు 157 సెక్సును చదివి వినిపించెను. తాను దోషియో, నిడ్డో పియో తా నెఱుంగననియు తానుచేయవలసిన విధుక్తధర్మ మును తా నెరవేర్చెననియు సుబ్బమ్మగారు చెప్పిరి. మే 28 వ తేదీని కాంతిసైనికులు శిబిరము తమగృహమునకు మార్చబడెనని సుబ్బమ్మగారు బహిరంగసభలో చెప్పిరిని మార్చుకోండు ఇన సెక్సురుగారు చెప్పిరి. 28-5-30 వరకు కాంతిసైనికుల శిబిరము బుర్రా నూర్యప్రకాశరావుగారి యింట్లో వుండెననియు, 28వ తారీఖున కాంతిసైనికులను తన యింటిలోనుండి వెడలగొట్ట వలయునని బుర్రా నూర్యప్రకాశరావుగారికి నోటీసు అంద జేయబడె ననియు, 28 వ తేదీనుండియు సదరు శిబిరము సుబ్బమ్మగారి యింట్లోనే యుండెననియు పోలీసు యనస్సె క్తురు, సైమల్ ద్యూటీమీదయున్న కానిస్టేబుల్స్ చెప్పిరి. తాను కాపురమున్న యిల్లు ఎవరిదనియు, ఏవాలంటిరకు తాను భోజనపు ఏర్పాట్లు చేసితిననియు మొదలగు కొన్ని క్రాసు ప్రశ్నలు సుబ్బమ్మగారు పోలీసువారిని వేసిరి. ఆయింటియందు తానువుండుటచేతను నాలంటిరకుదా ఆ యింటియందే వుండుటచేతను యాదోమము ఆమెపై నిరూ పింపబడెనని చెప్పిరి. ఆమెకు రి సెల విడి ఖైదు విధింపబడెను. చాలసంతోషముగా ఆవార్తను సుబ్బమ్మగారు గై కొనిరి. 1922 లో సుబ్బమ్మగారు 108 సెక్సుక్రింద ఎరస్తుజేయబడి 1 సంవత్సరము శిక్షపొందిరి.

గాడేపల్లి సూర్యనారాయణశర్మగారిపై కేసు

సుబ్బమ్మగారి తీర్పు అయిన తర్వాత శర్మగారి కేసు విలోపన దొరగారు ప్రారంభించిరి. మార్చుకోండు ఇన సెక్సురు సైమల్ ద్యూటీ మీదయున్న పోలీసు ఇన సెక్సురును సాక్షు మిచ్చిరి. తాను కాంగ్రెసు వాదియేగాని వాలంటిరగాదనియు తానెప్పుడును ప్రజలకు కాంతిగా యుండవలయును అనియు తాను సభలలో చెప్పితినినియు సూర్యనారాయణశర్మగారు చెప్పెను తాను దోషి నెంతమాత్రముగాదనిరి. గాని మేజిస్ట్రేటు వారిని 148 సెక్సు క్రింద ఛార్జి చేసి 2 సంవత్సరములు కఠిన శిక్ష వేసిరి.

బహిరంగసభ

నిన్న సాయంకాలము సుబ్బమ్మగారిని శర్మగారిని అభిసం దించుటకు శ్రద్ధానంద ఘాటునందు గొప్ప బహిరంగసభ జరుప బడెను. చాలి రామారావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శర్మగా రి తమ్ముడు, గురుమూర్తి, పరబ్రహ్మం, రామారావుగారు వుపసభ్యునించిరి. ఖద్దరు కట్టుచుని పరబ్రహ్మంగారు ప్రజలకు బోధ చేసిరి. మార్చుకోండు రిసార్టు యాక్షయనీని గూర్చి సభ యందు పరబ్రహ్మంగారికి మార్చుకోండు రిపోర్టునకు వాదము జరిగెను.

(స్వేయవిలేఖరి)

చుండెను. 'నారీమణులము మేము' అని సాక్షి విగ్రహ బల్క గా, రోడ్డునకు వెళ్లిపోండు; ఎంతతర్క గా నట్లు చేసిన నంత మంచిది అని యచట నుండిన యధికారి నుడివెను. అప్పటివర కును సభాస్థలమునుండి ప్రజ రోడ్డువైపునకు వచ్చుచుండిరి. సభవద్ద రాళ్లువిసరబడుటను తాము చూచియుండలేదు. పిమ్మ ట నిమకలలోని గొప్ప ప్రజాసమూహముపై లాటిలు ప్రయో గింపబడుటను తాము చూచియుండిరి. తా మంతట ప్రాక్రా ప్టు రోడ్డువైపునకు వెళ్లి, బస్సులు నిలుచుండుటను బస్సుకొర కై వేచియుండిరి. బీచిన్ద్రనుండి ప్రజాతరంగములు వచ్చుచుం డుటను, పోలీసులు వానిని తరుముచుండుటను తా మాసమయ మున తిలకించిరి. బస్సు దొరకకపోవుటచే సాక్షి బ్రామరొడ్డు వైపునకువెళ్లిరి. చెల్లనరోడ్డు ముఖమును తాముదాటగ నేరుపాకి కాల్యలు తమచేవిని బడెను. తా మంతట నొకయద్దెగారు లో నింటి కేగిరి. దా రి లో మాం టు రో డ్డు వ ద్ద లా ి చెబ్బ తినుటచే బాధపడుచుండిన నుండరంగాయాడుగారిని తా ము కలిసికొనిరి. వారిని తాము తమకారులలో నెక్కించుకొ నిరి. మెరీనావద్ద నొకయరఘుంబతుపైగా నడుచేరియున్న ప్రజ యలబడి నొందియుండిరిని అధ్యక్షులప్రశ్నకు సాక్షి జనా బాసంగిరి. లాకనే పాజము నచట నేను యుండనిచ్చిరో తను కు భోజనదే యుండలేదు. చాలసేపటికి ముందుగనే యాజన మును చెదరగొట్టి యుండవచ్చును. అప్పటి కింకను రి ఘంటలు కాకపోయినను, మీదివరకుదీపము లన్నియు నార్చివేయబడి యుండెను. ఇది యసాధారణవిషయము.

ఇంతటితో నాటివిచారణ ముగిసెను.

ప్రస్తుత ఉద్యమము

శ్రీ. ప. రంగనాథ మొదలియార్ గారి

అభిప్రాయము

శ్రీ. ప. రంగనాథ మొదలియార్ గారి రిట్యులయము వారు:—ప్రస్తుతము మనదేశము సమరపరిస్థితియందున్నది. మన ఎదిరివారగు ప్రభుత్వమువారికి ఏమిచేయుటకు దోచుట లేదు. ప్రభుత్వమువారు భీతికెంది సత్యాగ్రహమును విచారణ లేకయే నిర్బంధించుటను గొప్పగొప్ప నాయకులకు కఠినముగ దీర్చిక్షలు విధించుటయు, వారప్రతికలను వార్తాలను నిషేధించుటయు, సభలు ప్రదర్శనములుజేయు సర్వసామాన్యహక్కులను నిరోధించుటయు, సైనికశాసనము అమలులో నుంచుటయు మొదలగు కార్యములు జేయుచున్నారు. ప్రభుత్వము వారు నిర్బంధ విధానము ఇంతకన్నను తీవ్రముగ సాగించుటయు తటస్థమును. దైవ సహాయముచే ప్రజలకు యీ నిర్బంధవిధానమును నెదుర్కొనెదరు. ప్రస్తుత ఉద్యమమునకును వెనుక 1917 సంవత్సరపు ఉద్యమమునకును కొన్ని విషయములందు ఏమియును భేదము లేదు. ఆసమయమున పెంటాండు ప్రభువు జనులయందు హోమయూలువాంధ్ర అణచుటకు జూచిరి. డా॥ బెంటెలు ప్రభువులు నిర్బంధములో నుంచబడిరి. ఆఉద్యమమునందు యాక్రిందివిధానము అవలంబించిరి.

(1) నిర్బంధించుటైన నాయకులను జాతీయ నాయకులు నిర్ణయించు తేదీలోపున విడుదల చేయవలెనని సభలు జరుపవలెను.

(2) భారతదేశమునకు స్వయంనిర్ణయబాధ్యత ప్రభుత్వమువారిసంసరణలకు వాగ్దానముచేయు కొరవలెను.

(3) ప్రభుత్వమువారు యీరెంటికిని సమ్యుతింపని యెడల జనుల సర్వసామాన్యముల వినియోగించి ప్రభుత్వమువారు లాసంగనలను ఆందోళనము సలుపవలెను.

(4) వాక్ స్వాతంత్ర్యమును రక్షించుటకును స్వాతంత్ర్యముగా రాజకీయ ఆందోళనము సాగించుటకును ప్రజలు కారాగృహములకు వెళ్లుటకునూడ సంసిద్ధులు కావలెను. ఈవైకార్యము హోమయూలు ఉద్యమము సమయమున జరిగెను.

హోమయూలు ఉద్యమమున జరుపబడిన విధముననే ప్రస్తుత ఉద్యమమునందునూడ తీవ్రపరమము జరుగవచ్చును. ఆపటికన్నను ప్రస్తుత ఉద్యమమునకు ప్రజాబలము అధికముగ నున్నది. బెంటెలుగారి నిర్బంధ సమయమున డా॥ ముబ్రహ్మద్ అయ్యర్ గారు తీవ్రముగా హోమయూలు ప్రచారము కొనసాగించిరి. స్వదేశీఉద్యమము జనించెను. విద్యాధిపతులు, సర్వసామాన్యజనులు అందఱు ఒకేమనస్సుతో ఉద్యమమును సాగించిరి ప్రస్తుతమునందును మనుపటికన్నను ఎక్కువ దీక్షతో మహాత్మాగాంధీగారు జెప్పిన విధానమును భారతీయు లెల్లరు ఏకమనస్సుతో తదేకదీక్షబూని కార్యచును కొనసాగింపవలెను.

బొంబాయిలో మహమ్మదీయుల డోరేగింపు

రేపు గొప్ప డోరేగింపును జరుపదలచుట

బొంబాయి, జూన్ 2:— బొంబాయిలో కాంగ్రెసు వాదులకు మహమ్మదీయులు రేపు మధ్యాహ్నము డోరేగింపండి ఒక గొప్ప డోరేగింపును ప్రారంభింప దలచిరి. ఆ డోరేగింపు మామూలు దారి నే ఎస్.పి. నేడు మైదానమునకు వెళ్లును. అచట బహిరంగసభలో జనులుకు ఉలేమాసంఘ కార్యకర్తయ్యును ఇతరమహమ్మదీయ నాయకులును ఉపన్యసించెదరు (ఫీ.వె.)

బొంబాయి

వడాలాలో అరెస్టు చేయబడిన వలంటీరుల కేసువిచారణ

72 మందికి చెరిమూడు నెలలు కఠినశిక్ష

విధింపబడుట

బొంబాయి, జూన్ 2:— మొట్టమొదటి వడాలా ఉప్పు దాడిలో అరెస్టుయి వీరాల్లో నిర్బంధింపబడిన 800 మంది వాలంటీర్లలోను 72 మంది విచారణ జేడు జరిగినది. స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటు శ్రీయుత యల్. టి. జంగ్గి వాలాగారు విచారణ సల్పిరి. అక్రమియమైన సంఘములో సభ్యులుగా నున్నందుకు గాను వారికందరికి పి. కో. 148 పెన్షన్ క్రింద చెరి మూడు నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. వాలంటీర్లు విచారణలో పాల్గొనలేదు. (ఫీ.వె.)

అడవుల కంట్రాక్టులను బహిష్కరించుట

ధానాలో 70 మంది కంట్రాక్టుదారులు చేసిన తీర్మానము

ధానా, జూన్ 1:—ధానాలో అడవుల కంట్రాక్టులను చేయువారు 70 మంది నేడు సమావేశమై ప్రభుత్వమువారి కఠినవిధానమును నిరసించుచు యీ సంవత్సరము యెవరను అడవుల కంట్రాక్టులను చేయగూడదని తీర్మానించిరి. (ఫీ.వె.)

కాంటాయిలో స్త్రీలను కొట్టుట

ప్రభుత్వప్రకటన

కలకత్తా, జూన్ 2:—కాంటాయిలో పోలీసులు శాసనోల్లంఘనమును సాల్పానున్న స్త్రీలను కొట్టిరనుట సత్యము కాదని బెంగాలు ప్రభుత్వ మొక ప్రకటన గావించినది. (ఆ.వె.)

చాలమంది చౌకిదారులు రాజీనామాల నిచ్చుట

తమ యూనిఫారము దుస్తులనుగూడ పంపివేయుట

మిదునాపూరు, బెంగాలు జూన్ 2:—సవర సబుడివి జనులో వేరువేరు యూనియనుల చౌకిదారులు చాలమంది రాజీనామాల నిచ్చిరి. వారు తమ యూనిఫారము దుస్తులనుగూడ బాష్టలునార్వెలుద్వారా రాజీనామాలతోపాటు సబుడివిజనులకు పంపిరి. (ఫీ.వె.)

20 మంది యూనియనుబోర్డు ఉద్యోగుల రాజీనామా

ప్రభుత్వవిధానమును నిరసించుట

పురూలియా (బెంగాలు) జూన్ 2:—ప్రభుత్వవిధానమును నిరసించుచు వేరువేరు యూనియనుబోర్డుల ఉద్యోగులు 20 మంది రాజీనామా నిచ్చిరి. (ఫీ.వె.)

వీరవామనరావు జోషిగారి అరెస్టు

బేరారు సత్యాగ్రహసంఘాధ్యక్షుడు

నాగపూరు, మే 31:—జోషిగారు అమరావతి వెళ్లుచుండగా నిన్న బాంద్రాలో 124 న పెన్షన్ క్రింద అరెస్టుచే అమరావతి నీసుకొని వెళ్లిరి. అచట చెరసాలలో అధ్యయంకరు గారును జోషిగారును కలుసుకొనిరి. (ఫీ.వె.)

చాలకాలమువరకు మన్నునట్టిదియు కాలమును సరిగా చూపునట్టి ఓరాముక్తిప్రల్ అందముగల దళసరియగు అద్దముగల

రిస్టు గడియారము

తిప్పగల 10 జూయల్ గల నిక్రోమ్ కేసు గలది ,, 9-12 ,, 10 ,, ,, సిల్వర్ కేస్ గలది ,, 11-12 ,, 10 ,, ,, రోల్డ్ గోల్డ్ గలది ,, 12-12 రేడియం డైలుకు 8 అణాలు చార్జి అధికము. ఒక్కొక్క గడియారము మంచి అందముగ పెట్టెలో నుంచి వి సంవత్సరములకు పూచీ యివ్వబడును.

THE INTERNATIONAL WATCH TRADING CO. Bhendy Bazaar, Bombay.

Asiatic Government Security Life Assurance Co. Ltd. Head Office:-Bangalore City.

The Pioneer Life Office of a Premier Indian State Offering Generous Policy Contracts at the Lowest Cost.

Wanted District Agents in all unrepresented areas.

Write for Agency terms & other particulars: V. RANGASAMY Esq.,

B.A.B.L., F.C.I., General Secretary, & Legal Adviser, Bangalore

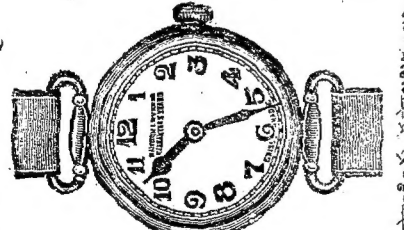
Messrs. P. K. RAU & Sons, Ltd. Chief Agents, Madras Presidency &c. 24, Veeraswamy Pillai St., Egmore, MADRAS.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include various types of watches and jewelry.

లీవర్ ముంజేతిగడియారము

ఎల్లప్పుడును ఉపయోగింపుడు

సిలిండరు గడియారములు తక్కువధరగలిగినను ఎక్కువగా శతకేసింపబడుచున్నను, నమ్మదగినవికావు 'డానన్' లీవర్ 5 సం॥ పూచీ నివ్వబడును

'డానన్' మాత్రమే అప్రకరహితమైనదియు, తక్కువధరగల ముంజేతి గడియారము. ఇది దీర్ఘ కాలము వరకు, ఎడతెగక పరియోజకాలమును చూపును. దృఢమైన, ప్రకాశమైన నికెల్ పేంటి కేసు, సాగవైన ఆకారముగలది. పంపుటకు మునుపు ప్రతిగడియారమును చక్కగా పరీక్షించబడి పరిచేయబడును.

Available only from the Sole Agents:— THE UNION TRADING CO., 166, Harrison Road, M, Calcutta.

జ్యోతిషము:— జాతకఫలములు కొరవారు

సరియైన జన్మకాల జన్మదేశమును తెలిపిన జాతకమును స్థూలముగ తయారుచేసి, 10 సం॥ దశాభ్యుక్తిఫలములు గ్రు. 2-4-0 కొరెన ఒకభావమునకు గ్రు. 1-4-0 వి. వి. గా పంపబడును. సిద్ధాంతి, తిప్పావర్ణుల గౌరీనాథశర్మ, తిరుపతి.

Advertisement for a woman's portrait with text in Telugu. The text includes 'అందమైన తలనూనె' and 'అన్ని బురుగులును మరియు అన్ని వయస్సులకు కుంతలకౌముది'.

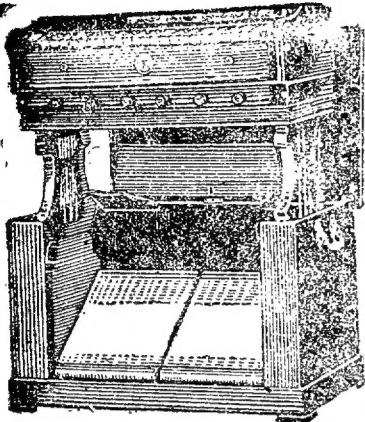
గట్టి చాయ రంగు నూలు

పూర్వమునుండి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగరుమరుచాయ నూలురకమున్న నూతన పలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు నరసముగాను గట్టి చాయలుగాను పంపబడును. శాంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుడు.

182-2

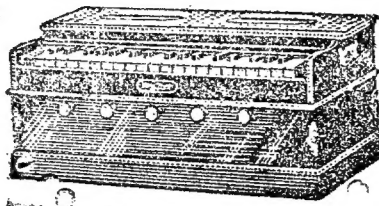
యల్. కే. మీనాక్షి ఆయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జవులివ్యాపారం, మహల్ పిథి, మధుర.

భారత దేశమునందు

ముఖ్యమైన
హార్మోనియం
వర్తకశాల

రామచంద్రగారి సుప్రసిద్ధమైన "రామ్ - ప్లాట్" హార్మోనియములు మిక్కిలి మేలైనవి, దీర్ఘకాలమువరకు మున్నును. మంచి నాడమును గలిగియున్నది.

Manufacturers:

T. S. RAMACHUNDER & BROS.,
KALBADEVI ROAD, BOMBAY.

Telegrams: "MUSICAL"

స్వాతంత్ర్యయోధుల చిత్రపటములు

(చిత్రకారులు: చావలి నాగేశ్వరరావుగారు)

త్రియత పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూ, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, సుభాష్ చంద్ర బోస్, పట్టాభి శివారామయ్య మొదలగు సుప్రసిద్ధనాయకు లీపటములను సరించి నభినందించియున్నారు.

మహాత్మా గాంధీ, లోకమాన్య తిలక్, లాలా లజపత్రియ, దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, నర్సూరు వల్లభాయి, మహర్షి సాంబమూర్తి, పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూ, సుభాష్ చంద్రబోస్, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య మున్నగు 25 గురు స్వాతంత్ర్యయోధులపటములు త్రివర్ణములలో బహు రమ్యముగ వివిధసైజులలో చిత్రించబడినవి.

ఖరీదు 0-8-0, 0-6-0, 0-2-0 మాత్రమే.

పురమందిరములు, స్థానికసంస్థలు, జాతీయపాఠశాలలు మొదలైనవాటికి అసలు చిత్రములు (Original Paintings) నరసమైన ధరలకు తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఆంధ్రదేశమునం దన్ని చోట్లను మంచి పలుకుబడి, సమర్థత గల యేజెంట్లు కావలెను.

వర్తకులకును, మొత్తముగాకను వారికిని మంచి కమిషను ఇవ్వబడును.

వివరములకు:—

THE ANDHRA CHITRASALA,
LAKSHMI BHUVAN,

GUZDER PARK, BOMBAY. 2

ఇనాం!

ఇనాం!!

ఇనాం!!!

వసి ఎల్లలకు ఇన్ ఫెన్ టోన్

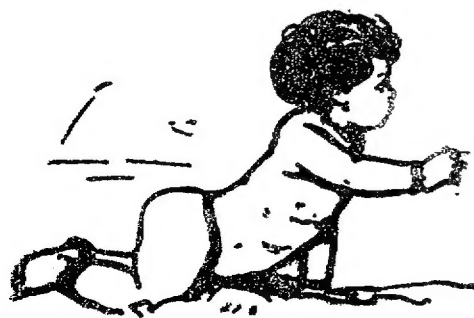
శాంపిల్ ఇనాం అందు దీనికి సంబంధించిన పుస్తకము ఇనాం

1 ఇన్ ఫెన్ టోనును ఆవుపాలు, బట్టెపాను, మేకపాలు, కన్ డెన్ స్టు పొడరుపాలు మొదలగు వాటితో కలిపిన తల్లిపాలవలె నగును.

2 పసిపిల్లలకు గలుగునట్టి మలబద్ధకము, అజీర్ణము, వాయువు, ఈడ్పు, జ్వరము దగ్గు మొదలగు వ్యాధులను అటంకపరచును.

3 జ్వరమైనట్టియు, పేగులకు సంబంధించిన వ్యాధుల నాటంకపరచుటకు పాలు తాగునట్టి బిడ్డలకు ఇన్ ఫెన్ టోన్ నియ్యవలెను.

4 దంతములు వచ్చునప్పుడు ఇన్ ఫెన్ టోన్ మిక్కిలి భద్రమైన రక్షణము.

ఏజెంట్లు కావలయును
దాదా అందుకో, మద్రాసు.
ఆప్రికన్ షాఫ్, బెజవాడ.

అఖిలభారత శిష్టకరణ కార్యనిర్వాహకసమావేశము

శ్రీకాకుళము-గంజాజిల్లా

అఖిలభారత శిష్టకరణవృత్తియ సమ్మేళన కార్యనిర్వాహక సమావేశము 7-8-1930 తేదీ శనివారము ఉదయము 9 గంటలకు శ్రీ శ్రీ శ్రీకాకుళం శిష్టకరణ సమాజసభ్యులగు శ్రీ మాన్, కుప్పిలి నృసింహాసిద్ధాంతి మహాశయుల మందిరమందు శ్రీకాకుళం టవునులో జరుపబడును. కావున కార్యనిర్వాహక ప్రతినిధులను కార్యనిర్వాహక సభలో అభిమానముతో పాల్గొనదలచు బంధు మహాశయులను ముఖ్యముగ దయచేసి సభ సలంకరించి జయప్రదముగ కొనసాగింపగ లండులకు ప్రార్థించుచున్నాను.

కార్యక్రమము

1930సం॥ జూన్ 7 తేదీ శనివారము 8 గంటలకు ప్రారంభమగును.

- (1) గం 8 వై పారసము.
- (2) గం 8-9 ఉపన్యాసములు.
- (3) గం 9-10 విద్యానిధి- ప్రచారకవిషయములు
- (4) గం 10-11 సమ్మేళనీరిజన్సీవను ఇతరవిషయములు
- (5) గం 11-11½ అధ్యక్షుని ఆంత్రికపన్యాసము
- (6) గం 11½-12 అభినందనములు.

సభ సమావేశము అనంతరమునుబట్టి 12 లేక 2 గంటల వరకు మార్పు కాబడవచ్చును.

బలివాడ స్వామిబాబు,

తల్లి సలి ప్రధానకార్యదర్శి.

కాన్ఫరెన్సు ఆఫీసు బరంపురం,

నెషనల్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

హెడ్ క్వార్టర్స్:—9. ఓల్డ్ కోర్టు హాస్పిట్, కలకత్తా. (స్థాపితము—1906)

సంపూర్ణముగ హైందవ కంపెనీ యై, యందుట: ముఖ్యము. "నెషనల్" లైఫ్ ఎన్శూరెన్సు కంపెనీకి మాత్రమే ప్రథమ యవకాశము కలిగియున్నది.

ఎందుకనగా,

(1) ఇది చాలకాలముక్రిందట స్థాపింపబడి, ఘనముగ భారతీయుల యధికారము దుండియున్నది.

(2) దీని మూలధనము, సురుపైన కంట్రాక్టు పద్ధతుల ప్రపంచముంతటను పాలసీలను కలిగియుండుట గొప్పవిశేషము.

(3) దీని ప్రీమియములేట్లు చాల తక్కువయై నగదు సాక్ష్య, అప్పులను సరసముగ యివ్వబడును.

లైఫ్ ఎన్శూరెన్సు కంపెనీకి కావలసిన ముఖ్యవిషయము బలవంతులగు యువోగ్రీయులచే నడుపబడుటయే.

హైందవులచే నడుపబడు కంపెనీయంతే ఇన్సూరర్ చేసి హిందూదేశ పురోభివృద్ధికి తోడ్పడు.

ఆర్.జి. దాసు అండ్ కో.,
మానేజర్లు.

కే.యస్. గోపాలయ్య,
బ్రాంచి కార్యదర్శి,
లోకన్యాయ, బ్రాడ్వే,
మద్రాసు.

ప్లాంచెట్

భవిష్యత్తును తెలుపుయంత్రము

ఈ అద్భుతమగు ప్లాంచెట్ 1867 లో కనిపెట్టబడి, హృదాయాకారమువలె తయారు

చేయబడినది. దీని మధ్య

భాగమందు ఇంద్రజాల

మునంటి అద్భుతమగు

యాత్రశక్తి యిబ్బిబడి

యున్నది. ఇద్దరు మనుష్యులు తమచేతులను

బల్లవైనుంచి, ఇద్దరిలో నొకరు ప్రశ్న యడిగిన

వెంటనే బల్లక్రింద యమర్చబడిన చక్రములు

కదలుచు జబ్బును క్రిందయుండు కాగితము

పై వ్రాయును. అమెరికాదేశపురసాయనశాస్త్ర

కారులు యీవిషయమై చెప్పించియుండిరి.

శ్యాపారస్తులు, విద్యార్థులు, న్యవహారస్తులు, అద్భుతముల నెదురుచూచువారలు, ప్రేమానురాగులు, ప్లాంచెట్ నందుండు జయమును రహస్యమును కనుగొనిరి.

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

వెల రు 3/- పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

BHARTIYA DAWAKHANA
Ferozepur City (2) Punjab

ద్రవిడరాష్ట్రము

వేదారణ్యములో శివరనాయకులగు శ్రీయూత యన్. గణేశగారిని మరి 5 మంది వాలంటీర్లను అరెస్టుచేయుట

44 మంది వాలంటీర్లకు శిక్ష విధింపబడుట
వేదారణ్యం, జూన్ 2:—ప్రస్తుతము వేదారణ్యము శివర నాయకులగున్న శ్రీయూత యన్. గణేశగారిని (వీరు మదరాసులోని కలెంట్ ఫాటో ప్రెస్ యజమానులు) మరి యొకరు వాలంటీర్లను నేడు ఉదయము 11 గంటలకు హోటలులో భోజనము చేయుచుండగా అరెస్టు చేసిరి. మొదట ఒకపోలీసు కాస్టేబిలు వచ్చి సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగారు పిలుచుచున్నారని గణేశగారితో చెప్పిరి. కాని వారు వెళ్లుటకు నిరాకరించిరి. తరువాత మరల పవన్ సెక్యూరు గారువచ్చి పైహటలనే చెప్పి గణేశగారిని వాలంటీర్లను సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగారి దగ్గరకు తీసికొనిపోయిరి. వేదారణ్య మును వెంటనే విడిచిపెట్టక పోయినచో గణేశగారిని వాలంటీర్లను అరెస్టు చేసేదని సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు చెప్పెను. వాలంటీర్లు అరెస్టు చేశారేరి. వెంటనే అశాస్త్రీయ సంఘములో శరీరవారని వారినందరిని పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. ఒకటిరెండు రోజులలో విచారణ జరుగును.

అదివారమునాడు మధ్యాహ్నము ఆవదయర్పణం శివరములోనున్న 22 మంది వాలంటీర్లను అరెస్టుచేసి వేదారణ్య మునకు తీసుకొనివచ్చిరి. శివరమును పోలీసువారు విశేషరచనానిరి. శివరమునాడు ఉదయమున అగస్త్యంపల్లిలోను, కొడిక్కరై లోను అరెస్టుయిన మరి 22 మంది వాలంటీర్లతో వారిని కలిపి నేడు వారందరికీనులను విచారించిరి. 40 మంది వాలంటీర్లకు చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్షవిధించి తిరుచునాపల్లి చెరసాలకు పంపిరి. తక్కినవలగురిని పాలంకోటలోని జోర్జ్ పాతశాలలో రెండేండుంచుటకై తీసికొనిపోయిరి. (ప్రే. ప్రె.)

శ్రీశ్రీసత్యాగ్రహాలను చెరసాలనుండి విడుదల చేయవలెను

తిరునల్వేలి శ్రీలనంఘనభలో తీర్మానము
తిరునల్వేలి, జూన్ 1:—నిన్న సాయంత్రము డాక్టరు సి. అప్పాపురిగారి భవనములో వీరరాఘవపురం శ్రీల సంఘ మువారు సమావేశమైరి. చెన్నపురి కారదా విద్యాలయమునకు జేరిన శ్రీమతి సి. పరవ్యతి అమ్మగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీమతి పరోజనీనాయుడు, రుక్మిణి లక్ష్మీపతి మున్నగు శ్రీసత్యాగ్రహాలను విడుదల చేయవలయునని ప్రభుత్వము వారిని కోరుచు సభవారు తీర్మానించిరి. (జ. వి.)

మైసూరు అగ్రికల్చరల్ డైరీఫారమ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్ బసవన్ గుడి, బెంగళూరు లైవ్ స్టాక్ ఇన్స్యూరెన్సు పందెపు గుఱ్ఱములు, పోలో పోటీగుఱ్ఱములు. వేటగాండ్ర గుఱ్ఱములు ఏనుగులు, యితర పశువులు, వ్యాధి, ప్రయాణము లేక ఆకస్మికపుమరణములను అంగీకరింపబడును. వెంటనే వివరములకు వ్రాయుడు. మేనేజింగు డైరెక్టరు, బెంగళూరు.

మేము ప్రచురించిన కొన్ని ముఖ్యగ్రంథములు

వసుచరిత్రము	నెల ద్వ. 4	0	0
మనుచరిత్రము	"	2	0
శృంగారనైషధము	"	3	0
ఉత్తరరామాయణము	"	2	0
శ్రీ సీతారామాంజనేయము	"	3	4
రామదాసు చరిత్రము	"	1	2
విశ్వగుణాదర్శము	"	2	8
ఆధ్యాత్మరామాయణము	"	0	10
ఆంధ్రనిఘంటుత్రయము	"	0	12
శ్రీ వెంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు	"	0	8
శ్రీ భగవద్గీత	"	0	6

యిత్ర ప్రకములు మావద్ద ఆసేకములు దొరకును. పట్టి పలయువారికి పంపెదము. ఆర్ వెంకటేశ్వర్ అండు కో, ఆనందముద్రణాలయము మద్రాసు.

ఏషియనుఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

బొంబాయి 1910 నంబర్ స్థాపితము. ఆంధ్రదేశమున, ప్రతిజిల్లాలోను, పట్టణములోను, సమర్థులగు ఏజెంట్లు కావలసియున్నారు. పని గ్యారంటీ చేయువారికి మంచి కమీషను లేక జీతము లివ్వబడును—1928-వ సంవత్సరాంతమున పాలసీదారులకు రు. 1000 లకు రు. 36 లు లాభం పంచిపెట్టబడినది. ఎ ర. ములకుపెంటువానే యుడు. మేనేజరు—బ్రాంచిగుంటూరు లేక విజయనగరం.

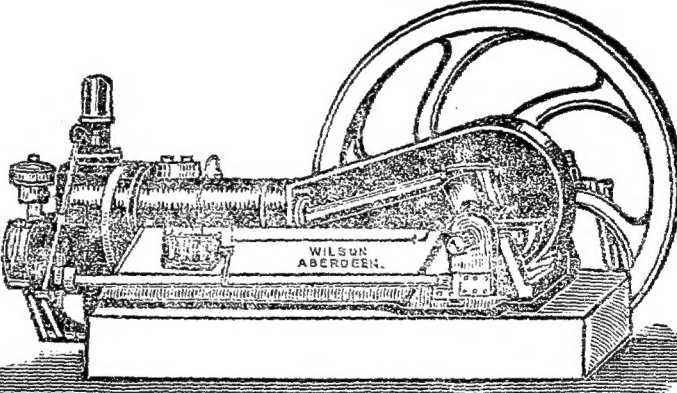
కోలుస్టార్లింగు—
డెటెయిల్డ్
శ్రేమిడిశలు

‘విల్సన్’

క్రాడాయిలు
యింజనులు

మెకానిజము అతిసులభము—రెండేనిమిషములలో స్టార్టగును—వేపరైజరు లేదు

క్రాడాయిలు ఖర్చు యితర యింజనుల కన్న చాలా తక్కువని ఆసేక యోగ్యతాపత్రములు సాం దినవి. యెంతనుడి గ్రూడాయిలు తో వైసను ఆతిత్వపి కరముగా పనిచేయును. ఇంజనులకు నలయు యావత్తు స్వేయ సామానులు సిద్ధముగా నున్నవి.

ఇంజనుల యందు అనుభవము లేనివారైనను నుల్లముగా నడుపగలరు. లోడ్లు లాగుటలో దీని కి మించిన యింజనులు వేరెవ్వియును లేవు. 7 గుర్రములు మొదలు 150 గుర్రముల వరకు యింజనులు రెండు టయిపుల లోనూ స్టాపులో సిద్ధముగా నున్నవి

ధ ర లు బ హు స ర న ము

సోల్ ఏజెంట్లు:—ది ఎంపైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308 లింగచెట్టిపేథి, మద్రాసు

బ్రాంచి ఆఫీసు:—బెజవాడ యూనఫ్ మంజిక్ బిల్డింగు.

ట పాలు మూలముగ వ్యాధుల స్వస్థపరచుట

మీరెంత దూరమునందుండినను వ్యాధి...ములు తెలిపిన వ్యాధి స్వస్థపడగలదు. కోరువారికి కేటలాగు ఉచితము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ 5-6-29 తేది వ్రాయునది:—..... డాక్టరు కోటా జయరామునాయుడుగారి వైద్య చికిత్సనలన మా ఆఫీసు సిబ్బందిలో ఆసే కులు మిగుల లాభముపొందిరి..... తమిళనాడు ప్రతిక 21-5-29 తేది వ్రాయునది:—డాక్టర్ కోటా జయరామునాయుడు ఆయుర్వేద వైద్యమునంద మిగుల అనుభవశాలియని కీర్తిపొంది యున్నందున మేము విశేషముగా వ్రాయునక్కరలేదు..... చెన్నై వర్తమాని ప్రతిక 1-9-29 తేది వ్రాయునది:—వైద్యభూపతి కోటా జయరామునాయుడు వారు వ్యాధిగ్రస్తుల వ్యాధిని గుర్తించి నిర్ణయించి తగు ఔషధమును యిచ్చుట యందు బహు తోలత్యగులవారనియు వారివద్ద నిర్భయముగ వ్యాధిగ్రస్తులు ఔషధనివే చేయవచ్చునని యిందువలన బాధపడు ప్రజలకు వెల్లడించుచున్నాము.....

సంభవనవటి:—నరములకు నిజముగా మంచి పటుత్వమును గలిగించుటలో సహజమైనది. స్వప్నస్థలము, నిస్సత్తువ, ఆకలి మంగిదంచుట, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, మొదలు చికాకుగానుండుట మొదలగువాటికిది రామరామమునంటిది. 25 గుళికలు బుడ్డి 1-కి రు. 2—0—0.

డాక్టరు కోటా జయరామునాయుడు, (వైద్యభూపతి), ఆంధ్ర ఆయుర్వేద వైద్యశాల, లిమిటెడ్.
బ్రాడ్వే వైద్యశాల, 159, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

